

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Accentibus, Et Orthographia, Linguae Hebraicae

Reuchlin, Johannes

Hagenoae, 1518

[urn:nbn:de:bsz:31-271737](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-271737)

128

42 B 147

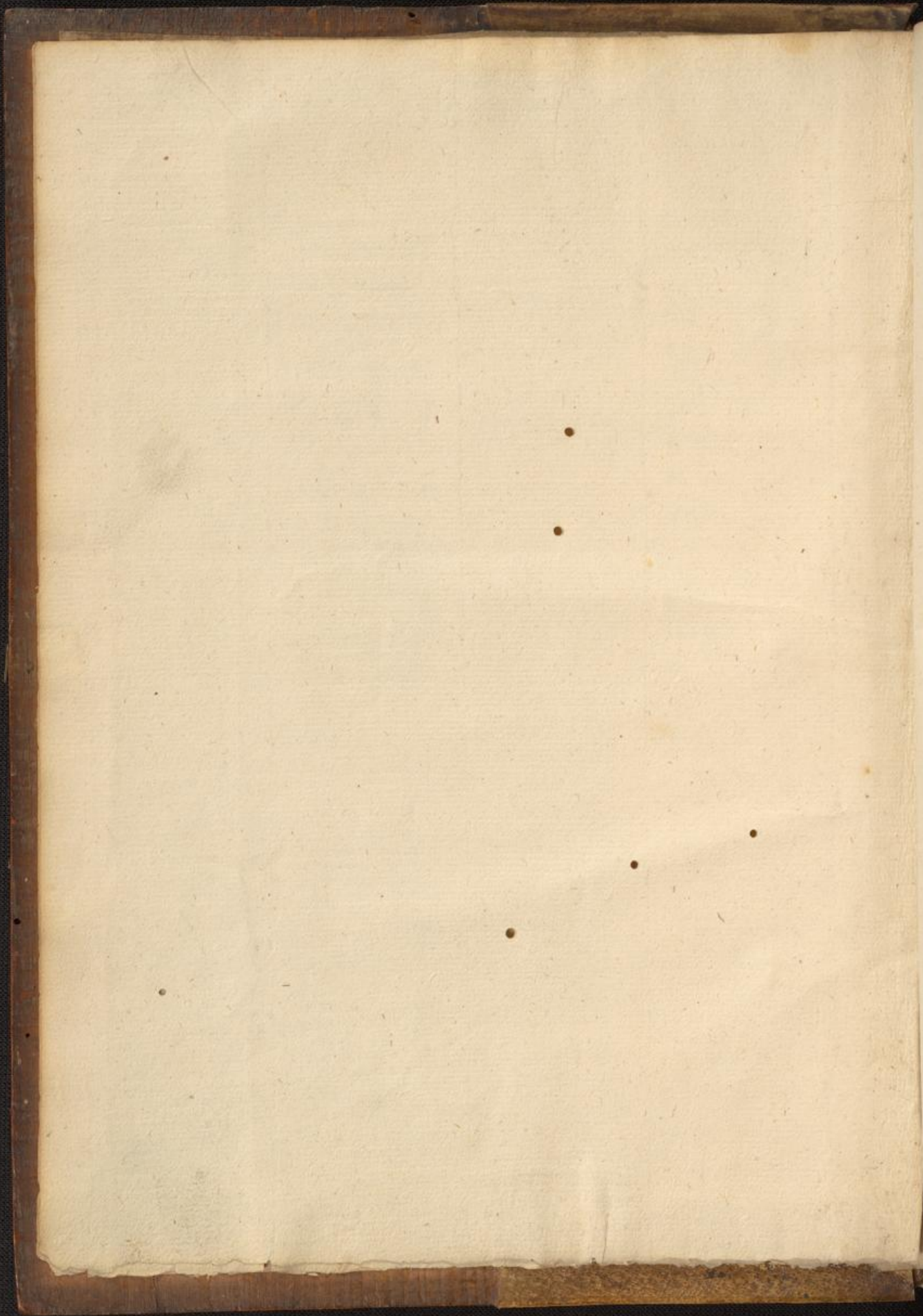
RH

157

T 1941 g 957

Bc 153

Be 153

Liber perrarius.

M. lat. Guilielmus Blausius
Pat. Philos. Adimthar.
1610 c. c. xxxviii
x x

DEACCEN
 TIBVS, ET ORTHOGRA
 PHIA, LINGVAE HEBRAI
 cae, à Iohanne Reuchlin Phorcensi
 LL. Doctore Libri Tres Car
 dinali Adriano dicati.

*Im Johannid Iwanichs 1578
 Comp. Hagenblaus 1578*

Bibliotheca Polierati naff. in Polen. 1577.

1578

DEACCEN
TIVS. BTOR THORA
PHIA. LINGVAE HEBRAE
M. D. Doctor. Lib. T. Car.
Class. A. H. H. H. H.

42 B 147

2 0

ADRIANO, S. CHRYSOGONI REVE-
RENDISSIMO CARDINALI. IOAN-
NES REUCHLIN PHORCENSIS
LL. DOCTOR SALVTEM D.

HEbraicæ ueritatis amatoribus ADRIANE opti-
marum literarum Patrone, nuper in tui nominis glo-
riam nullo unquam tempore interituram, & ecclesie
uniuersalis perpetuam utilitatem, ego primus omnium quos
terra sustinet, libros de Accentibus, & Orthographia Iudæo-
rum, sermone latino edidi, tuoque foelici praesidio dicaui, ut
certum haberet ducem, externarum linguarum studiosa iuuen-
tus, sub cuius signo leuato militaret, cum opus foret contra
furiosos & rabidos canes omnis bonæ artis osores, contra lu-
em & pestem uetustatis, contra librorum incendiarios monu-
mentorum antiquissimorum cladem & orbitatem sitientes.
Non satis esse duxi, tot exantlatos labores, tantum operæ,
tantum olei superioribus annis in nouiciorum studia impen-
diffe, ut eos & græca primum, deinde & Rudimenta Hebrai-
ca cum nullo meo lucro ne sperato quidem docerem, nisi etiã
& consummatissimam grammatices hebraicæ hanc partem
tuo nutu atque numine discendi cupidis gratuito monstrarem,
id quod potissimum fuit scribentibus nobis reliquum, qui de-
sideramus pleno pectore ac totis uiribus omnium studioso-
rum salutem, dignitatem, atque profectum, cura, cogitatione, ui-
giliis, & lucubrationibus nostris comparare. Nam semper
hæc mihi fuit in partem beatitudinis optata fors ut omnibus
prodesse possem, nocere nemini, nisi forte lacessitus iniuria
Nimirum ad hoc me natura inflexit, educatio aptauit, & ui-
uendi consuetudo iugiter commouit, ut nihil esse in hoc secu-
lo beatius arbitrarer, quam in omnium bonorum hominum com-
moda, sudores & labores nostros conuertere. Vtque nihil

LIBER

eorum ignores, iam sane ab ipsis uitæ meæ incunabulis or
 sus ἔστιν ἀπὸ γαμμῶν rationes omnis meas tibi exigua scheda
 colligam. Nihil omnium tanta animi uel contentione uel
 cupidine sum sectatus quanta multiplex illud externarum
 linguarum studium, ut non dubitem signa genii me flagran
 tis infecutum. Atq; nulla ætas, nulla uitæ pars, mihi agitur
 qua non aliquid moliar animo quod ad externæ sapientiæ
 cognitionem atq; adeo ad prodēdas nostris hominibus gen
 tium linguas attineat, non nimis alta sapiendo, sed humili
 bus consentiendo. Quondam nempe adulescens ego, dum
 asperam & rudem seculi superioris philosophiā apud Rau
 racos meditor, statim ad cultum & æquabile genus oratio
 nis latinæ, siue solutam uelles, siue modis uinctam, adieci ani
 mum. Intērcq; primos professores ut esset aliquis etiam usus
 mei in restituendis literis, extra ordinem utriusq; generis au
 thores publice docui. Atq; id primum studio, magis ut grā
 matici quā elegantes haberemur, quid enim requireres
 amplius ab hominibus qui annos iam supra tercentos aliud
 nihil moliebantur quā ut barbari essent. Vnde cū loquen
 di uitio, amor etiam & uoluptas quædam balbutiendi infede
 rat. Sed prospere cessit. Magnæ rei non frustra manum ad
 moliti sumus, tametsi strenue refragarentur initio istius ger
 neris magistri quos hodie scilicet hostes patimur, quibus
 corruptissimo iudicio & admirabili *ὀλιωτία* tumentibus, ni
 hil præter feces suas recte probatur. Nam usu res explende
 scebat, fiebatq; ut purius & scriberet & diceret iuuentus ger
 manica, idq; me auspice. Deinde accessit græcarum literarū
 studium, sine quibus nemo sat politus censei potest. Hisce
 ad philosophiam reuocabamur Aristotelicam, quæ non nisi
 à græcis hominibus propriè acrite tradi solet. Huc aspira
 bant, si qui bonis ingeniis non corrupta ista & perturbata di
 sciplina infecti erant. Sensim pueriles scholarum nugæ dese

Basilicam

ὀλιωτία

rebantur. **U**bi uero supercilia tollentes ueternosi Sophistæ, mirum ut ridiculi, aiebant literarum genus à nobis tractari alienum à romana pietate, **G**recos schismaticos esse. Interdictas eorum disciplinas contra ecclesiæ decreta nobis magistris prodi. **V**iden. quanti ratio mihi primorum studiorum cōstiterit, per quæ rerū discrimina, quid passus à Sophistis, effecerim ut relisiceret Germania uel tandem. **S**ero enim phryges sapiunt. **H**æc sunt primæ iuuentæ merita, quam intelligis omnem in discendis iuuandisq; literis actam. Bene habet. **N**il potuit tunc liuor inertium, & ego testes habeo recte imbutæ eius ætatis passim apud Germanos ac Gallos non paucos autoritate summa uiros, qui tum iisdem unâ mecum stipendiis meruere. **I**am ciuiles causæ obruebant, in foro uerfabar, potentissimorum Germaniæ principum consiliis intereram. **P**ost deinde ad summam Triumuiratus Sueuiæ dignitatem electus quem undecim annos continuos gessi, sæpe imminetia patriæ bella iusto tribunali dimoueram, ne tum quidē peregrinis studiis neglectis. **H**ac ueluti occasione usus interdum ad hebræa animum contuli, deerant enim adhuc. **T**um graui meo impendio doctissimum quencq; hebraicorum auctorare præceptorem solitus, cum ipsis quoq; Apellis congressus, quatenus homini christiano phas esset, ita nihil à me non datum est pietati. **A**drisit hercle animo hebraica peritia, primo quia suoapte ingenio iucunda, deinde quia magno uidebatur usui futura, sacras olim uersaturo literas. **E**o iam tum & omnis ante actæ uitæ studia, & omnes animi conatus, si qui non infelices forent referebam. **C**hristo addictus omnia deuoluebam christianæ ecclesiæ uel augendis uel honestadis rebus. **N**ulla me fames auri (id ipsum enim liberaliter prodigebam in horum studiorum sumptus) adigit, ad hebraica mysteria discenda. **N**ulla inanis gloriæ sitis, ea enim studia tum celanda uulgo erant, ut quæ in tanta di-

LIBER

gnitate constituto uiderentur indecentia. **N**on me tenet
ADRIANE non tenet in his excolēdis auri scelerata cu-
pido. Ingenio trahor & amore pietatis. **S**anguinem IESV
Christi qui medullatam sese pro nobis hostiam patri obtulit
testor me nunquam à ludæis ulla uel auri uel argenti do-
na premia munera recepisse, nullis me opibus unquam uel
in hoc etiam tam diuturno bello quod aduersum me tot &
tam diuites mendicantes, tam crudeles hostes gerunt adiu-
tum. Nec, ut opinor, dubitant si qui non improbo iudicio ui-
tæ meæ rationes cognorunt. **E**t sunt tamen, ut ille græcus ait
δολία πνα βουλευτήρια, τευδων άνακτες, μηχανορράφοι κακων, έλικτα
και ουδεν υγιες. qui contra phas hominum deum q̄ nequissi-
me audent emētiri, nescio quo me pasci à ludæis auro, quod
tantum abest à ueritate quantum mendaces ipsi à probitate. **S**
Sed expecto dominum & uiriliter ago, hic disperdet uniuersa
labia dolosa. **H**oc aspirante, hoc docente, linguas disco eti-
am senex, idq̄ cupidius eo q̄ nulla prorsum ingenii sunt hu-
mani munia interpretandæ sacrosanctæ legi tam necessaria
quam est linguarum peritia. **Q** si libet, periculum facito scri-
ptorum ecclesiæ, uisurus quid inter peritos linguarum ac ex-
pertes interpretes intersit. **E**t quidem *λις αλ προσδν.* **M**ihi au-
tem in animo non est in præsentia cum quoquam digladiari,
alioqui & reclamantibus quantum oratione possem, ora re-
tunderē. **N**ec enim leuia sunt quæ grammatica cognitio par-
turit. **I**s est plane uerus & germanus scripturæ sensus, quæ na-
tiua uerbi cuiusq̄ proprietates expedita solet aperire, ut p̄ter-
eam interim quantum possis uenari mysteriorum non è uer-
bis modo sed apicibus penè singulis, si spiritu magistro ado-
riare. **I**d uel maxime uerum est de scripturis hebraicis quib⁹
prope nihil est traditum quod non umbraculi uice spiritali
commēdetur intelligentiæ. **D**iuiniora em̄ non è rubo per an-
gelum, sed ex homine per deum accepimus, & paruuli clari⁹

ps 26

ps 11

quàm patres nostri mysteria regni dei cognoscimus. Tamen ita sese habet conditio nostrorum, ut non modo plurimum adiumenti, ueteris figuræ testamenti ad explicanda ea conferant, sed etiam neglectis hisce *σκιογραφίαις*, adiri nostra prorsum nequeant. Hæc cordi sedent, hæc admonent, hæc agitant, ut Hebræa & amem & excolam nihilominus his interim agitated malis. Manca mihi nostra uidentur nisi hæc adiungā. Deinde non expleor, nisi hoc studium meum bonis omnibus adprobem, id quod arbitror esse liberalis animi argumentum. Atque adeo uobis primum ecclesiæ principibus. Id in causa est cur ferme omnia mea quanquam hominis prophani, solis addixerim iis qui sacris initiati sunt. Cabalam, Iudaicę gentis remotissima secreta, summo ecclesiæ principi dicaui. De Verbo Mirifico, Vāgionum antistiti, Psalmos S. Athanasii Iacobo Aurelio Questēbergo, Rudimenta hebraica Dionysio fratri meo germano sacerdoti, Cōmētarios in poenitentię psalmos hebraicos Iacobo Lempo theologię iurisq; doctori. Nunc *δοξολογίας* ad summa reuertenti proximus es tu mihi ADRIANE senatus apostolici decus, quem tot orbi literæ, tam frequentes muse uniuerso commendant, libet enim reliqua decora nominis tui iis celebranda relinquere quibus est immortalibus digna operibus eloquentia. Cæterum sunt in oculis omnium quę fidem doctrinę tuę faciunt, & ego magnis accipio testibus, impendio te non communibus modo studiis, sed hebraicis quoque raris illis oblectari. Quo excellentissime presbyterorum Archegeta librum quem de acētibus & orthographia linguę hebrę in scriptum uides, tibi nuncupo. Belle uero, suem ut aiunt Veneri, Grammaticus liber est, amplitudini uestrę nequaquam par, tamē is est eius genius, ut aliqua uelit parte cum magnorum ingeniorum operibus comparari. Quondam formulas hebraicorum nominum uerborumque, flectendi regulis uinximus, qualiter an

Cabala

De verbo mirifico
psalmi S. Athanasij
Rudimenta hebraica
Comentarij psal. pmi.

Lib. de Acetibus &
orthographia lingue
hebrę

id est Dux

LIBER PRIMVS

te me omnium e nostris nemo fuit ausus. **M**odo accentus & orthographiam adiicio, & negocium iis etiam operosum qui toti in artem ac regulas conuenere legibus astringo, certisq; pronunciandi modis complector, ut in *ἑβραϊστικὴς* grammaticę hebraicę finibus habeant compendio latini homines, quod non uagis ambagibus sed descripta definitaq; methodo sequantur. **R**ecte autem diuidetur liber iste noster in tria uolumina secundum accentus tria genera, ne oporteat de singulis longiorem catalogum texere. **C**um enim **P**rosodia omnem significet dictionum prolationem, & quędam simplici enuncientur grammaticorum uoce, quędam ornata rhetorum pronuntiatione, quędam autem **M**usicę harmonię sono. **C**onueniet in primo grammaticum. In secundo rhetoricum. In tertio uolumine musicum accētum studiosis hebraicorum discipulis exponere. **I**gitur in hoc primo uolumine, cum de grammatica dictione qualibet ludum aperiamus, & ea sit in triplici genere perspecta, iuxta tris eius species. **E**st enim nomen, est uerbum, est inter illa medium, quod neq; nomē sit neq; uerbum, sed consignificatiuum appellatur, ideo de nominis ante omnia, secundo de consignificatiuę partis, & tertio de uerbi accentibus pro nostra uirili tractabim⁹, inchoantes ab eo uerbo *עב* quod omnibus ferē dictionibus cōmoda sufficere possit exempla. **Q**uodcunq; enim hebraicum uerbum propriis uiderint amantissimi lectores ab initio paragraphis notatū, id regulę ac canonis exemplar habētō. **N**ec refert in hoc libro supra literā uirgula ponatur, an infra, modo intelligant ibi accentum grammaticum fore ubi uirgula monstrat, quę certelibro tertio in aliam transmütabitur formam.

Diuidit liber iste in tria
uolumina

Prosodia

Accentus
grammaticus
rhetoricus
musicus

Grammatica dictio
implex est
Nomen
Medium
Verbum

פַּעַל Vtracq̄ syllaba per camez , accentus in ultima , ut **זָבַר** Isaiæ secundo. Verbum quod uidit Isaias. Et **אֵבֶק** Genesis primo. Masculum & foeminam. Et **אֶטֶר** Exodi nono. Sitq̄ puluis super omnem terram. Sic quoq̄ **קָטַן חֶבֶם עָשׂוּ עֵינָיו גַּמְלֵי שִׁפּוֹ מֵחַר רָעַב וְקָו וְהָב כִּנְתָה עֵינָיו**

Numeri duodecimo. Erat Moyles uir mitissimus , ubi uau uenit loco he.

פַּעַל Accentus in ultima , ut **שָׁלוּ** Psal. centesimo q̄nto Petiit & uenit coturnix. Vt iuxta S. Hieronymum secūndum Septuaginta interpretes ortygometra. Et **כִּתְבָה** Ester iii. Sūma aut̄ epistolarum hæc fuit. Sic quoq̄ **יָקָר אֶסֶר** & alia his similia . Quæ in statu constructionis & regiminis mutant camez in patha , & nihilominus seruant accentum in ultima , ut **Ezechielis xiii.**

In scriptura domus Israel. Excipitur **שָׂאֵר** quod tam in statu absoluto q̄ in statu constructionis & regiminis semper in fine habet camez & ibidem accentum. Et nota q̄ **יָקָר** prima seua & ultima camez est nomen substantiuum , id est decor , & significat genus magnificentiae non habens plurale nisi forte foeminini generis. Vt **Ester primo.** Magnitudinem atq̄ iactantiam potentiae suae. Sed **יָקָר** est adiectiuū q̄d habet in plurali **יָקָרִים** more solito masculinorum , quod ad superiorem canonem pertinet.

פַּעַל Accētus in ultima , **כִּתְבָה** ut primo Paralip. xxviii.

LIBER PRIMVS

Omnia, inquit, uenerunt scripta, id est in scriptura. Et **גבר** psalmo decimo octauo. Cum uiro innocente. Et **צפת** Iudicum primo. Et percusserunt simul chanaanæi qui habitabat in Zephath. Vbi hoc nota, quod ideo illic punctatur in ultima per camez, quod distinctionem facit per athnah. Fit enim ita, quod finalis syllaba per patha solet in distinctione aut termino seu periodo sermonis conuerti in camez remanente accentu. Assumit autem quandoque he in fine, & manet tam uox quam accentus in pha, ut secundo Paralipome. decimo quarto.

בגיא צפתה In ualle Sephatha. Consimilia huic canonis sunt exempla hæc **רַב־שׁוֹרֵי גַב־ל סַב־ר** ut

patet. Nam **רַי** etiam per camez notatur propter distinctionem & terminum, ut Ieremiæ viii. Cor meum moerēs.

פַּעַל Accentus in ultima, ut **וַאֲב** Isaię undecimo, habitabit lupus. Sic **כֹּאֲב בְּאֵר שָׂאֵר פֶּאֵר זְעִיר** & ita de aliis similibus.

פַּעַל Accētus in ultima, ut **שׁוֹכֵם** Genesis duodecimo usque ad locum Sichem. Sic psalmo Cvi. Sichimam & conuallem. Quod cum etiam inueniatur **שׁוֹכֵם** quia tamē aliter punctatur, iccirco aliter quoque pronunciatur, ut inferius patebit.

פַּעַל Accentus in ultima, ut **הַיְבֹל** psalmo Cxliiii. Similitudo templi. Et in statu constructionis mutant ea nomina camez in patha, sed non mutant accentum, ut psalmo lxxix.

הַיְבֹל קֹדֶשׁ templum sanctum tuū. Et Ieremię vii. Templum domini. Sic etiam **גִּבְרַת שַׁעַר הַמֶּזֶר**

טעם VI
עַנְבֵי לֵבָב שִׁבְרֵי שִׁגְלֵי צִלְעֵי

¶ **פעל** Accentus in ultima, ut **תבל** Iob xxxiiii. posuit orbem, quod semper est collectiuū, & ideo caret plurali numero. Simili accentu sunt **הילל תבץ** & similia.

¶ **פעל** Accentus in ultima, & frequenter daggeffatur ain. hapaal in hac forma, & sic est oxytonum ut **הבל** Prouerbiorum xxiii. quasi sopitus gubernator amisso clauo, & dices. Quæ sane paraphrastica interpretatio est, & non de ueritate hebraica. Quo magis miror nostros commentatores eius loci, qui neglecta uerborum expositione student allegorias texere. Solēt autem aliqui hebræorum nauis malum sic nominare à multis funibus quibus à summo deorsum usq; obfirmatur. Rabi Iona exposuit q̄ sit res facta ex funibus super aquas quibus reguntur naues, Vel est ipsum gubernaculum nauis. Vel spira funium quibus regitur uelum nauis.

Rabi Saadias exposuit q̄ sit ipsa nauis q̄ dicatur & **חובל** & quandoq; **הבל** ut sit sensus, Et tanquam dormiens in capite seu specula nauis. Varietas hæc fortasse mouit expofitores nostros nihil ad ueritatem nominis dicere, sed omnia circūloqui. Nam hoc totū scil. amisso clauo, & dices, non est de textu. Similia in hac forma sunt **אטר עור אלם** & **עקש עלג שלם קטר דבר** & sic de aliis consimilibus.

¶ **פעל** Accentus in ultima, ut **יסר** quod in quibusdam libris inuenitur per patha in fine. Isaia xxviii. Ecce fundamentū in zion lapis, lapis probatus. Sic etiā hæc **אבר בכר**

Rabi Jona

Rabi Saadias

LIBER PRIMVS

אָסֶר & cetera. Et si mutetur uox, non tamen accentus ut

פֶּתַח בְּחֵשׁ גִּהֹל

פֶּעַל **Accentus in ain hapaal, ut עֶקֶב** Iob xviii. **Tene-**
bitur planta illius laqueo, licet quandoq; inueniat hattedph
patha in principio, ut חֶמֶשׁ עֶקֶב Sed frequentius p ca
mez & zere ut שִׁמּוֹ שִׁבּוֹ שִׁפְלֵ יֵבֶשׁ חֶמֶץ

חֶפֶץ חֶצֶר שִׁמְחָה גִּרְרָה שִׁבְעָה יִפְתָּח

בֶּשֶׂר זָקוֹן אֲבֵל בְּבָר עֶרְלָה יִרְחָה

Etiam si mutatur ain zere in ain saegol ut לֶחֶם Vel in continui
tate sermonis ain zere in Ain patha & pe camez in seua ut

שִׁבּוֹ

פּוֹעַל **Accentus in ultima, ut יוֹצֵר** Amos septimo. Et

ecce fictor locustæ. Sic שׁוֹרֵק רוֹגֵל עוֹרֵק

יֹוֹתֵר אוֹיֵב עוֹרֵב יוֹבֵל חוֹרֵשׁ עוֹלֵל

חוֹבֵל יוֹגֵק רוֹזוֹ שׁוֹמֵם סוֹחֵרָה Et cæte
ra his similia.

פֶּעַל **Accentus in pe hapaal id est in prima, uel si dicere**
maluerimus in penultima. Et constituitur hæc forma ex sex
punctis, hoc est ex duobus segol, ut אֶרֶץ Genesis primo
Et uocauit deus aridam terram. Sic quæ sequuntur.

אֲבוֹ אֶרֶד אֶרֶד גִּפּוֹן צֶרֶק שִׁלֵּג מִלֵּד

חֶבֶל חֶרֶס דָּבָר קֶסֶם טָרֶם זָבָר זָכָר

פָּרָד רֶסוֹ שִׁטָּה מִתַּג עֶשֶׂר חֶרֶב גֶּשֶׁם

טעם
 אַמֶשׁ פֶּטֶר רַחֵם קִדְּם גַּגְבִּי שְׂכֹל עֶרֶב
 עֵצִים עֵצֵב שֶׁבֶר יִתֵּר גַּתִּק גַּשְׁר עֶבֶר
 : גִּשְׁתָּ גַבֵּל quod inferius etiam inuenitur per zere

ut patebit. ¶ Cum autem patha magnum & patha paruum inter se habeant symbolicum transitum, ideo sæpe unū trāl mutatur in aliud, & nihilominus accentus seruatur immobili ut **שֶׁבַע סֵלַע זֶרַע** Leuitici uigesimo tertio. Septem hebdomadis. Et Numeri uigesimo. Loquimini ad petram. Et Isaiæ lv. Dat semen serenti. Sic quæ sequuntur.

פֶּרַח צִמָּח שִׁמְעֵ גַתָּה שְׁלַח בְּלַח
 : **שִׁמְעֵ מִלַּח בְּטַח לִקְחָה** Et reperitur **שִׁמְעֵ** quinquies in sacra scriptura per zere, ut Genesis uigesimo nono.

Qui cum audisset uenisse iacob filium sororis suæ &c. Igitur quæ supra tractauimus habet in fine patha magnum, id est uocem .a. pro patha paruo. i. sægol. Et syllabam primā notant per sægol, præter **יִשַׁע גַּצְחָה מִצְחָה מִצְחָה** q̄

& quandoq; per sægol in prima reperiuntur. Sic **גַּבֵּל** utrobic; per sægol, ut psalmo septuagesimo primo. In uasis psalmi. Et etiam per quinq; puncta, ut psalmo trigesimo tertio. In psalterio decem chordarum. Similiter

שֶׁבַט עֵשֶׂב חֶפֶר עֶרֶד עֶרֶד עֶרֶד עֶרֶד עֶרֶד סֶפֶר
סֶחֶר סֶפֶל סֶמֶל זֶבֶד גֶּזֶר אֶרֶד אֶבֶד
עֶפֶד עֶבֶר עֶרֶב אֶצֶל אֶצֶר גַּצֵּר רֶבֶץ
יִתֵּר עֶקֶב עֶבֶר עֶמֶק חֶרֶק עֶרוֹ חֶשֶׁב
חֶלֶב חֶפֶץ חֶרֶב גַּסֵּד גֶּרֶד

LIBER PRIMVS

Multa autem illorum mutant primam in camez magnum
 præsertim in distinctione uel termino sententiæ, nihil omi-
 nus manente accētū in prima, ut ארץ Ieremiæ uigesimo
 secundo. Et facit laquearia cedrina. Et עבר Genesis qua-
 dragesimo quarto. Ipse sit seruus meus. Et scribitur גבר
 per sex puncta quod habet accentum in prima. Threnorū
 tertio. Bonum est uiro. Et mutatur primū sāgol in camez
 & remanet idem accentus, ut גבר in eodem capitulo, ut
 declinaret iudicium uiri. Et פרי Ruth quarto. Hęc sunt
 generationes Phares. Et sequitur haud longe post, cum sex
 pūctis פרי Phares genuit Esrom. Similiter אבו Ge-
 nesis undecimo. Habueruntq; lateres pro saxis. Verius sic,
 Et erat eis later pro lapide, & רשע primo Regum uige-
 simo quarto. Ab impiis egrediet impietas. Et רשע psal-
 mo Cix. Constitue super eum peccatorem. Sic רחם
 רחם רחם Cernitis optimi discipuli quomodo in hac
 forma fiat unius & eiusdem dictionis uariatio, semper rema-
 nente accentu. Sunt autem ex illis ipsis dictionibus quæ nō
 uariantur, & non mutant sāgol primæ syllabæ uel ze re in
 camez ut מלך תבו גרר נצה ערו הפץ
 אפר הרם קדם נגר יתר צרק חלק
 עקב עשב שבם Siue igitur mutantur seu nō mu-
 tentur semper habent accentum in prima syllaba, ut סתר
 psalmo nonagesimo primo. Qui habitat in adiutorio altissi-
 mi. Rectius de hebraica ueritate sic. Habitans in abscondito
 summi. Et סתר Deutero. uigesimo septimo. Maledictus
 qui clam percusserit. Rectius ita in abscondito. Et ארץ

Proverbiorum trigesimo. **V**t comedat inopes de terra. Et
 ארץ Sæpius in prima per camez & maxime cum præpo
 nuntur hæ literæ, sic ו ל ב ה ut cū dixeritis הארץ
 בארץ לארץ וארץ Sin autem hæ litera ei di
 ctioni postponitur, tūc prima notat per patha ut ארצה
 Et semper accentus in pe hapaal.

¶ Canon ultimus in hac forma est iste. Quæcunq; de illis
 fuerint quæ Ain hapaal habent gutturalem uidelicet Ain uel
 heth, uel he similesq; uocales illa recipiūt patha gadol, quod
 est apertorium magnum uocis Italicæ. A. & leuant accentum
 in priā, ut טעם ועם זער זעל רעל שער
 בער זחש פחה שחה תחה רחם
 לחב רעל Et סער Ionæ primo. Tempestas ma
 gna in mari.

¶ פּעל Accentus in prima, ut חרש Numeri uigesimo
 octauo. Mense autem primo. Et ibidem קרש pri
 ma uenerabilis et sancta erit. Similiter ita quæ sequuntur.
 גרו עפל אפל חפש חרש חפו
 שובר שורש Isaïæ quinquagesimo tertio. Sicut
 radix de terra sitienti. Et si Ain hapaal hoc est litera media
 substāialis fuerit uocalis, mutat segol in patha magnū, & reti
 netur accentus in prima, ut תאר Genesis uigesimo nono
 Rahel decora facie. Sic בעל רחב בחו
 שחר צחר Et ex eis duo sunt quæ retinent sægol in
 fine, ut אהל בחו Similiter & adhuc si ultima litera

LIBER RRIMVS

Substāialis fuerit, uocalis ea mutat in patha magnū, & p̄ma
net accēt̄ in priā, ut **גַּגָּה** Amos v. Et nō splendor in ea.

sic **אֲרָחַ לְמַח גַּבְהָ** & reliqua.

¶ **פַּעַל** Accentu in prima ut **אָוֹן** Habacuk tertio. Pro
iniquitate. Et **מוֹת** prouerbiorum decimo octauo. Mors
& uita. Et **עוֹל** Leuitici decimo nono. Nō facietis quod
iniquum est. Sic **תּוֹר** & si qua sunt similia.

Ⓢ **פַּעַל** Media litera daggeffata, seruat̄ accentus in ultima
ut **מַקֵּל** Ezechielis trigesimo nono. Sagittas & baculos
manuum. Et quādo **קָ** hoc nomen mutat zere in patha nō
mutando accentum **מַקֵּל** ut Genesis trigesimo. Tollens
ergo iacob uirgas, & utrobicq; in hebraico ponitur singulari
ter. Sic **שְׁבַח** ut Ecclesia. quarto. Et laudauī magis mor
tuos. Similiter **מֵיֵאוּ** Et **מֵיֵאוּ** quod
loco patha retinet camez.

¶ **פַּעַל** Media litera daggeffatur, & cadit accentus in ultimā
ut **סִבְלָל** tertio Regum quinto. Eorū qui onera portabāt
Et **רִיז** psalmo sexagesimo octauo. Et patris uiduarum. Sic
שֶׁבַת סֵלַח חֲדָשׁ גַּבְהָ מֵלַח קִשְׁתָּהּ
רַבְּנָא קִנְיָא Et mutatur quādoq; camez in patha nō
mutato accentu, ut **פַּנְגָּ** Ezechielis uigesimo septimo. In
frumento primo ballamū & mel. Quidā libri habēt **פַּנְגָּ**
utrobicq; per camez, sicut **לִבְרִי** meum quem Roma mecum at
tuli, supra quā peruetustum. Alii autem **פַּנְגָּ** prima p̄
patha & secunda per camez, & sic impressi tenēt. Sed habeo

alterum quoque antiquissimum & ualde emendatum qui secundum nostram præceptionem continet פנג ubique per patha, & eundem hic sequimur. Et אפר Genesis decimo Et Acad & Chalane. Hac in forma sunt quædam nomina quæ dum nequeant mediam literam daggescere, mutant uocem primam patha in camez cum dagges, & pronunciant ultimam per patha cum accentu, ut פֶּרֶשׁ פֶּרֶס & cætera.

Ⓢ פֶּעוּל Accentus in Ain hapaal hoc est in ultima syllaba, ubi litera substantialis media semper punctari solet, ut תהום Genesis primo. Et tenebræ erant super faciem abyssi. Et חמור primo Regum sedecimo. Asinum plenum panibus. Et גרול Exodi decimo quinto. In magnitudine brachii tui. Sic שאור סגור יקוד גבה שחוח Ab illo poterit hoc fieri quod legitur Canticorum quarto. תאומי צביה Capræ gemelli, quod in singulari diceretur תאום uel sicut גרול ita dicatur תאום. Item צפון Io. ue decimo septimo. Terminus Manasse ab Aquilone. Ita etiã reperitur צפון Isaia decimo quarto ab Aquilone fumus ueniet. Et alia similia.

Ⓢ פֶּעוּל In litera substantiali media, id est in ultima syllaba ut אשח Prouerbiorum uigesimo. Lumen eius in mediis tenebris, iuxta nostram translationem. Sed hebraice in nigredine tenebrarum. Sic זבול גבול פרוג

יצוע יצור צאום בסוי פרוי

Ⓢ פֶּעוּל Accentus in Ain id est in media substantiali, hoc

LIBER PRIMVS

est in ultima syllaba, ut **גְּרוֹל** Ieremiæ decimo. Magnus es tu, & magnum nomen tuum. Et **קְרוֹב & רְחוֹק** Ieremiæ duodecimo. Prope es tu ori eorum & longe à re- nibus eorum. Sic **קָטוֹן שְׁלוֹם בְּבוֹר עֵשׂוֹק**

עֲבוֹת אֲרוֹן אֲרוֹן אֲסוֹן גְּבוֹן גְּפוֹרֵי
Et in regimine seu consequentia lectionis mutatur camez in seua, & nihilominus permanet accentus in ultima, ut **גְּרוֹל הַעֲצָה** Ieremiæ xxii. Magnus consilio. Sic

בְּבוֹר יַעֲרוֹ שְׁלוֹם הַעִיר קָטוֹן בְּנֵי

Accipit autem in prima syllaba hoc nomen **אֲרוֹן** punctū seu, ut quarto regum duodecimo. Et tulit Ioiada pontifex gazophylacium, licet ibi absq; regimie in absoluta cōstructi one scribat, & uidetur hic locus deriuatus à forma superiore

פְּעוֹל sicut & **שִׂאֵר תְּהוֹם** Et nota q; in hac for ma mutatur quandoq; holem in camez, ut **וְגֵרָל בּוֹת** Nahum primo. Et magnus fortitudine, quamuis in impres- sis ponat vau cum holem. Sed in antiquissimis libris & emē date scriptis subsignatur camez, & legitur in margine minu tula mafloroth hoc est adnotatio grammatica sic. Abundat vau. Inueni etiam per patha loco holem scriptum, sed puto fuisse factum per negligentiam, de orthographia uero quic quid erit, semper tamen remanebit accentus in ultima.

פְּעוֹל Accentus in Ain hapaal hoc est in ultima syllaba ut **רְחוֹק** Ezechielis vii. Fac conclusionem. Et **בְּמוֹן** ut Isaie xxviii. Et cimminum sparget.

פְּעוֹל Accētus in ultima ut **שִׂאֵר** primo Regum

טעם X
 nono. Et nomen eius Saul. Sic etiam **חָרָוּל עֲשׂוּק**
שְׁחֹט קָלוֹט בְּרוּר עֲצוּם שְׂרָעֵ
שְׂבוּעַ

¶ **פֶּעוּל** Accentus in Ain hapaal hoc est in ultima syllaba,
 media dagges, ut **טָבוּר** Iudicum nono. De umbilico
 terrae. Sic pariter **תָּבוּר עֲמֹד אֱלֹהֵי חֲצוֹן**
 Et **רָחוּם שְׂבוּל תְּלֹוֹת בְּחֹר תְּפֹחַ**
תְּרוּץ ubi reperitur pro patha camez in hac forma, ut
 Isaia quadragesimo primo Ego posui te quasi plaustrum tri-
 turans nouum.

¶ **פִּיעוּל** Accentus in Ain hapaal hoc est in ultima sylla-
 ba, ut **צִיָּוֶק** Jeremiae uigesimo nono. Vt mittas eum in
 neruum & in carcerem. Vbi uolumina quaedam impressa
 non recte habent **צַק** absq; iod & uau iuxta ueram ar-
 tem grammaticam, quasi esset de sequenti regula. Sic
קִיטוֹר גִּיחוֹז שִׁיחוֹר שִׁילוֹחַ & sic de aliis

¶ **פֶּעוּל** Accentus in Ain hapaal hoc est in ultima syllaba,
 ain dagges ut **צָפוּר** psalmo undecimo. Transmiga in
 montem sicut passer, ubi aduerbium sicut non est de textu.
 Ita etiam **בְּנֹר קָמוֹשׁ כִּיּוֹר גְּבוּר צָפוּר**
שְׂבוּר Et **יָסוּר** id est Mussar hoc est disciplina,
 quanquam aliter transferatur. Iob tricesimo nono. Nunqd
 qui contendit cum deo tam facile conquiescit, Hebraice sic,
 Contendens cum omnipotente, disciplina:

¶ **פֶּעוּל** Accentus in ultima syllaba hoc est in Ain hapaal,

LIBER PRIMVS

ut **בִּיזָה** Amos quinto. Et imaginem idolorum uestrorū

Et ibidem **סִבּוֹת** Idolū, sic **צְבוֹר קְבוֹץ**

נָחוּם נִאֲוֹת פִּגְלוֹ הַתָּוֵל שְׁקוֹץ חֲבוּז

קִשְׁאוֹ שִׁבּוֹל גְּרוּת לַמּוֹד

Ⓢ **פּוֹעִיל** Accentus in ultima syllaba, ut **אֹפִיר** Ge-

nesis decimo. Et **אֹפִיר** & **הֵוִילָה**. Et **אֹבִיל** Osee xi.

Et declinaui ad eum ut uesceretur &c.

Ⓢ **פּוֹעִיל** Accentus in ultima ut **אֹרְזָר** Nehemiae x.

in domo thesauri. Et **גִּזְלוֹ** Genesis xv. Turturem & co-

lūbā. Sic **כּוֹבֵב עוֹלָם עוֹלָם כּוֹבֵב**

חֹלֵעַ שׁוֹשׁוֹ גוֹתָל עוֹלָם כּוֹבֵב Quae

etiā in statu regiminis mutāt camez in patha, ut **שׁוֹפֵר**

הַרְוֵעָה Et quandoq; sic etiam fit in statu absoluto, ut

רוֹנֵג Micheae primo. Sicut cæra a facie ignis. Reperi-

mus tamen eum locum in libris quibusdam tam impressis q̄

scriptis etiam per camez. Sed in quodam codice meo gram-

matice castigato scribit̄ per patha, & ita scribēdū esse tradūt

docti hebreorū grāmatici. Sic Ezechiel. xxiii. **קוֹבֵעַ** lorica

& clypeo & galea armabunt cōtra te. Et **אֹפּוֹ** eiusdē cap.

primo. Apparnit rota una. Rabi Iuda scribit̄ **קוֹבֵעַ** Et

כּוֹבֵעַ utrunq; per camez.

Ⓢ **פּוֹעִיל** Accētus in ultīa ut **אֹלָם** iii. Reg. vi. Et porticus

erat ante tēplum. Hoc autē nomē, ut tradūt grāmatici, neq; in

statu regimis neq; in statu absoluto aliter notat̄ q̄ in fine per

punctū camez, quōs impōsi libri quōq; habeāt patha. iiii. Reg. vii. Et porticū colūnarū. Sed orthographi hñt camez, p̄ter ea **עוגב** iuxta regulā p̄ camez. Gen. iiii. Ipse fuit pater canentiū cithara & organo. Sic **יוקש מוער** Hęc forma quōq; recipit patha, & nō mutat accētū, ut **סוגר** Ezech. xix. Et miserūt eū in caueā, impōsi tñ hñt camez, & qdā iude orū pnūciāt accētū in prima litera substantiali superponentes duas uirgulas, sic **בסוגר** & **יובל** Ieremiæ xvii. & ad humorem mittet radi ces suas.

Ⓢ **פעול** Accētus in ultīa ut **אפל** Exo. iiii. Et rubus nō combureref. Hebraice sic, Et rubus non combustus. Sic **לקח** **סלם** sed pro kibuz labiorum sæpe ponitur vau surek ut **יולר גומיץ**

Ⓢ **פעול** Accētus in fine ut **סבול סבוץ**

Ⓢ **פעי** Accētus in prima, ut **והי שבי גהי פרי בלי מרי קרי שפי**

Ⓢ **פעי** Accētus in ultima ut **להי קלי קצי שני**

אר מני Excipitur **ההצי** paroxytonon.

Ⓢ **פעי** Accētus in ultima, ut **צלי קלי זקי עני** psalmo lxx. Ego uero egenus & pauper.

Ⓢ **פעי** Accētus in ultima, ut **גדי שבי פרי מרי בלי להי**

להי Michę v. In uirga percutiēt maxillā iudicis israel. Qñ aut termināt sentētiā tñc mutāt seua in sægol, & accentum transferunt ut **להי** ludicum xv. Qui cum uenisset ad locum Maxillæ.

¶ פֶּעוּל **Accentus in fine, ut אֵוֹב** Psalmo quinquage-
simo primo. **Asperges me hyssopo.** (Nam domine non est
de textu tam græco q̄ hebraico) Sic אֵוֹר עֵפֹד si-
militer עֵירוֹם quod legitur quandoq̄ in antiqua scri-
ptura sic עֵירָם sine vau, ut **Ezechielis decimo octauo.**
Et nudum operuit uestimento, quamuis impressi libri quidā
habeant cum vau. Expungitur tamen etiam vau eiusdem di-
ctionis. **Genesis tertio. Quia nudus essem.** Et **Deutero. uige-
simo octauo. Nuditate & omni penuria.** Quod & inuenitur
per camez & vau. **Iob primo. Nudus egressus sum.** Legi au-
tem ego in libro emendato scholion & castigationem hanc,
absq̄ vau. Et **Isaia uigesimo. Seruus meus Isaia nudus.** Er-
go quo ad vau literam hæc dictio ubiq̄ ancipiti modo scribi-
tur, habet tamen semper accentum in ultima.

¶ פֶּעוּל **Accentus in ultima ut אֵמוֹן** Deutero. trigesi-
mo secundo. Et infideles filii. Hebraice sic. Filii, non ueritas
seu fidelitas in eis. Similiter אֵחֹד אֵטוֹן אֵבוֹם & reliqua his similia.

¶ פֶּעוּל **Accentus in fine, ut שוֹנָם** quarto regum iiii.
Et transibat **Elifæus per Sunā ciuitatē.** Sic אֵון & אֵסם

In paralipomenis. Sic פֶּעוּל **הוֹרֵוֹן** secūdu qd dicit
omnia accentu in ultima. Vos igitur cupidi hebraicorum
amatores ex præcedentibus colligite canonibus dictiones di-
syllabas regulariter accentum habere omnes in ultima sylla-
ba, præter eas quæ per sægol terminatæ sunt paroxytonæ,
atq̄ eius uicarias commutationes. Nunc ad uocabula trisyll-
laba pergenti mihi auscultate oro diligenter.

¶ פֶּעוּל **Accentus in ultima, ut בּוֹכְרוֹ** unde Rabi

Iona putat pro **תהו ובהו** dictū esse **טעם** dictū esse **תהו ובהו**
 Genesis primo. Inanis & uacua.

פערלי Accentus in ultima ut **יהורי** Zacharię viii.

Et apprehendent fimbriam uiri ludæi. Et ut paucis canoni-
 bus agamus, hoc animaduertere dignum est, omnia talia uo-
 cabula in i desinentia regularem accentum habere in ultima
 etiam cum suo fœminino à se deriuato, ut **נעמי** Ruth. i.

Et dixit Noemi utrisq; nuribus eius. Et **הרשי** secūdo
 Regum uigesimo quarto. In terrā inferiorem hodsi. Sic eiuf-
 dē libri ca. xxiii. multa leguntur similia, uidelicet hæc q̄ sequūt.

עצני אחתי תחבמוני חררי שלישי
אחי ארי מצרי חרורי חלרי פלטי
תקועי ענתותי חשתי גטופתי
פרעתני ערבתי ברחמי שעל בני
ארדי מעבתי גילני ברמלי ארבי
עמני בארתי יתרי חתי

Singula hæc gen-
 tilia & patria nomina, cognomina, agnomina in allegato ca-
 pitulo inueniuntur. Sic **עברי** Ionæ primo. Hebręus
 ego sum. Et **לוי** Exodi secundo. Vir de domo leui. Oīa
 etiam numeralia ordinis ut **שני שלישי רביעי** ut
שני שלישי ששי שביעי quæ leguntur Genesis
 capitulo primo. Sic & in aliis puncto seua prænotatis, ut

ערירי ארומי Genesis decimo quinto. Ego uado
 absq; liberis. Et **Deutero**. uigesimo tertio. Non abomina-

LIBER PRIMVS

beris Idumæū. Sic פנימי & reliqua. Excipit פלאי
 quod accentum habet in prima, propter sægol. Iudicium tre
 decimo, quod est mirabile. Excipiuntur etiam nomina in Ai
 Ei. Oi. Vi. diphthongos desinentia quæ habent accentum
 in litera penultia, ut אחרי Jeremiæ tertio. Et post me
 ingredi non cessabis, Sic ארני שרי גחרי
 מהרי Quando autem הי per synæresin pronun-
 ciatur, tunc accentus signat ad iod, & erit nomē ut Ecclesiastis
 nono. Melior est canis uiuus. Cum uero per diæresin, tunc
 notatur accentus in heth, ut הי Genesis quadragesimo ter-
 tio, Pater noster adhuc uiuit. Sic הי Genesis quadragesi-
 mo secūdo. Per salutē Pharaonis, ubi ponit הי פרעה
 quasi diceret uiuit Pharao. Et הי Jeremiæ uigesimo se-
 cundo. Væ domine & uæ indyete. Similiter desinentia in
 vi diuisas syllabas ut גשוי בסוי utrobicq; accentu
 in penultima, ut psalmo trigesimo secūdo. Beati quorum
 remissæ sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata.

Ⓢ פעלה Accentus in ultima syllaba, ut שפחה Ge-
 nesis decimo sexto. Sed habens ancillam ægyptiam nomine
 Agar. Sic חטה Isaie uigesimo octauo. Et ponet triticū
 per ordinem pro אמרה שמלה sic חנטה

שמחה שכבה בליה שביה

Ⓢ פעלה Accentus in ultima, ut אהבה Canticorum
 octauo. Quia fortis est ut mors dilectio. Similiter אהוה

פחרה שארה גערה רחצה אמצה
 עלוה עולה שמלה שלוה בבשה

שְׁלֵמָה Que si construantur cum sequentibus in con-
tinuitate tunc mutant he finale in thau & camez in patha, &
hæc est consuetudo quorumcunq; fœmininorum nominū
in he & camez desinentium. Et nihilominus remanet accen-
tus. Sic contingit & in omnibus affixis & sequentibus, ut he
mutetur in thau, & cadat accentus sicut infra patebit. Sic Ge-
nesis decimo sexto. Ancilla Sarai. Et secundo Regum primo
Super amorem mulierum. Et prouerbiorū trigesimo. Ois
sermo dei. Et ita de aliis. Nec ad hoc refert prima per hirek
aut per segol, an alia uoce punctetur, ut **שְׂמִתָּה** Ecce
fiastis septimo. Cor stultorum ubi laticia. Sic per segol
הִלְקָה עֲרֵגָה עֲרִיָּה עֲרוּגָה חֲרָפָה omnia
in statu regiminis mutantia he finale in thau

פְּעֻלָּה Accētus in fine ut **חֲבֵמָה** Exodi trigesimo
primo. Sapientia & intelligentia & sciētia in omni opere. Sic
עֲצֻמָּה עֲרֻמָּה קִרְחָה חֲרָבָה עֲרֻלָּה
שִׁפְכָה כְּתָנָה מִשְׁחָה חֲמֻצָה Sed in for-
ma uerborum cum fuerit prima longa sequente seu a po-
nitur ad eandem, uirgula quantitatis, quæ dicitur retinaculū
& sic producitur longa, ut inferius patebit in secunda huius
libri parte. Ita Threnorum primo. **יִשְׁבַּח הִיתָה**

מִצָּחָה & sic de multis aliis.

פְּעֻלָּה Accētus in ultima, ut **צִרְקָה** Deuterono-
mi uigesimo quarto capit. Et habeas iusticiam coram domi-
no. Et **בִּרְבָּה** Zachariæ octauo. Et eritis benedictio.
Sic **קִעֲרָה גִעֲרָה** & mutatur quandoq; seu a prime
syllabæ in camez manetq; idē accētus in ultima **חֲרָבָה**
סִעֲרָה & reliqua. d

LIBER PRIMVS

פעלה Accentus in ultima tamen si patitur retinaculum
in prima, ut **להבה** Numeri uigesimo primo. Flamma
de oppido Seon. Et **בהלה** Leuitici uigesimo sexto. Vi
sitabo uos uelociter in egestate. Sic **נחמה נאצה**

& caetera.

פעלה Accentus in ultima ut **בהמה** Deutero. de
cimo quarto. Hoc est animal quod comedere debetis. Sic
אברה גרלה אפלה שאלה חשבה
גבלה לבנה האנה ברכה טמאה

& sic de similibus similis formæ nominibus.

פעלה Accentus in ultima ut **לבנה** Genesis trigesi
mo. Tollens ergo Iacob uirgas populeas, ubi finalis syllaba
scribi debet per sægol quamuis aliqui impressi libri habeant
zere, sed male. Nam ista forma uocabulorum in statu abso
luto semper in fine notatur puncto sægol, ut **עסא** quarto.
Subtus quercum & populum, sic **אשה** in statu absoluto
per sægol. Exodi uigesimo nono. Odor suauissimus uicti
mæ domini, sed quando in statu regiminis & contiguitate
orationis legitur, tunc scribitur ultima per zere, ut **Leuitici**
tertio. In oblatione suauissimi odoris domini. Nam in statu
absoluto semper notatur per sægol, **Leuitici** secundo. Nec
quicquam frumenti ac mellis adolebitur in sacrificio domi
ni, ubi ponitur **אשה** quod per incuriam obmissimus in
Rudimētis nostris hebraicis circa uocabulum **אש** Nam
אשה significat oblationē de carnibus ad sacerdotes per
tinentibus. Quam Onkelus Chaldaeus carbena uocat. Oīa
uero talia quoquo modo seruant accentum in ultima, ut
עלפה Ezechielis trigesimo primo. Omnia ligna agri su

Onkelus Chaldaicus

per eo concussa sunt, sic **צַהָה** quæ in plura
 li deponunt he, & accipiunt terminationem consuetam, ut
לְבָנִים אֲשִׁים עַל פִּים צַהָים Et in statu re/
 giminis **לְבָנִי עַל פִּי צַהִי אֲשִׁי יְהוָה** ut
 Leuitici secundo. **Sanctum sanctorum** de oblationibus dñi,
 & sic de aliis.

Ⓢ **פַּעֲלָה** Per dagges in medio, Accentus in ultima, ut
הִטָּאָה **Genesis uigesimo**. Induxisti super me & super
 regnum meum peccatum grande. Sic sunt hæc **בַּפְּרָה**
יְבִשָּׁה בַקֶּשֶׁה בַקְרָה פַרְשָׁה חַרְבָּה
 & alia his similia.

Ⓢ **פַּעֲוֹלָה** Accētus in ultima, & ain dagges ut **חַבּוּרָה**
Exodi uigesimo primo. **Liurore pro liuore**. Sic etiā sequētia.
בַּבְּרָה בַטּוּחָה קְשׁוּבָה בַסּוּחָה
מִלּוּאָה Sed **שַׁבּוּלָה גְרוּפָה מִלּוּאָה**
אֲבוּ accentum habet in penultima. **Exodi uigesimo octa**
uo. Poneſq; in eo quatuor &c.

Ⓢ **פּוּעֵלָה** Accentus in ultima ut **תּוֹעֵבָה** **Deutero**.
 decimo septimo. Et abominatio facta est in Israel. Sic
שׁוֹרְקָה סוּחָרָה שׁוּמְמָה & sic de aliis.

Ⓢ **פַּעֲוֹלָה** Accentus in ultima ut **עֲבוּרָה** **Threnorū**
 primo. Propter afflictionem & multitudinem seruitutis.
חַגּוּרָה אַגּוּרָה בַשׁוּרָה & cætera.

Ⓢ **פַּעֲלָה** Accentus in ultima ut **שְׁגִיָּה** **Isaiæ quin**
 d ii

LIBER PRIMVS

quagesimo secundo. Captiua filia sion. Sic quoque

שְׂגִינָה גִּינָה אֲכִילָה תֵּאֲנִיָּה
 בְּלִימָה שְׂמִטָּה קָחֶלָה אֲחִיָּה עֲנִיָּה
 עֲלִיָּה שְׂתִיָּה לְבִיא צְרִיָּה צְבִיָּה
 & si qua sunt alia.

Ⓢ פְּעִלָּה Accentus in ultia ut צְפִיָּה עֲלִיָּה Thre
 norum iiii. Cum respiceremus attenti ad gētem. Et Iosue xv.
 Irriguum superius & irriguum inferius.

Ⓢ פְּעִלָּה Accentus in ultima ut רְוִמִיָּה Psal. lxii. Nō
 ne deo subiecta est aīa mea. Vel secundū Hierony. Attē ad
 deū silentium aīa mea. Vel secundū hebræos expectatio mea.

Ⓢ פְּעִלָּה Accentus in ultima ut אֲרוּחַ Et pluraliter ii.
 Paralip. xxxii. Et præsepia omnium iu mentorum.

Ⓢ פְּעִלָּה Accentus in ultima ut סִגְלָה Exodi xix. Eri
 tis mihi in peculium de cunctis populis. Sic אֲגִרָה
 חֲתִלָּה אֲלִמָּה חֲמִלָה רַבִּלָּה עֲגִלָּה
 & si qua sunt alia his similia.

Ⓢ פְּעִלָּה Accentus in ultima ut בְּתוּלָה Gen. xxiiii.
 Virgo pulcherrima. Et תְּשׁוּעָה i. Reg. xi. Cras erit uobis
 salus. Et מְלוּכָה in eodē cap. Innouemus ibi regnū. Sic

יְשׁוּעָה שְׂמוּעָה אֲרוּכָה גְמוּלָה
 עֲוֹבָה גְבוּרָה יְצוּקָה חֲלוּשָׁה
 גְרוּשָׁה גְרוּפָה

Ⓢ פְּעִלָּה accēt in ain hapaal. i. in penul. siue in media syll.

ut **רבלת** *Isaię xxxviii.* Tollerent massam de ficis. Et **עטרות** primo Paralip. xx. Tulit autē Dauid coronā. Sic **גברת עקרת עשרת עצרת ברת פהתת** Inuenitur tamen quandoq; media per zere. Et

seruat eundē accentū in penult. ut **תבלת** *Exodi xxxv.* **Hiacynthū & purputā.** Et **שחלת** *Exodi xxx.* **Onychā**

& **Galbanū.** Sic secundū canonem **אמהת שכנת**

חמישת *Sic etiā in zere cadit accētus.* ut est **חברת** *Sic in disyllabis* **ששת אשת** & similibus.

פעלת *Accentus in Ain hapaal hoc est in penultima ut* **אררת** *Gen. xxy.* In morē pellis hispida. Sic **צפרת**

רלקת יבשת שחפת שלטת לחבת בהרת גחלת עורת יבלת *Sic etiā cū prima notat per hirek ut* **בגרת אגרת**

Numeri xxxiii. Inde peruenient contra orientem ad mare **Cinæreth**, & hoc est quod apud Lucam inuenitur stagnum **Genesareth**, & Syriace qua lingua usi sunt **Galilæi** apostoli & euangelistæ **Ginosar**. Item **Nehemiæ vi.** & epistolam habebat in manu, & cætera.

פעלת *Accentus in Ain hapaal .i. in media siue penultima ut* **שבלת** *Iudicum duodecimo.* **Dic** igitur **Siboleth**. Et **Isaię uigesimo septimo.** **Ab** alueo fluminis. **Sic**

בקררת בתנת *Accentus in penult. ut* **פרכת** *Nume. iiii.* Et deponent uelum. Sic **בפררת בצרת**

LIBER PRIMVS

Ⓢ פעלת Accentus in penultima ut תתמה Genesis
trigesimo octauo. Cognosce cuius sit annulus. Sic quoq;
כתרת עפרת יתרת & similia.

Ⓢ פעלת Accentus in penultima ut קטרת Leuitici
xvi. Assumptoq; thuribulo de prunis. Sic כתבת

Ⓢ פעלת Accentus in penultima ut כחנת
נחשת יבשת שבבת יבלת
Ⓢ כסמת Exodi
nono. Triticum aut & far non sunt laesa & liqua sunt alia.

Ⓢ פעלות Accētus in ultima ut מלכות psalmo qua
dragesimo quinto. Regnū omniū seculorū. Et גבהות

Isaia secūdo. Oculi sublimitatis hominis. Sic שהרות

יירות מרות פחות אלמות
חיות חיות

Ⓢ חיות חיות Similiter si prima notatur per syrek
trium punctorum, ut זלות זלות Et pariter si pri
ma notetur per hirek ut רפאות סבלות

Ⓢ שפלות עקשות Similiter & si desinant in oth, ut

Ⓢ אשפות psalmo Cxiii. de stercore erigens pauperem
Sic אהות חמות &c.

Ⓢ פעלות Accentus in ultima, ut אילות psalmo
uigesimo secundo. Ne elongaueris auxilium tuum a me. Sic
פתיות & reliqua.

Ⓢ פעילות Accentus in ultima ut ידירות Ieremiae
duodecimo. Dedi dilectam animā meā. Sic שרירות

Ⓢ כסילות צמיתות מרירות פקירות

כְּרִיתוֹת הַרְיָתוֹת עֲלֵיוֹת בְּלִימוֹת טעם
 Etiam si habeat zere in penultima, ut **בְּבָרוֹת** Exodi

xiiii. Ferebantur in profundū. Et quandoque duplicantur isti
 us formæ uocabula & manet idem accentus in ultima, ut

חֲבִילוֹת קוֹמְמוֹת Leuitici uigesimo sexto.

Ut incederetis erecte.

Ⓢ **פְּעֻלִית** Accentus in ultima ut **צַפְרִית** Genesis xix
 Sulphur & ignem à domino de coelo. Sic **תְּכַרִּית** Et
 pro integro **גְּזִית** legitur defectiuum suum **גְּזִית** &
 p̄ integro **בְּרִית** legitur defectiuum **בְּרִית** Ma
 lachiae iii. Et quasi herba fullonū, quod debet scribi sine uau
 quanquam cum uau sit impressum.

Ⓢ **פְּעֻלִית** Accentus in ultima ut **אַחֲרִית** Prouerbi
 orum uigesimo tertio. Quia habebis spem in nouissimo.
 Sic **תְּהִית** & similia. Pari modo accentum seruant q̄
 primam per hirek pronunciant, ut **הִתִּית** cuius integrū
 siue perfectū est **הִתְהִית** Consimiliter quorum prima
 notatur per seua, & secunda per zere, ut **שְׂאֲרִית** secū
 do Regum decimo quarto. Et reliquæ super terrā Sic pro
 nunciatur & **רֵאשִׁית** Prouerbiorum primo. Timor
 domini principiū sapiētie. Pariter enunciatur **צְפִיחִית**
 Exodi decimo sexto. Quasi simile cum melle, sic prima per se
 ua ut **הַמִּישִׁית** Et pariter de omnibus numeris ordi
 nalibus fœminini generis, de quibus in Rudimentis nostris
 scripsi facie .567. ut ii. Paralipom. xii. Anno autem quinto re
 gni Roboam.

LIBER PRIMVS

Ⓢ פעלת Accentus in media hoc est in penul. ut אלהת
proverbiorum xiiii. Impatiens operabitur stultitiam:

Ⓢ פעלת Accentus in ultima ut מחרת Leuitici vii.
Si quid in crastinum remanserit

Ⓢ פעלם Accentus in ultima ut פתאם Numeri duo
decimo. Statim locutus est. Sic פרום שלשום
Sic etiam מתם cuius defectiui perfectū est מתיום
& caetera.

Ⓢ פעלם Accentus in ultima ut סלעם Leuitici unde-
cimo. Et Athacus atq; ophimachus. Sic אמצם יומם
& sic de aliis similibus.

Ⓢ פעלות Accentus in ultima ut סלון Ezechielis uige-
simo octauo. Et non erit ultra domui Israel offendiculū, pro
סלון Et sub ea forma comprehenduntur non solum
quorum initia per hirek notantur, uerū etiā per saegol, aut
patha, ut שמעון שלטון זכרון צקלון
פעמון אחרון יתרון חסרון עליון
עביון חשבון ראשון תצצון חרבון
ארמון רמון חלון
Ultima duo uidentur esse
uocabula imperfecta, sicut & סלון

Ⓢ פעלו Accētus in ultima ut כבשו Genesis decimo
nono. Quasi fumum fornacis. Sic פשתו חרצו

אלמו אברו קניו בניו רעו מגרו
Ⓢ פעלו Accentus in ultima ut קרבו Leuitici primo.

Hostiam domino. Eiusmodi nomina reperiuntur in principio nō solū per hattephcamez, sed etiam per kibuz seu syrek, ut קרבו. Similiter & שלחו illorum ultimæ syllabæ quandoq; pronunciantur per patha, quandoq; per camez, ut ררבו primo Reg. xiii. Ad stimulū corrigēdū.

Ⓢ פעלון Accentus in ultima ut רעבון psalmo xxxvii.

Et in diebus famis saturabuntur. Sic בסלון לבגון פרוון & cætera his similia.

Ⓢ פעלון per dagges, accentus in ultima, ut זפרון Zachariæ vi. Memoriale in tēplo domjini. Sic בצרון

Eiusdem nono. Conuertimini ad munitionem. Et גליון

קצמו עורון שברון צמאון תמהון

Et si mediā litera substantialis fuerit Res, quandoquidem ea dagges nō recipit, saltem pro hirek in prima zere accipit, &

manet idem accentus in ultima, ut רראון ירקון

שריון Habet & qñq; patha in principio ut שבתון

Leuitici uigesimo tertio. Sabbathum requietionis est. Sic

צורון אילון & reliqua.

Ⓢ פעלון Media daggestata, & accentus in ultima, ut

קלשון primo Regum tredecimo. Acies uomerū ligo-

num & tridentū. Sicut שבתון קמשון

Ⓢ פעלון Accentus in ultima ut אברון Prouerbio-

rū xv. Infernus & p̄ditio corā dño, qd etiā nun literā ultimā

mutat in he, ut eiusdē libri capite xxvii, Infernus & p̄ditio

nunq̄ replentur. Sic מגרון אביון e.

LIBER PRIMVS

Ⓢ פעילח Accentus in ultima, ut ישימון Deutero
nomii trigesimo secundo. In loco horroris & uastæ solitudi-
nis. Sic שפיפון אמינו

Ⓢ פעלו Accentus in ultima, ut גרון Deutero. xix. Se-
curis fugerit manu.

Ⓢ מעליון Accentus in ultima ut קיקיון Ionæ iii. Et
preparauit dominus deus hederam, de quo uide in Rudimē-
tis nostris.

Ⓢ מעלהון Accentus in ultima ut עקלהון Isaia ui-
gesimo septimo. Serpentem tortuosum.

Ⓢ מעלגית Accentus in ultima ut אחרגית Gene-
sis nono. Et incedentes retrorsum, & infra, Faciesq; eorum
auerſæ erāt. Similiter קררגית Malachia tertio. Et
quia ambulauimus tristes.

Ⓢ פעיל צור Accentus in fine ut צור Numeri sexto. Hæc
est lex Nazaræi. Sic etiam קציר רביל חריש
חציר בציר גריש שמיר שלישי
שביר גריב פתיל סריס אביר רור
Et in statu regiminis mutāt camez in feua uel patha feua hoc
est hatteph patha, ut לאביר psalmo. centesimo trigesi-
mo secundo. Votum uouit deo Iacob. Semper tamen ac-
centu seruato in ultima.

Ⓢ פעיל בסיל Ecclesiast. secun-
do. Non enim erit memoria sapiētis & stulti. Sic מחיר
אוויל יריר בליל עויל שחיו רציו

טעם & cetera his similia.

כְּשִׁיל daggeffatum cum accentu in ultima ut

psalmo septuagesimo quarto. In securi & ascia. Et ita reperit in libris orthographis per patha, quamuis impressi quidam habeant camez. Et צַרִיק Genesis sexto. Nohe uir iustus

Sic אַבִיר כַּבִיר אַמִיץ אַרִיר פַּטִישׁ

Huius formæ

שְׁלִיט לְפִיד סַפִיר שְׁגִיאַ

non daggeffatur propter literam Res, & habet ca

mezz retento accentu regulari. Similiter עֲרִיץ

עֲרִיץ פַּעֲלָל Accentus in ultima ut פֶּרְחָח Iob trigesimo.

Ad dexteram orientis calamitates meæ illico surrexerunt.

Ego plane in hoc libro & quādoq; in aliis trālationes negli

go, dummodo loci pateant bibliæ ubi uocabula inueniant.

Sane inepta hæc est paraphrasis. Cæterum reperitur & in ea

forma in principio patha, & seruat eundem accentum in ul-

tima, ut טַאָנוּ Iob duodecimo. Lampas cōtēpta apud

cogitationes diuitum. Sic רַעֲנוּ & similia.

פַּעֲלָל Accentus in ultima ut נַאֲפִית Oseæ secū

do. Et adulteria sua de medio uberum suorum. Sic

גַּבְנוֹ שְׁבִלָה

פַּעֲלָל Accentus in ultima ut חַבְקֻק Habacuk

primo capitulo. Onus quod uidit Habacuk.

פַּעֲלָל Accentus in ultima ut צִיְהוֹת Leuitici .i.

Suauem odorē domino. Sic צִיְצִיץ & similia. Vbi iod

est litera substantialis media, quod nota diligenter quoniam

in rudimentis obmissimus.

Ⓢ פֶּעִלִּיל Accentus in ultima, ut פֶּעִלִּיל Psalmo xii. probatum terræ. Sic etiā סִגְרִיר חִבְלִיל & similia

Ⓢ פֶּעִפּוּל Accētus in ultima ut פֶּעִפּוּל Jeremiæ xix. Vade & accipe lagunculā. Sic בַּהֲרִחוּר & similia.

Ⓢ פֶּעִפּוּל Accentus in ultima ut פֶּעִפּוּל Numeri xxi. Super abo isto leuissimo.

Ⓢ פֶּעִפּוּל Accentus in ultima, ut גִּלְגַּל Psalmo lxxxiii. Pone eos ut rotam. Vbi ultima scribitur per patha, licet sæpe aliās reperiāt per camez, ut psal. lxxvii. Vox תוֹיִטְרוּי תוֹיִטְרוּי in rota. Sic חֲרָתֵל חֲרָרֵר חֲתָתָה עִפְעָה & cætera.

Ⓢ פֶּעִפּוּל Accentus in ultima ut בְּרִכָּב Exodi xxvii. Quos pones subter arulam altaris. Sic בְּרִכָּס Cantico. quarto. Nardus & crocus, & similia.

Ⓢ פֶּעִפּוּל Accentus in ultima ut קִרְקִר Deuter. xxxiii. Et super uerticem Nazaræi, & si qua sint alia.

Ⓢ פֶּעִפּוּל Accentus in ultima ut צִלְצִל Iob xl. Et gurgustium piscium.

Ⓢ פֶּעִפּוּל Accentus in ultima ut וְרִיחַ Psal. lxxii. Stillicidia stillantia super terram

Ⓢ פֶּעִפּוּע Accentus in ultima ut צִלְצִל Deute. xxviii. Ru bigo consumet.

Ⓢ פֶּעִפּוּל Accentus in penult. ut צִנְצִנָה Exo. xvi. Sume uas unum. Sic קִטְקִטָה & cætera.

- Ⓢ **פּעלע** Accentus in ultima ut **בנין** Ezechielis xl. Et
 melius est latitudinem ædificii calamo uno. Sic etiam hæc no-
 mina **קנין ענין**
- Ⓢ **פּעלוליה** Accentus in ultima ut **שַׁעֲרוֹרִיָּה**
 Oleeæ sexto. In domo domini uidi horrendum.
- Ⓢ **פּעלוליה** Accētus in ultima ut **שַׁעֲרוֹרִיָּה** Ie-
 re. miæ xviii. Quis audiuit talia horrida.
- Ⓢ **פּעלעל** Accentus in ultima **יִרְקָרַק** Leuiti. xiii.
 Si alba uel rufa macula fuerit infecta. Non autem semper in
 patha finitur, sed quandoq; in camez ut **אַרְמָדָם** In eo-
 dem quo supra loco. Vnde **אַרְמָדָם** accentu in pe-
 nultima, sic **חַלְקָלָקַל** **חַלְקָלָקַל**
- Ⓢ **פּעלעול** Accentus in ultima siue per v furek ea sit nota
 ta seu p holē, ut **הַאֲסַפְסוּת** Numeri xi. Vulgus
 quippe promiscuum, Sic per holem ut **פְּתִילָה**
שַׁחֲרָהָר פְּקַחְקוֹת & si qua sint reliqua
- Ⓢ **פּעלעיל** Accentus in penultima ut **יִפְהַפִּי** cuius
 fœmininū legit Ieremiæ xlvii. Vitula elegās atq; formosa.
- Ⓢ Sequunt nunc uocabula quibus addit aliqd in principio, qm̄
 sunt quædā quæ abūdant & quædā q̄ deficiunt, ut in tertio li-
 bro Rudimentorū hebraicorū scripsimus, iccirco de aliquibus
 eorū aliqua dicamus oportet, ut discipulis ingrendi materiā
 p̄beamus, quo ipsi seipfos ex istis aliqd de suo studio nouū
 inuenisse gaudeant & laboris sui mereantur laudem.
- Ⓢ **מַפְעִיל** Accentus in ultima ut **מִשְׁבִּים** Oleeæ xiii.
 Sicut ros matutinus præteriens.

LIBER PRIMVS

- Ⓢ **מִפְעֵל** Accentus in ultima ut **מִשְׁקָל** Ezrae octa-
 uo. Pondus argenti, etiam si per patha in ultima scribatur.
- Ⓢ **מִפְעֵל** Accentus in ultima ut **Leuitici** uigesimo secun-
 do. Quia corrupta.
- Ⓢ **מִפְעֵל** Accentus in ultima ut **מֵהֶמֶר** Osee nono
 Desyderabile argentum eorum.
- Ⓢ **מִפְעֵל** Accentus in ultima ut **מִקָּל** Ieremiae qua-
 dragesimo octauo. Baculus gloriosus. Etiam si per patha scri-
 batur ultima ut **מִזְרַח מִזְבֵּחַ** Sic accentus in zere
מִפְתַּח מְרוֹחַ & sic de alijs.
- Ⓢ **מִפְעֵל** Accentus in ultima ut **מִמְלָא** primo para-
 lip xii. Quando inundare consueuit super ripas suas.
- Ⓢ **מִפְעֵלוֹ** Accentus in ultima ut **מִסְרָרוֹן** Iudicū
 iii. Aioth per posticum egressus est.
- Ⓢ **מִפְעֵלוֹת** Accentus in ultima ut **מִסְכְּנוֹת** Deu-
 tero. viii. Vbi absq; ulla penuria comedas panem tuum.
- Ⓢ **מִפְעֵלוֹ** Accentus in ultima ut **מִזְמֹר** Psalmo iii.
 in titulo suo psalmus David.
- Ⓢ **מִפְעֵלוֹ** Accentus in ultima ut **מִצְעֵלוֹ** Canticorū
 quinto. Pessulum ostii.
- Ⓢ **מִפְעֵלָהּ** Accentus in ultima ut **מֵהַפְּכָה** Deute.
 xxix. In exemplum subuersionis Sodomæ.
- Ⓢ **מִפְעֵלָהּ** Accētus in ultima, siue sægol seu patha uel hi-
 rek prima notetur, & si, ut penultima per patha uel per ca-
 mez scribatur ut **מִמְלִכָּה** primo Regum xxviii. Et
 scindet regnum de manu tua.

⊕ **מפעלה** Accentus in Ain hapaal id est in penultima ,
ut **משקלה** quarto Regum uigesimo primo. Et pon
dus domus Iacob.

⊕ **מפעלה** Accentus in penultima siue fuerit hirek siue
patha in principio ut **מאכלה** Gen. xxii. Portabat in
manibus ignem & gladium.

⊕ **תעלומה** Accentus in ultima Iob uigesimo octauo.
Et abscondita produxit in lucem, ubi lamed scribitur per ki
buz in quibusdam, absq; uau surek, cuius canon siue regula
est: **תפעולה** ⊕ **תפעלה** Et alia
q̄cūq; delinunt in thau cum s̄ægol finali terminatione, om̄ia
seruant accentum in penultima ut **תפארה** Psalmo
lxxxix. Quoniam gloria uirtutis eorum tu es.

⊕ **תפעלה** Accentus in ultima ut **תרהמה** Genesis
secundo. Immisitq; dominus deus soporem in Adam. Simi
liter omnia alia nomina eiusdem formæ quæ habent he lite
ram aspirationis lenis notam in ultima cum puncto camez
quacuncq; uoce aut sono præcedente. Sic **תשבהה** &
תנהומה & **תחננה** & sic de alijs. Horum de
riuatorum multæ sunt formæ a thau litera incipientium, sed
in accentibus omnia imitantur formas similes suorum primi
tiuorum, quare ne in tedium mea uertatur doctrina exem
plorum multitudinem refecandã esse duxero. ⊕ Haud ali
ter de dictionibus à nun incipientibus sentiendum est, ut
נפעול Accentu in ultima sicut **נמרוד** Genesis
decimo. Quasi Nemrod robustus uenator. Et sic de alijs de
riuarijs aut primitiuis à nun incipientibus nominibus quæ

LIBER PRIMVS

instar terminationis formarū superius positarū uocē eleuāt.

¶ **יַעֲקֹב** ut **יִצְחָק** Genesis trigesimo quinto. Ishac & Ismael filii sui. Et sic de aliis omnibus ab iheemanthi incipientibus ut **יַעֲקֹב** Accentu in ultima, ueluti

Isaiæ xvi. Plorabo in fletu lazer. Ita de Aleph ut **יַעֲקֹב** Accentus in ultima ut **אֶצְבַּע** Exodi viii. Digitus dei hic.

¶ **אֶפְעוֹל** Accentus in ultima ut **אֶגְרוֹת** Exodi xxi. Percusserit alter proximum suum lapide uel pugno. Sic

אֶזְרוֹעַ Ieremiæ trigesimo secundo. In brachio extento. Et **אֶזְרוֹת** etiam alia his similia.

¶ **אֶפְעוֹל** Accentus in ultima ut **אֶבְנֵי** quod non uariatur tam constructione q̄ declinatione, & est nomen primitiuum quatuor literarum. Exodi xxix. Cingensq; eos baltheo.

¶ **אֶפְעוֹל** Accentus in ultima ut **אֶבְיָב** Micheæ primo. Dominus pulueris, siue eius ciuitatis sic dictæ. Reperitur & sine aleph. Alterū exemplum **אֶתִיק** Ezechielis quadragesimo secundo. Columna ex aduerso columnæ. Quod nos legimus porticus iuncta porticui triplici. Et uerius dicit peristylum confirmans murum. Hęc de agmento **פְּעוֹל** quocunq; modo uocabula crescunt & augeantur siue in fine seu in principio, aut etiã in medio per iod uel uau dicta sufficiant. Facile nancq; studiosi reperient de superioribus accentuum uera loca, si cuncta superius scripta secundum analogiam dimetiantur. Aliqua uero etiam quæ deficiunt non prorsus obmittam quæ sequuntur hoc modo.

¶ **פְּעוֹל** Siue litera uau designat. O. siue. V. accentum habet in ultima ut **מִבּוֹל** Genesis septimo. Factumq; est diluuium. Sic **מִבּוֹעַ מִבּוֹת**

e מעל Accentus in ultima, & huius formæ uocabula cum
 stant absolute tenent camez in ultima. Sed in statu constructi-
 onis & in consequentia orationis scribuntur per patha, ut
 מפל Amos octauo. Et quisquillas frumenti uendamus.
 Sic מִתָּן מִבֵּט מִסַּע מִפַּח מִפֶּז מִצֵּב
 Recipiunt autem ut dixi sæpe patha loco camez, & eundem
 similiter seruant accentum in ultima ut מסע Deuter.
 decimo. Vade & præcede populum. Mutaturq; patha fina-
 le quandoq; in zere, & eundem seruat accentum ut מפֶּז
 id est collisor. Jeremię quinquagesimo primo. Collidis tu mi-
 hi uasa belli. Et ab iis deriuata nomina in he desinentia more
 fœmininorum etiam seruant accentum in ultima siue camez
 habeant seu zere in penultima.

e מועל Accētus in ultima, siue uau litera fuerit. O. siue. V.
 & in statu absoluto habet in fine camez. In statu autem regi-
 minis patha ut מושב Psalmo primo. In cathedra pesti-
 lentia. Excipiuntur affixa quæ faciunt retineri camez, ut
 מושבם Genesis decimo. Et facta est habitatio eorum.
 Præterea pluraliter forma ista in statu absoluto retinet ca-
 mez ut מושבים Sed in statu regiminis illud camez mu-
 tatur in seua, ut מושבי הארץ Nisi ueniat ab alia
 forma q̄ habeat in fine zere, ut מושב sicut מורד
 Nam talia etiam in regimine seruant pluraliter camez, ut
 מורשי Job xvii. Torquentes cor meum. Sic desinentia
 in Aleph ut מוצא מורא quæ seruāt camez in plu-
 rali cū accentu in camez ut מוצאי מוראי ut psal-

LIBER PRIMVS

mo sexagesimo quinto. Exitus matutini. Et sic de aliis.

Ⓢ **פֶּעַל** **מִיֵּטֵב מִיֵּשֶׁר** Accentu in fine, ut **מִיֵּטֵב מִיֵּשֶׁר** que in consequentia lectionis uel statu regiminis ultimam notant per patha ubi seruant etiam accentum, ut primo Regum xv. Optimis gregibus ouiuū, & pluraliter seruant camez, ut **Can-
ticorum primo. Recti diligunt te.**

Ⓢ **פִּיל** Tanquam diphthongus .Ai. accentum habent in ul-
tima monosyllabice, ut **בֵּית תֵּיל עֵיר עֵיז יִין** Et in statu regiminis obmutescit iod,
qd̄ est Ain hapaal, & pronunciaē per zere cū eodē accentu
ut **יִין** Osee decimo quarto. Memoriale eius sicut uinum
libani. Et per patha, psalmo sexagesimo. Potasti nos uino
compunctionis.

Ⓢ **מִפְעִית** **מִשְׁבִּית** Accentus in ultima, ut **מִפְעִית** Leuiti-
ci uigesimo sexto. Nec insignem lapidem ponetis in terra ue-
stra, & sic de aliis eiusdem formæ.

Ⓢ **כְּעִי** **קִשִּׁי חֲרִי רָמִי** Accentus in penultima ut **כְּעִי**
חֲרִי רָמִי Ezechielis uigesimo septimo. Mel & oleum
& resinam. Sed quando holem in statu regiminis mutatur
in camez seua, uel seua tantum, tunc accentus cadit in ultimā
ut **חֲרִי** Deutero. uigesimo octauo. Insuper & uniuersos
languores & plagas. Sic **רָמִי** Psalmo lxxxiii. Deus quis
similis tibi. Licet hic accentus non scribatur propter mono-
syllabum, enditicum quod sequitur.

Ⓢ **עֲלָה** **צִאָה שְׁנָה רְעָה** Accentus in ultima ut **עֲלָה**
etiam si in contiguitate mutetur he in thau, & camez in pa-
tha, ut psalmo centesimo trigesimo secundo. Si dederō so-

manum oculis meis. Sic רַעַת Sed רַעַת habet accen-
tum in prima. Sicut שַׁחַת גַּחַת & similia.

Ⓢ פִּישׁוֹן גִּיהוֹן Accentus in ultima, ut פִּלוֹן Genesis secundo. Sic etiam קִיצוֹן תִּיבוֹן & cætera.

Ⓢ שִׁשׁוֹן עוֹוֹן Accentu in ultima ut פִּלוֹן ut psal-
mo quinquagesimo primo. Auditui meo dabis gaudium &
leticiam. Sic רַצוֹן אִמּוֹן Prouerbiorum octauo. Cum
eo eram cuncta componens. Videte totam interpretationē
hanc & ridebitis. Et in statu regiminis mutant camez in seua
ut in Abdia זָרוֹן לִבָּר Superbia cordis tui.

Ⓢ עֲרוֹת פְּלוֹת Accentu in ultima ut עֲרוֹת Exodi xxv. Qui
erunt super arcam testimonii. Sic גַּרוֹת & similia.

Ⓢ בִּשְׁתַּ בְּלַת Accentus in prima ut בִּשְׁתַּ psalmo quadrage-
simo quarto. Confusio faciei meæ. Sic גַּפְתַּ Canticorū
quarto. Fauis distillans.

Ⓢ מִפְּעָה Vbi he litera est substantialis, & habet accentū
in ultima ut מִקְנָה Genesis tredecimo. Erat autem di-
ues ualde in possessione auri & argenti. Sic מִבְּנָה

מִשְׁנָה מִקְרָה Et si pe hapaal hoc est substantialis
litera prior, fuerit litera gutturalis. אַחַחְעַר tunc mem-
præcedens notatur per patha ut מִעֲנָה מִעֲרָה

מִחֲסָה מִעֲשָׂה מִחֲנָה מִרְאָה מִרְבָּה
Inuenitur etiam hæc forma per patha quandoq; cum non fu-

LIBER PRIMVS

erit litera gutturalis, ut **מִטְּוּה מִטְּוּה** ea omnia in statu absoluto per sægol in fine notanda. Sed in statu regiminis per zere, semper seruato accentu in ultima, ut Genesis uigesimo sexto. Possessiones ouium & armentorum. Et Numeri secundo. Castra Iudæ. Vidi autem hunc locum Ecclesiastis tertio, ubi legitur à nostris. Accirco unus interitus est hominis & iumentorum & æqualis utriusq; conditio. Quod uerbum è uerbo sic legi deberet, q̄ accidens seu euentus filiorum hominis & accidens iumentis, et quidem accidēs unum eis, ibi ter ponitur **מִקְרָה** & in impressis prima eadē punctantur in ultima per zere secundum regulam superioris datam quia ipueniuntur in statu regiminis. Tertium autem **מִקְרָה** punctatur per sægol, quia est in statu absoluto. Sed in antiquis uoluminibus scriptis & grammaticè castigatis tria hæc simul per sægol in fine punctantur, & ita q̄q; solitus erat legere Rabi Ioseph Kimhi ualde literatus præceptor & pater duorum insignium grammaticorum Dauidis & Moyse Kimhi, dicebat enim q̄ horum trium singula ponerentur in statu absoluto ut esset appositua constructio, quasi unus & idem esset casus & euentus scilicet homo & iumentum, ita q̄ hæc duo non reputarentur in genitiuo dici, & punctantur cum affixis, sic **מִקְרָה מִקְרָה מִקְרָה** Et hic nota q̄ semper **מִקְרָה** scribitur per sægol in fine. Et semper **מִקְרָה** per zere in ultima cum accentu utrobicq; in fine.

מִמֵּעַ Accentus in prima ut **מִמֵּעַ** & retinet accētum in ma, etiā per cōpositionē ut **מִמֵּעַל** & **מִמֵּעַלָּה** & **מִמֵּעַלָּה** id est supne uel supra, uel sursum & desursum. Sic inferius inferne uel desubter dicitur **מִמֵּטָּה** & ab eo

Rabi Ioseph Kimhi

מַלְמִטָּה Et nota hic mem per patha notari, non obstante illo q̄ accentus cadit in primam, nam alias subscribitur camez, ut **לְמִי שִׁמְיָה יִמָּה** & similiter **לְלִי** accētus in prima, quæ & notatur per patha, quod est memoratu dignum.

Ⓢ **פְּעוּ** Accentus in ultima ut **שְׁבוּ** Exo. uigesimo octa. In tertio Ligurius Achates scilicet lapis quē Turcis noīant, Sic **תָּאוּ** qui ferus est bos, à priscis Alce dictus, pro quo nos interpretatum inuenimus **Qrygem**. Deuteronomii decimo quarto. **Qrygem**. Camelopardalim. Et **רִיזוּ** Ieremiæ trigesimo sexto. Et ego scribebam in uolumine atramento, Et pluraliter dici posset interposito aleph **שְׁבוּאִים**
תָּאוּאִים **שְׁבוּאָר** **תָּאוּאָר** **רִיזוּאָר**
 Vel posset sic quoq̄ dici **שְׁבוּיִים** **תָּאוּיִים**
רִיזיִים

Ⓢ **פְּעוּהָ** Accentus in ultima ut **הוּוָה** id est prouisio, q̄d nos pactum legimus. Isaiā uigesimo octauo. Et cum inferno fecimus pactum. Sic **יִזְרָה שׁוּאָה רִוָּאָה** Sic etiā **מִשָּׁה** & similia. Habent autem etiam accentum hęc formæ in ultima **פְּעוּת** **פְּעָה** **פְּעָה** ut **שְׁנָה** Genesis uigesimo sexto. Et inuenit in ipso anno centuplum, Sic **מֵאָה** secundo Paralip. trigesimo sexto. Et condemnauit terram centum talentis argenti, Sic **אָהוּת** Canticorum octauo, Soror nostra parua.

LIBER PRIMVS

Ⓢ פעה Accentus in prima ut בבה id est fletus. Ezræ decimo. Et fleuit populus multo fletu. הגה .i. sermo conceptus. Iob trigesimo septimo. Et sonum de ore illius procedentem. Et בסה coopertum. Psalmo lxxxi. In Neomenia tuba, in cooperto die solennitatis nostræ. Sic גרה קצה & alia his similia.

Ⓢ פעה Accentus in ultima, ut גאה Superbus. Isaia secundo. Dies domini exercituum super omnem superbum & excelsum. Sic רעה secundo Regum sedecimo. Husai Arakites amicus David. Et אבה Iob nono. Naues poma portantes, & alia quæ siciunguntur affixis רעי רעו רער פסי בסו בסר בבים גאים הגים צרים בסים רעים אבים גאיו בסיו רעיהם Et quanquam inuenitur רעיו רעיה, tamen alias usitatum est רעיהם prima per seua. Sicut etiã בסיהם אביהם & caetera.

Ⓢ פעה Accentus in prima ut שקת id est cannalis, ex qua potantur pecudes & pecora. Genesis uigesimo quarto. Effundensq; hydriam in cannalibus. Sic קבת & similia.

Ⓢ פעה Accentus in prima ut צפת Paralipo. tertio. Porro capita eorum quinq; cubitorum. Sic שקת Genesis trigesimo. Posuitq; eas in cannalibus ubi effundebatur aqua.

Ⓢ פעה Accentus in prima ut פלא Exodi decimo quinto. Faciens mirabilia. Sic בלא id est carcer. Isaia quadragesimo secundo. De domo carceris. Et ita quoque

טעם
 גבא רשא טנא & reliqua.

- Ⓢ **מפל** Accentus in prima ut **משק** Genesis decimo quinto. Et filius procuratoris domus meae. Sic **ממר**
מבס In aliis secundum analogiam formarum anteriorum accentus quaerite.

SEQVNTVR NOMINA

Numeralia.

- Ⓢ **אחר** Accentus in ultima unde quaeque, ut **חר אחר**
אתה אתה Genesis primo. Dies unus.
- Ⓢ **שנים** Tanquam unica syllaba diphthongata. Accentus in nun litera. Exo. uigesimo secundo. Duplū restituet. Sic etiā
שתיים שנים שתיים שני שתי
- Ⓢ **שלשה** Accētus in ultima. Isaia decimo septimo. Quatuor aut quinque. Excipitur **שלשה** quod habet accētum in lamed, hoc est in media syllaba, reliqua quouis modo iuxta regulam, ut: **שלש שלישי שלישיה**
- Ⓢ **ארבעה** In genere masculino, & **ארבע** in genere foeminino, utrunque per accētum in ultima ut in supra citato Isaia loco Isaia decimo septimo. Sed in regimine mutando he in thau scribitur ubique patha, & tunc habet accētum in penultima, ut **ארבעת** Ezechielis quadragesimo sexto. Per quatuor angulos atrii. Foemininum autem **ארבע** legit Exo. uigesimo secundo. Et quatuor oves pro una oue.
- Ⓢ **חמשה** In masculino, & **חמש** in foeminino, in utroque accentus in ultima, ut citato in loco Exodi xxii.

LIBER PRIMVS

Ⓢ **שֵׁשׁ** Accentus in ultima ut Exodi uigesimo quinto. Sex calami egredientur de lateribus. Sic **שֵׁשׁ** Proverborum sexto. Sex sunt quæ odit dominus. Sed **שֵׁשׁ** in regimine accentum habet in penultima, ut Exodi decimo sexto, Sex diebus colligite.

Ⓢ **שִׁבְעָה** & **שִׁבְעָה** Accentus in ultima, Leuitici uigesimo tertio. Septem agnos immaculatos anniculos. Et Ezechielis quadragesimo. Et gradibus septem ascendebatur ad eam. Sed **שִׁבְעָה** habet accentum in penultima ut in eodem. Numerabitis ergo ab altero die sabbathi in quo obtulistis manipulum primitiarum septem hebdomadas.

Ⓢ **שִׁמּוֹנָה** In masculino per *amez*, & in foeminino per *se gol* finale. Accentus in ultima ut Ezechielis quadragesimo. Et octo gradus erant quibus ascendebatur ad eam. Similiter nomen ordinale atq; proportionale.

Ⓢ **תִּשְׁעָה** In masculino, accentus in ultima, & **תִּשְׁעָה** in foeminino genere, accentus in penultima. Primum legitur secundo Regum uigesimo quarto. Affuerunt post nouem mēses & xx. dies in Ierusalem. De secundo legitur Nehemiae xi. Nouem uero partes in ciuitatibus.

Ⓢ **עֶשְׂרֵה** Similiter & **עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה** Omnia cum accentu in ultima. Sed **עֶשְׂרֵה** habet accentum in penultima, ut Iudicum septimo. Et tantum decem millia remanserunt. Cetera figurabis secundum analogiam priorum à me traditorum.

SEQVVTVR ACCENTVS

nominum cum affixis
luis.

רְבִירוּ Accentus in affixo tertiæ personæ id est in ultima psalmo ceteresimo trigesimo. Et in uerbum eius speraui. Et sic Ain hapaal semper scribitur per camez præter secundam personam pluralis numeri tam masculini quæ fœminini generis. Et loco yau reperitur quandoque he, & manet accētus in ultima, ut **בְּלִה** Ezechielis undecimo. Et omnis domus Israel, uniuersi. Contingit autem quandoque sicut in uerbis ita in nominibus affixum, he yau, hoc est. hu. ut **אֲוִרְהוּ** Iob uigesimo quinto. Et super quem non surget lumen illius. Et tūc accentus ut in aliis zere ante hu finale habentibus sic cadit in penultimam, ut psalmo centesimo decimo nono. In uerbum tuum super speraui.

רְבִירוּ Accentus in caph secundæ personæ, ut **לִרְ** psalmo quinquagesimo primo. Tibi soli peccaui. Et cum terminat sententiam mutat seua ante caph in segol ut psalmo centesimo decimo nono. Viuifica me secundum uerbum tuum. Et quandoque similiter sine termino, ut in eodem psalmo quinquagesimo primo. Vt iustificeris in sermōibus tuis. Rectius, secundum uerbum tuum. Et tunc accentum seruat in penultima, ut **בְּרַבְתָּר** Psalmo tertio. Super populum tuum benedictio tua. Additur autem quandoque he, in fine, & seruat accentum eundem in ultima, ut **יְרַבְחָ** Exodi tredecimo. Et erit signum in manu tua. Sed si & hoc mutauerit seua in zere uel segol ante caph, tūc accentus pariter cadit in penultimam ut supra. Et reperitur aliquando zere pro camez in caph, pro masculino singulari, ut **מִלְאֲנַבְחָ** Nahum secundo. Et non audiet ultra uox nunciorum tuorum. Verius, nuncii tui. Sed quando hirek cum suo iod præcedit caph, tunc accentus cadit ante ultimā.

LIBER PRIMVS

ut פִּיר psalmo centesimo trigesimo octauo. Quoniam audierunt uerba oris tui.

Ⓢ רְבִיר Accentus in iod primæ personæ, ut Ieremiæ uigesimo nono. Et suscitabo super uos uerbum meum bonum. Præcedit autem & aliquando nun cum zere aut sægol, & tunc accentus sicut in aliis similibus ante ni, nu, na finales cadit in penultimam, ut תַּחֲתִי secundo Regum uigesimo secundo. Incuruasti resistentes mihi subtus me, etiam si p sægol & dagges scribatur euphoniæ gratia.

Ⓢ רְבִירם Accentus in ultima hoc est in affixo tertię personæ pluralis numeri. Sed reperitur sæpius per he ante mem, cum eodē accentu, sicut pro אַתֶּם dicimus אותֶם ut בְּיָהֶם Ezechielis uigesimo septimo. Et assumentur per te carnē lugubre. Et mutatur affixū in mo, ut פְּיָמוּ & sic habet accētum in penultima, psalmo undecimo. Ac qui tatem uidit uultus eius. Verius sic, Rectum uidebunt facies eorum. Sic פְּרִימוּ Psalmo uigesimo primo. Fructum eorum de terra perdes.

Ⓢ רְבִירם Accentus in affixo secundæ personæ pluralis numeri, ut עֲנִפְכֶם & פְּרִיבֶם Ezechielis tricésimo sexto. Ramos uestros germinetis & fructum uestrum afferatis.

Ⓢ רְבִירנוּ Accentus ante nu affixum primæ personæ pluralis numeri, ut בְּשָׂרֵנוּ & יָרֵנוּ Genesis tricésimo septimo. Et manus uostra non polluat, frater enim & caro nostra est. Ita enim in singulari numero utrobicq; scribitur in libris castigatis.

Ⓢ רְבִירָה Accentus in he affixo relatiuo, sceminini generis

singularis numeri tertiæ psonæ, hoc est in ultima syllaba, ut **לחמה** Prouerbiorum ultimo. De longe portans panem suum. Et **מברה** In eodem. De ultimis finibus precium eius.

Ⓢ **רברה** Accentus in ultima scilicet in affixo sceminino secundæ psonæ singularis numeri ut **מראה** & **קולה**

Canticorum ii. Vox enim tua dulcis & facies tua decora.

Ⓢ **רברו** Accentus in ultima id est in affixo sceminino pluralis numeri tertiæ psonæ, & si paragogice addatur he, ut

בלצה Genesis quadragesimo primo. In me hæc omnia

mala reciderunt accentus cadit in penultimam. Solemus autem pro tali compositione, sæpius legere he ante nun, ut

לברהו Genesis uicesimo primo. Et statuit Abraham septem agnas gregis seorsum.

Ⓢ **רברו** Pluralis numeri secundæ personæ sceminini generis accentu in ultima, & quãdoq; recipit he paragogicum post nun, manente accentu, ut **ומתבנה** Ezechielis uicesimo tertio. Ne faciant secundum scelus earum. Et dabunt scelus earum super uos.

Ⓢ **רברים** Nomen pluralis numeri masculini generis, qd in statu regiminis abiicit mem, & seruat accentum in ultima, ut Deutero. xxvii. Omnia uerba legis.

Ⓢ **רבריו** Accentus in ultima hoc est in affixo. Ecclesiastis. nono. Et uerba eius non sunt audita. Tamẽ inter iod & uau quandoq; ponitur he, ut **עיניהו** Iob uicesimo quarto.

Oculi autẽ eius sunt in uis illius. Et **גבורהו** Nahum

secundo. Clypeus fortium eius. Et ponitur pro **גבוריו**

per diphthongum af pronounciandum. s. uau digãma eolicũ.

LIBER PRIMVS

- Ⓢ **רְבִירָה** Accentus in penultima ante caph, ut Nehemie ix. Implesti uerba tua quoniam iustus es.
- Ⓢ **רְבִירָה** Accētus in patha finali, ut Iob sexto. Vnde & uerba mea dolore sunt plena, & saepe pro Ai. terminatur in eni ut pro **תַּחֲתֵי** reperitur scriptum **תַּחֲתֵי** accentu in penultima ut secundo Regum uigesimo secundo. Incurua sti resistentes mihi subtus me.
- Ⓢ **רְבִירָהִם** Accentus in affixo, ut Ezechielis ii. Verba eorū ne timeas & uultus eorū ne formides. Sic **רְבִירָהִם** Et post mem assumit superius illud uerbum quāq; in affixo .he. cū camez, ut **אֵלֶיהֶם** In Ezechiele, & cadit accētus in ultimam. Et quandoq; loco affixi .hem. recipit mo, ut psalmo secundo. Proiciamus à nobis iugum ipsorum & c. cū accentu in penultima.
- Ⓢ **רְבִירָה** Accentus in penultima ut **בְּפִיהָ** Proverbiorum trigesimo primo. Et operata est consilio manuum suarum, ubi inuenies exempla plurima.
- Ⓢ **רְבִירָה** Accentus in ultima syllaba tanquam diphthongata per Ai. ut **עֵינֶיךָ** Cantorum quarto. Oculi tui colubarum. Et ita semper accentus seruatur in caph finali feminini generis, ut **הַצֵּרָה** sic & **שִׁירָה** eodem in loco. Dentes tui sicut greges. Q; si assumat sibi iod paragogicū ut quandoq; solet, tunc quoniam iod punctatur per seua, seruatur accentus in litera substantiali proxime ante iod præcedēte ut **מִצֹּחַיִךְ** psalmo centesimo decimo sexto. Conuertere anima mea in requiem tuam, quia dominus benefecit tibi.

Ⓢ **רְבִירְהוּ** Accentus in ultima ut **בְּתוֹלִיָּהוּ** Ezechielis xxiii. Fractæ sunt mammæ pubertatis earum. Et in nominibus fœminini generis scribitur affixum quandoq; sine iod he ac per camez in fine, ut **שְׂמוֹתוֹ** etiam cum accentu in ultima ut legitur citato in loco. Et pari modo accentus reperitur in iis quæ in chen desinunt, etiam cum parage ipsius he literæ, ut supra uisum est. Post uero q̄ hæctenus uocabulorum appendices & affixa quo ad eorum accentus tractauimus, non ab re uidetur simul & de aliis quoq; partibus indedinabilibus & consignificatiuis huic loco non in cōmodam fieri posse mentionem. Docebimus igitur eorundē & accentus & conditiones hoc modo.

Ⓢ **אִשְׁרַי** In fine per sægol & ibidem accētus, Psalmo primo. Beatus uir qui non abiit in consilio.

Ⓢ **אֵבֶל** Accētus in ultima. Genesis xvii. Sed & Sara uxor tua pariet tibi filium.

Ⓢ **אֲמַנִּים** Accentus in ultima. Genesis xviii. Dicens, num uero paritura sum anus?

Ⓢ **אֲנִיָּה** Per camez utrobicq; accentum habet in penultima præter duos locos in quibus seruatür accentus in ultima. Primus est Deutero. i. Quo ascendemus? & alter in psalmo cxxxix. Quo ibo à spiritu tuo & quo à facie tua fugiam.

Ⓢ **אֲנִיָּה** Utrobicq; per camez scribitur, & nun litera daggesatur, & habet accētum in prima, licet qñq; etiã in eadē significatione scribat̄ per he finale loco aleph, ut **אֲנִיָּה** psalmo centesimo decimo sexto. O domine ego seruus tuus, & tunc accentum habet in ultima.

Ⓢ **אֲוִלָּם** per camez in ultima, & ibidem accentus, ut Iob ii. Alioquin mitte manum.

LIBER PRIMVS

Ⓢ **אֱלֹהִי** Accentus in lamed tanquam diphthongi Ai. ut Genesis xviii. Si fuerint quinquaginta in ciuitate.

Ⓢ **אֲנִי** Per camez & zere accentus in prima, psal. lxxxii. Vos autem sicut homines moriemini.

Ⓢ **אִינֶה** Accētus in ultima, Threnorum primo & quarto. Quomodo obscuratum est aurum. Sic etiam **אִינֶכָה** ut Ester octauo. Quomodo enim potero sustinere necem populi mei.

Ⓢ **אֱלֹהִים** Accentus in prima, & lamed daggeffatur, scribiturque per sægol. Genesis sexto. Hæ sunt generationes Nohe. Et quæ illi præponuntur dictioni, ea scribuntur per camez, ut **הָאֱלֹהִים** Genesis uicesimo quarto. Viri isti pacifici sūt.

Sic **לֵאלֹהֵי כְּתוּבָה** & sic de aliis, reperimus tamen seta loco camez.

Ⓢ **אִיהָ** Aleph per patha, iod per dagges atque zere, & accētus cadit in iod consonantem. Genesis xviii. Vbi est Sara uxor tua, & ita etiam cum affixis.

Ⓢ **אֵל** Crebro scribitur per sægol & assumit sibi iod ut **אֵלֵי** Iob uicesimo nono. Radix mea apta est secus aquas. Et, quoniam adiunguntur ei affixa tunc aleph scribitur per zere ut **אֵלַי**

אֵלַיְהֶם אֵלַיְכֶם אֵלַיְנוּ אֵלֶיהָ Omnia cum accentibus secundum analogiam affixorum de quibus supra mentionem fecimus. Hoc tamen memorandum est quod si adiungantur affixa pluralis numeri secundæ aut tertiæ personæ, tunc aleph scribitur per seua patha. Simili modo dicitur de **עַל** quod per se habet patha. Sed si ei adiungantur affixa tunc **אֵין** scribitur per camez, præter quod in secunda & tertia persona plu-

ralis numeri quæ scribuntur per seua patha, & cum affixis assumit iod post lamed, patiturq; similiter accentus secundum analogiam supra memoratam.

Ⓢ **עטו** Accentus in prima, ut Numeri tredecimo. Sed cultores fortissimos habet. Quandoq; potest etiam declinari, tunc est nomen, ut in Rudimentorum nostrorum libro primo facie .64.

Ⓢ **אני** Pronomen secundæ personæ & scribitur aleph per patha, & thau per dagges, & ideo habet accētum in ultima, psalmo sexto. Sed tu domine ul. ꝑ quo. Qz si ponatur in termino sententiæ, tunc aleph scribitur per camez, & accentus cadit in primam, ut Genesis tertio. Quis enim indicavit tibi qd nudus esses tu. Sic psalmo secundo. Dominus dixit ad me filius meus es tu. Reperitur & sine termino & cum aleph patha, & cum accentu in prima extra regulam. Attamen extēdit accentum, quapropter etiam in ultima signatur temporis quantitas per uirgulam retinaculi, ut Genesis xxxii. Et interrogauerit te, cuius es tu; aut quo uadis?

Ⓢ **אני** Per mem, sægol in fine, quo ad genus masculinum, sed in genere foeminino scribitur per nun & zere, & semper accentus in thau litera daggesfata. Psalmo lxxxii. Ego dixi dii estis. Et in foeminino Ezechielis tricesimo quarto. Vos autē greges mei greges pascuæ meæ.

Ⓢ **אני** Accētus in ultima, ut Genesis decimo quinto. Ego protector tuus. Et in termino distinctione uel subdistinctione regulariter accentus cadit in penultimam, modo extendatur pronuntiatio, ut psalmo tricesimo quinto. Salus tua ego sum, licet quandoq; cum non finia orationem ita reperiatur paroxytonum, ut Genesis tertio. Timui eo qd nudus essem & abscondi me. Ad quem textum Massoreth siue scholion

LIBER PRIMVS

notat octo locos in quibus hæc dictio accentum habet in penultima cum non finiat orationem, quorum è numero præsens hic locus esse demonstratur. Alias canonicum est quod in omni termino distinctione uel subdistinctione passim accentus cadit in penultima. Excipitur unus locus qui legitur Iob xxxiii. *Mundus sum ego & absque delicto immaculatus, & non est iniquitas in me.*

⊕ **אני** Accentus in ultima, ut psalmo tertio. *Ego dormiui.*

Et per se uia patha scribitur, sed in fine orationis perfectæ per camez, & quandoque non in fine, ut Genesis uicesimo septimo *Mihi quod obsecro ut benedicas, & sic habet accentum in prima.*

⊕ **אנחנו** Accentus in nun litera, ut psalmo xx. *Nos autem in nomine domini dei nostri inuocabimus.*

⊕ **המה הנה** Accentus in prima per zere, & litera media daggeffatur. Psalmo uicesimo. *Ipsi obligati sunt & ceciderunt.* Et Genesis decimo. *Generatione autem reuertentur huc.* Nec dum enim completæ sunt iniquitates amorreorum usque ad præsens tempus.

⊕ **זולת** Accentus in ultima, quarto Regum uicesimo quarto. *Nihilque relictum est exceptis pauperibus terræ.* Et assumit iod in fine, deinde recipit etiam alia affixa.

⊕ **כמו** Accentus in ultima, Zachariæ decimo. *Et multiplicabo eos sicut antea fuerunt multiplicati.*

⊕ **לולי** Accentus in ultima, Isaia primo. *Nisi dominus exercituum reliquisset nobis semen.*

DE VERBO

TERTIA sermonis pars Verbum est, Casus modi sunt & tempora. Horum grammaticas prosodias exequemur ordine quo uidistis à nobis uerba coniugari libro nostrorum Rudimentorum tertio: Et quia primæ coniugationis

tres sunt terminatones, enumerabimus singulas cum earum
accentibus, communem ideam uerborum leuium **פעל** si
cut & nominum assumentes, à qua omnes aliae coniugatiões
regulantur.

פעל Accentus in ultima ubi & pūctus signatur zere, ut
הָהָל יָהָל הָהָל & hoc in persona tertia singula
ris numeri præteriti temporis indicatiui modi. Sed in perso
na tertia pluralis numeri accentus cadit in penultimam, ut

הָהָל יָהָל הָהָל הָפַעַל cum dagges in la
med hapaal. Et si lamed hapaal in plurali punctatur per seua
tunc accentus cadit in ultimam, ut **הָהָל** De utrisq; le
gitur Iudicum quinto. Cessauerunt fortes in Israel. Et scribi
tur hæc forma per zere in fine, præter **לַחֵם** quod scri
bitur in fine per sægol, & non per zere, seruat tamen accen
tum in ultima, ut in supra citato Iudicum quinto. Noua bella

elegit dominus & portas hostium ipse confregit. Quod he
braice sic legitur. Elegit deos nouos, tunc impugnavit portas

פעל Accentus in ultima, ut **נָזַל יָגַר יָבַל** Gene
sis quadragésimo quinto. Non se poterat ultra cohibere. Iti
dem sic in plurali **יָבַל** Exodi octauo. Ut educerēt cinni
phes & non potuerunt. Ita **נָזַל** Isaiaë sexagesimo quar
to. Montes defluerent.

פעל Accētus in ultima, ut **שָׁמַר** Genesis tricesimo
septimo. Pater uero rem tacitus confyderabat. Verius sic.
Et pater eius obseruauit uerbum. Sic **זָבַר** Genesis quadra
gesimo. Præpositus pincernarum oblitus est interpretis sui.
Verius sic. Et non est recordatus princeps pincernarum ipsi
us Ioseph. Et in termino uel distinctionis sine non semp sed

LIBER PRIMVS

aliquando ponitur camez loco patha in fine cum eodem ac-
 centu, ut **אָמַר** Genesis uicesimo primo. Visitauit autem
 dominus Saram sicut promiserat, Verius sic. Et dominus ui-
 sitauit Saram sicut dixit. Sic **יָשַׁב** psalmo primo. Et in ca-
 thedra pestilentie non sedit. Et saepe absq; finali termino po-
 nitur camez pro patha cum eodem accentu, ut psalmo. Do-
 minus regnauit irascantur populi. Hoc est autem memori-
 mente tenendum, q; quando post tale uerbum sequitur iun-
 cta ei dictio monosyllaba uel dictio quae habeat accentum in
 prima, tunc idem uerbum etiam habet accentum in prima,
 ut Iob tricesimo. Et uita ipsa putabantur indigni. Verius sic.
 Iphis perit senecta, ubi legitur **אָבַר בְּלֵה** Exemplū
 de monosyllabo sequente **וְשָׂאֵל לֵוִי** Numeri uiges-
 mo septimo, ubi nos legimus, Consulet dominum. Sic Gene-
 sis primo **קָרָא לַיְלָה** uocauit noctem. Sed hoc tamē
 non ubiq; obseruatur. Solet enim quandoq; aliter euenire,
 uidelicet q; tametsi uel monosyllabo sequente, uel eo qd ha-
 bet accentum in prima, tamen nihilominus uerbum tertiae p-
 sonae praeteriti temporis illud praecedens habet accentum
 (iuxta canonis regulam) in ultima ut Isaiae quadragesimo.
מִי בָרָא אֱלֹהִים Quis creauit haec. Ita de monosylla-
 bo, quarto Regum quinto. Erat uir magnus apud dominum
 suum, ubi sic ponitur **הָיָה אִישׁ** Sic utruq; habes ac-
 cētus locum in huiuscemodi serie, ut Genesis trigesimo octa-
 uo **וְלֹא יָסָה עֹד** Vbi nos legimus attamen ultra
 non cognouit eam. Et uerbum **יָסָה** pronunciatur per ac-
 centum in ultima. Secus autem Iudicum tredecimo **וְלֹא**
יָסָה עֹד מִלְּאֵר id est Et non addidit ultra ange-

lus domini. Vbi nos legimus, Et ultra eis non apparuit angelus domini, habetq; יסָה accentum in prima, & est quādo non additur tali uerbo sequens dictio siue monosyllaba siue quæ accentum habeat in prima, & tamen nihilominus inuenitur quandoq; uerbum ipsum cum accentu in prima, ut iii. Regū septimo הִנֵּה שָׁבַר עָלַי גּוֹ ubi nos legimus Ecce mercede conduxit aduersum nos, scribiturq; secundum peritos hebræorum grammaticos accentus uerbi שָׁבַר in prima. Et ita etiam legit eūdem textum Rabi David Kimhi in libro suo Michlal parte prima. Et ita continent libri bibliæ grammaticæ castigati. Sed in multis aliis bibliis tam impressis q̄ inconsulte scriptis inueni eū locū per accentum in fine, notatum.

5 **פעלת פעלת** Accentus in penultima per omnes coniugationes, ut אמרתִי Isaie sexagesimo quinto. Dixi. Ecce ego, ecce ego. Et דברתיִי Ecclesiastis primo. Locutus sum in corde meo dicens. Et הסתרתִי Isaie quinquagesimo quarto. Abscondi faciem meam. Et ידעתִי iii. Regum secūdo. Tu quoq; nosti. Et גשבעתיִי Jeremie uicesimo secundo. In memetipso iuravi. Et התעברתִי psal. lxxxix. Distulisti christum tuum. Quod uerius hebraice legitur. Irascebaris uel succensuisti cum christo tuo, & sic de aliis, semper **A**in hapaal per patha, & erit accentus in eo. Quod si præponatur istis uerbis uau conuersiuum, ut scripsi in fine libri tertii Rudimentorum hebraicorum, tunc obtinebunt accentum in ultima, ut in plurimum, habebuntq; significationem futuri temporis, ut ושמרתִי Deutero. iiii. Custodies præcepta eius atq; mandata. Et ופקרתִי Exodi trice

LIBER PRIMVS

fimo secūdo. In die ultionis uisitabo. Et **וְדַבַּרְתִּי** Osee secundo. Et loquar ad cor eius, ubi multa legendo inuenietis exempla. Et **וַהֲעִתַּרְתִּי** Exodi viii. Orabo ad dñm Et **וְנִקְרַשְׁתִּי** Ezechielis xx. Et sanctificabor in uobis. Et eiusdem xxxviii. **וַהֲתַגְדַּלְתִּי וַהֲתִקְדַּשְׁתִּי** Et magnificabor & sanctificabor, & not⁹ ero Rursus autem accentus etiam quandoq; reperitur in **וַאִי** hapaal, hoc est in penultima, quanquam præcedat uau, ut **וַאֲכַלְתִּי** Et comedi. Leuitici decimo. Quo potui comedere eam. Verius sic, Et comedi peccatum hodie, hoc est piaculum seu piamen. Et **וַהֲנִסַּכְתִּי** & auctus sum Ecclesiastis primo. Ecce magnus effectus sum & præcessi omnes sapientia. Sic **וַגִּבַּתִּי וַתִּפְשַׁתִּי** Prouerborum tricesimo. Aut egestate cōpulsus fuirer, & periurem nomē dei mei. Notabitur aut hanc regulam. Q² omnia uerba primæ coniugationis præteriti temporis singularis numeri tertiæ personæ habentia pro lamed hapaal id est pro litera finali substantiali aliquā ex gutturalibus seu uocalibus siue pponatur eis uau seu nō pponat, semp habēt in prima & secunda psona singularis numeri accentū in penultima, ut **וַגִּשְׁתִּי** Gen. xviii. Dimittam omni loco propter eos. Et **וַקִּנִּיתָהּ** Ieremiæ xix. Et accipe lagunculam. Vnum excipit à regula **וַאֲפִיתָ** Leuit. xxiii. Accipies q; simlam & coques ex ea. Et itē alterū Numeri xxxi. Diuidesq; ex eo p̄dā, ubi scribitur sic. **וַהֲצִיַתְתָּ אֶתְהַמְלִיִּךְ** ubi secundū Nephthali ponitur super thau una uirgula ut legatur accentus in ultima. Sed **וַאֲפִי** ponit duas uirgulas, alteram super zade,

Regula Notabilis

ac alteram super thau, ita **וְהָצִיִת** ut legatur accentus in penulti. Et iterum Zachariæ vi. **וַעֲשִׂיתָ עֲטָרוֹת**. Et facies coronas, ubi secundum Nephthali regulariter legitur accentus in penultima **וַעֲשִׂיתָ**. Cæterū uerba hæc perfecta cum in distinctione siue termino ponuntur, tunc in penultima recipiunt camez pro patha, ut **אֲכַלְתָּ** Gen. secundo. Nisi q̄ ex ligno de quo præceperam tibi ne comederes comedisti. Et Deute. sexto. **וְאֲכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ**. Et comederis & satiatus fueris. Vides q̄ finalitatis ratioe ponitur in penultima camez, propter colon, ubi tamen in præcedenti uerbo ponitur regulariter patha sine cōmate ac distinctione. Reperitur & uerbum tale in termino & distinctione aliquando per patha scribi in penultima seruato accētū in eadem, ut **וְקָנִיתִי** Genesis xxvii. Vides, inquit, q̄ seruauerim. Similiter **יִסְרֶה** psalmo centesimo secūdo. Inītu tu dñe terrā fundasti, & sic de multis aliis, ubi gratia ubi cūq̄ ponit **שָׁבַרְתָּ וְשָׁבַרְתִּי וְרִבַּרְתָּ וְרִבַּרְתִּי**. Sepe etiam cataparagogen additur aspiratio lenis in fine uerbi secundæ personæ singularis numeri temporis p̄teriti, ut **נָתַתָּה** Gen. iiii. Mulier quā dedisti mihi sociam. Similiter **גָּרַתָּה** Genesis xxii. Et terræ in qua uersatus es aduena, & sic in aliis cōpluribus.

פָּעַלְךָ Accentus in ultima, ut Osee septimo. Quia operati sunt mendacium. Sic **רָחַקוּ** Ieremiæ secundo. Quia elongauerunt à me. Et **שָׁחֲטוּ** Exodi capitulo duodecimo. Immolabuntque eum uniuersa multitudo.

LIBER PRIMVS

Sic יצאו quarto Regum quinto. De Syria egressi fuerant latrunculi. Et שמרו Primo Paralip. tricesimo tertio. Et custodiant obseruationes. Sic הלכו Iudicum nono. Eundo ierunt ligna. Cum autem uerbum in distinctione uersus, aut orationis termino inuentum fuerit, tunc Ain ha paal hoc est penultima scribetur non iam per patha & seua, uel per seua tantum ut supra, sed per camez siue magnum siue paruum, uel per holem, ut פעלו פעלו פעלו & sic accentus cadit in penultimam, si modo fuerit trisyllabum ut הלכו Psalmo centesimo decimo nono. Non enim qui operantur iniquitatem in uis eius ambulauerunt. Vbi supra memorata duplex reperitur uirgula, na exceptio apud nos etiam habebit uim regulæ. Sic Osee septimo. Aegyptum inuocabant ad Assyrios abierunt. Et שמרו ut psalmo septuagesimo octauo. Et testimonia eius non custodierunt, Nam nisi distinctio & finis esset uersus, reciperet utique accentum regularem in ultima, ut psalmo centesimo decimo nono. Non custodierunt legem tuam. Et si tertia persona singularis numeri habet in fine zere, tunc tertia pluralis retinet eadem uocem in penultima cum accentu in eadem, ut גברו secundo Regum primo. Leonibus fortiores. Verius sic. Plusquam leones praeualuerunt, quod impressi quidam codices habent גברו per camez, Sed rectius antiqui manu scripti & grammaticè castigati habent zere גברו Sic ושבעו Deuterio. uigesimo sexto. Ut comedant intra portas tuas & saturantur. Similiter a tertia persona singularis numeri praeteriti temporis, cuius ultima est holem deriuatur tertia pluralis & seruat quoque in penultima holem cum accentu ibidem, ut יכלו Exodi octauo. Feceruntque similiter malefici incan-

tationibus suis, ut educerent cinniphes & non potuerunt, cuius instar legimus **בְּאוֹ** quasi **בְּאוֹ** per defectū vau holem literæ substantialis. Genesis quadragesimo septimo, Venerūt de terra **Canaan**. Et eiusdem quadragesimo sexto. Fratres mei & domus patris mei qui erant in terra **Canaan** uenerunt ad me. Vbiq̄ cum accētū in penultima cum tamē **אוֹ** habeat accentum in ultima iuxta canonem, secundo Regum decimo **Filii** autem Ammon uiderunt q̄ fugissent Syri. Sed aliud in defectiuis ut **מֵאוֹ** Deutero. decimo septimo. Et lapidibus obruentur & morientur. Igitur ut epilogi more ita cōcludam. Sanè duas regulas quas superius ad notauimus inuenire licebit in uno uersiculo & unica dictiōe. Iudicum quinto his uerbis **גַּם שָׁמַיִם וְגַם אֲרֶצֶת** Vbi nos legimus, cœlicq̄ ac nubes stillauerūt aq̄s. Et psal. xxxv. **וַיִּאֶסְפוּ וַיִּאֶסְפוּ** quod nos legimus. Et conuenerunt, congregata sunt.

פְּעֻלָּתָם Accentu semper in ultima siue præponat vau seu non præponatur. Et pe hapaal hoc est prima syllaba per seua notatur. Quod in tota coniugatione præteriti perfecti aliis non contingit, nisi hic in sola secunda persona pluralis numeri tam masculini q̄ feminini generis, licet inueniat quādoq̄ commutatiue hirek, ut **וַיִּרְשָׁתֶם** Deutero. undecimo. Vt habeatis & possideatis illā. Et similit̄ **וַיֵּצְאוּ** Malachiae quarto, ubi nos legimus. Et egredimini & salietis. Hebr̄ei pro salietis legunt crescetis sicut uitulus saginatus in præsep̄io.

פְּעֻלָּתוֹ Accentus in penultima in quacuncq̄ coniugati

LIBER PRIMVS

one siue præponatur ei uerbo uau seu non præponatur, ut
זַפְּלוּ הַפְּעִלִּי & cætera similia quæ uidebis in
 libro Threnorum cap. v. **זַתְּנוּ סַבְּלוּ הַטְּאוּ**

טְהִינוּ Sic etiam **יִרְעוּ** & sic de aliis similibus.

פְּעִלָּה Tertia singularis præteriti temporis generis fœ
 minini. Accentus in ultima, si Ain hapaal id est penultima no
 tatur per seua, ut **אָכְלָה** primo Regum primo. Postquã
 comederat & biberat in silo. Nam si eadem penultima notat
 per camez siue magnum siue paruum quod est zere. tunc ac
 centus cadit in penultimam, ut **זַתְּנָה** Iudicum quinto.
 Aquã petēti lac dedit, Et Ester viii. **צִהְלָה וְשִׂמְחָה**
 ubi nos legimus. Exultauit atq; lætata est, & si he finalis ut sæ
 pe fit mutat in thau, accentus cadit in ultimã, ut **זַפְּלִאתָ**
 psalmo centesimo decimo octauo, ubi nos legimus. Et est mi
 rabile in oculis nostris. Et **אִוֵּלָה** Deutero. tricesimo se
 cundo, Videbit q̄ infirmata sit manus. Et **קִרְאתָ** Deu
 tero. tricesimo primo. Et occurrent uobis mala, & sic de aliis.
 quod ibidem in fine notatur per camez, quia ante thau po
 nitur litera quæ scribitur & non legitur. Vnde dicitur quie
 scens, & quotiens ita fit q̄ ante thau finale ponitur litera uo
 calis quiescens, tunc regulariter subnotatur camez. Quando
 uero non scribitur ante thau, uocalis quiescens, tunc subnota
 tur patha, sæpe autem post thau per paragogē etiam in fine
 additur he aspiratio, & tunc iuxta primam regulam accentus
 erit in ultima, ut **הִיְתָה** Genesis primo. Terra autē erat
 inanis, nisi propter dictionem encliticam accētus reperiatur
 in ante penultima, ut Ieremiæ duodecimo **הִיְתָה לִי**
 Facta est mihi.

ע **פעלת** Accentus in ultima ut **שכנת** Jeremie quin
 quagesimo primo. **Q**ue habitas sup aquas multas. Et **הלכת**
 tertio Regum decimo quarto. Et uade in **S**ilo. Sed si lamed
 hapaal hoc est litera quæ imediate præcedit thau finale fue
 rit una ex gutturalibus id est uocalibus **A**in & **H**eth, tunc ac
 cētus cadit in penultimã, hoc est in ain hapaal, ut **לקחת**
 cuius ultima scribitur per thau daggestatũ & seua, sicut sem
 per in hac forma fieri debet, tertio Regum decimo quarto,
 Tolle quoq; in manu tua decem panes. Sic **יגעית** Isaia
 quadragesimo septimo. In quibus laborasti & in quibuscũq;
 laboraueras. Et **שמעת** Ruth secundo. **A**udi filia. **V**eri
 us sic. **A**n non audisti filia mi.

ע **פעלתו** Accentus in ultima, omnino sicut superius in
פעלתם Ita legimus Ezechielis xxxiii. **עשיתו**
תועבת Fecistis abominationes.

ע **פועל** Indicius temporis præsentis singularis numeri
 trium personarum. Quãdoq; scribitur per **vau** in prima, &
 quandoq; sine **vau**, pronunciatũq; per **holem** in prima & **p**
zere in ultima, & assimilatur nomini seu uerius participio,
 eiusq; imitatur naturam, ut inter se dignosci non ualeant, nisi
 quantum significationes eorum differunt atq; significata.
 Huius autem formæ uerba perfecta, hoc est quorum litera
 finalis dicitur lamed hapaal simul & scribitur pariter & legit,
 habent semper accentum in ultima, siue construatur eis mo
 nosyllaba dictio, uel quæ habet accentum in prima quã ego
 encliticam uoco, siue non construatur ut **יוצר** Isaig
 quadragesimo quinto. Et **שמר** tertio Regum septimo.

LIBER PRIMVS

Qui custodis pactum. Et **יושב** ibidem. Et notatur quã
doq; Ain hapaal, id est litera media substantialis per hirek,
ut psalmo decimo sexto. **הוֹמִיד גֹּרְלִי** Qui restitu
tuis hæreditatem mihi. Similiter **יוֹסִיָּה** Isaiæ tricesimo
octauo. **עַכְשָׁנָה** ecce ego adiicio super dies tuos. Non aut̃
ut aliqui mendosi libri habent, & pariter accentus retinetur
in ultima. Et si litera finalis fuerit gutturalis uidelicet Ain aut
heth, & media scribetur per zere, & ibi erit accentus, & lite
ra gutturalis notabitur per patha, ut **פֹּתַח זֹרַח**
שׁוֹמֵעַ יִרְעֶה Ioelis secundo. **מִי יֵדָע** si conuertatur
Et Exodi tricesimo secundo. **וְקוֹל** Vocem cantantium ego audio.
Et tamen non semper hoc modo ain hapaal subnotatur per
zere. Sed quandoq; eius loco patha scribitur, obmutescitq;
gutturalis, ut duæ syllabæ reducantur in unam, & tunc accẽ
tus cadit in eadem, ut **נֹטֵעַ** psalmo nonagesimo quar
to. **מִי יִשְׁמַע** Qui plantat aurem, non audiet. Et **רוֹקֵעַ** Psalmo cẽ
tesimo trigesimo sexto. **מִי יִשְׁמַע** Qui firmat terram super aquas. Et
שׁוֹמֵעַ Leuitici xi. Et sus qui unguam diuidit non rumi
nat. Licet etiam reperiatur uerbum perfectũ **אָבַר** habe
re patha in fine & accentum quoq; in ultima, quamuis non
habeat literam gutturalem. Et huiusmodi uerbis si cõstru
atur subsequenter dictio paroxytona scilicet quæ accentum
habeat ante ultimam, tunc ipsa mutant zere in sægol, ut
הָרֵשׁ קָדֵשׁ הָשָׁר שָׁרֵשׁ חֶפֶשׁ הָרֵשׁ
& his similia quæ assimilantur nominibus, dicunturq; sæpe
nomina uerbalia seu participialia. Sed si ultima desinat in he
quiescentem scilicet quæ scribitur & nõ pronũciatur, habe
atq; similiter pro zere punctum sægol sicut supradicta tunc

quamuis naturaliter accentum tenere debeat in ultima, sicut uerba præsens temporis, tamē si enclitica dictio aliqua hoc est uel monosyllaba, uel talis quæ accentum suum habeat ante ultimam subsequatur, tunc etiam illud uerbum habet accentum ante ultimam, ut **Genesis** quarto.

בְּנֵה עִיר

Vbi legimus, **Et** ædificauit ciuitatem. Rectius tamen ita, **Et**

fuit ædificans ciuitatem. Sic **עִטָּה פְּלֵא** **Exodi** deci-

mo quinto. id est faciēs mirabilia. Sic **כֹּל הָרְעָה צֵאן**

Omnem pascentem oues. **Genesis** quadragesimo sexto, ubi legimus, **Omnes** pastores ouium. Eodem modo uerba præsens temporis quæ in Aleph desinunt, atq; alioqui scriberentur per zere, sicq; haberent regulariter accentum in ultima, ut

בְּרָא קוֹרָא

Isaiæ quadragesimo quinto, tamē etiam cum transmutant zere in sægol, non ideo pariter mutant accentum nisi hac ratione q̄ per encliticum transfertur accentus in penultimam si construatur dictio consequenter monosyllaba uel paroxytona, hoc est quæ accentum habeat ante ultimam, ut

בְּרָא רַע

Isaiæ quadragesimo quinto. **Creans** malum, Sic & **הִנְנִי רַפָּא לְךָ** quarto re-

gum uicesimo. **Ecce** sano te. Inuenio tamen **Isaiæ** quadragesimo quinto.

בְּרָא חֲשָׁד

Accentum in ultima ac si esset nomen & non uerbum. Canon namq; est q̄ ut in plurimum, sicut nomen desinens in he quiescentem literam quæ scribitur, & non pronunciatu non habet accentum ante ultimam, nisi forte accidentaliter he fuerit, quæ cataparagen in fine additur quibusdam nominibus quæ nihilominus retinent accentum suum quem prius habere solebāt ante additionem ipsius he, ut cum **בְּחַל** habeat accentum in pri-

LIBER PRIMVS

ma. Sic **שַׁעֲרָה** **שַׁעֲרָה** Et item aliàs **הַרְבָּה** &
הַהֲיִצוֹנָה & **אַרְצָה** & **לַיְלָה** Et ita de aliis
 similibus, ut est **קֶצֶה** quod a **קָץ** deriuatur. Et simul
 quoq; excipitur si forte nomen fuerit per sex puncta, hoc est
 per duo sægol proferendum, ut **גֵּרָה בְּבַה הֲגָה**
 ita nunc etiam hoc regulare est quod nihil presentis tempo-
 ris indicatiui modi definens in literā quiescentem siue aleph
 siue he, naturaliter habet accentum ante ultimā. Quapropter
 si quæ inueniantur paroxytona huius modi & temporis, ea
 transferunt accentum suum naturalem ab ultima ad penulti-
 mam seu etiam priorem, solummodo accidentaliter propter
 dictionem encliticam subsequētem.

Ⓢ **פְּעִלִים** Omnia pluralia tam nomina q̄ uerba in im uel
 in definentia regulariter accentū habēt in ulti. ut **אֲמָרִים**
Isaiaē lxx. Qui dicunt recede, & similia plura in eodem loco
 inuenies. Excipiūtur ea quorum in penultima uox patha uel
 camez aut uox zere sine ullo medio præcedit uocem ultimā
 hirek cum sua pura uocali iod quam nulla præcedens com-
 plectitur, ut **שְׁמַיִם** Gen. primo. In principio creauit de-
 us cælum, ubi accētus cadit in ma syllabam patha penultimā
 quia inter ma & im finale nulla litera mediat, sic per camez
מַיִם spiritus domini ferebat super aquas, nulla litera præ-
 cedit iod ad syllabam im finalem perficiendam, haud aliter
 post zere uocem penultimam quando sequitur terminatio
 pluralis im, in qua ipsam iod puram uocalem nulla præcedit
 litera ad im syllabam perficiendam, tūc etiam accentus cadit
 in penultimam, ut **שָׁמַיִם** Genesis tricesimo quinto. Erāt

autem filii iacob duodecim. Et in fœminino **שתיים** Ge-
 nesis decimo quarto. Duodecim annis seruiērāt. Et propter
 tam uelocem expressionem duarum uocum e & i, non sub-
 scribitur punctus hirek ac si esset unica diphthongus. Non
 autem sic **מרעים** ludicum decimo quarto. Sodales tri-
 ginta, quamuis enim post zere penultimam, sequatur termi-
 natio im, tamen ad perficiendum ultimam syllabam im, præ-
 cedit litera Ain. Ergo accentum regularem habet in ultima;
 Exceptio enim à regula tantum extēdit se ad ea uerba uel no-
 mina quæ ante iod & mem nullam literam recipiunt ad per-
 ficiendū im terminationē, ut **שנים פנים ידים** ut
עינים אפים רגלים רחיים מצרים ut
 Genesis tredecimo. In terra ægypti. Nam omnia ea & iis si-
 milia possident accentum in penultima. Secus autem in
מצרים Genesis quadragesimo tertio. Aegyptiis quoq;
 qui uelcebantur. Et **עבריים** ut in eodem. Cum hebræis.
 Vbi notandum est q̄ iod in huiusmodi nominibus uim ha-
 bet duplicis literæ, est em̄ finalis litera numeri singularis q̄d
 in i desinit, & in plurali propter terminationem im, deberet
 repeti, q̄ & qñq; talia noīa in i desinentia pati reperiunt, ut
עבריים Gen. v. Deus hebræorū uocauit nos, quod ita
 per duo iod legit Rabi Dauid Kimhi, quanq̄ alii libri unū so-
 lū iod continent. Et **בנשיים** Amos ix. Nunq̄d non ut
 filii athiopum uos estis. Et **היים** psalmo centesimo trige-
 simo tertio. Et uitam usque in seculum. Et sic de aliis nomi-
 nis in i desinentibus quæ in plurali ad suam terminationem
 alterum addunt iod. Quare accentum habent in ultima. Nō
 aut̄ sic qñ aliquid mediat inter im terminationē & uocē nudā
 p̄cedētē, tūc. n. ut audistis paulo sup̄ius accētus cadit in penul.

LIBER PRIMVS

ut **צַהֲרִים** Genesis quadragesimo tertio. **Comesturt**
meridie. Si autem mediat aliquid inter iod ultimum & uocē
penultimam, tunc accentus cadit in ultimam, ut **רַשְׁעִים**
ubi **Ain** litera ponitur inter uocem camez & iod terminatio
nis ultimæ. ut psalmo primo. **Nō** sic impii. Similiter **רַעִים**
& **חַטָּאִים** Genesis tredecimo. **Sodomitæ** pessimi erāt
& peccatores. Quæ uerba simul cum iod etiam recipiunt a
leph & ain. Sic **אֱלֹהִים** quod cū iod recipit he ad perfī
ciendum terminationem finalem, Quare omnia hæc manēt
sub regula & habent accentum in ultima. Accidit autem q̄
pluralia deponant. **M** literam finalem & maneat iod, tunc si
terminetur dictio in **Ai**, accentus erit in penul., ut **תְּלוּנִי**
quasi duarum uocum a. & i. sub una prolatione. Ieremiæ ui
cesimo secundo. **Qui** aperit sibi fenestras, & **הוֹיִי** secun
do Paralip. tricesimo tertio, scripta sunt in sermonibus Ho
sai pro **הוֹיִים תְּלוּנִים** Eundem deniq̄ accentum
in penultima retinent, quando iod ita positum & per **Ai** pro
nunciatum duplīci fungitur officio. Nam & numerum plura
lem significat, & affixum singulare primæ personæ denotat
ut psalmo sexto. Quoniam cōturbata sunt ossa mea, ubi scri
bitur **עַצְמִי** Sin autem sic remanet iod in suo sono hirek
absq̄ patha uel camez continuo præcedente, tunc seruat ac
centum in ultima, ut **עַמִּי** pro **עַמִּים** secundo Regū
uicesimo secundo. **Saluabis** me à contradictionibus populi
Vbi uerius legi deberet. **E** ues me à contradictionibus po
pulorum pluraliter, q̄d testatur chaldaica trālatio Ionathan.
quæ habet **עַמִּיָּא** cui consentit Chaldaeus in psalmo

decimo octauo, q loco **רעמיא** traduxit etiā **עמי**

Et expressius chaldaice traducitur **עמי** pro **עמים**

Psalmo centesimo quadragesimo tertio. Qui subdit populū meum sub me, ubi etiam legi deberet pluraliter populos & non populum meum. Est enim mēdum ignorantia. Sicut &

non recte legitur Threnorum tertio. Factus sum in derisum omni populo. Ita enim legendum est pluraliter omnibus populis, non autem populo meo. Consuevit etiam in constructione regiminis tale iod pluralis numeri non per hirek proferri, sed per zere. Nam uerba pluralia in statu regiminis nō

per im sed per e pronunciantur, ut **דברי שלום** psalmo uicesimo octauo. Qui loquuntur pacem. Et Malachie iii.

עשי רשעה Facientes impietatem. Et **שומרי**

Danielis nono. Custodientibus mandata tua, nisi aliquando

enclitice, ut psalmo uicesimo octauo. **פעלי און** Cum

operatibus iniquitatem. Vbi uerbum participiale assumit accentum in prima quia sequens dictio similiter habet accentū in prima, Regulariter enim huiuscemodi uerba seruant accē

tum in ultima, ut **שמרי משמרת** Numeri tertio

Excubitores custodiæ sanctuarii. Aliquando autem sine constructione regiminis ita quoq; scriptum reperimus, ut Isaia

quinto **משימי בבקר** Qui confurgitis mane. Et

אנשי בני בליעל Iudicū xix. Viri filii Belial.

פועלה Accentus in ultima, ut **שופטה** Iudicum

quarto. Quæ iudicabat populum in illo tpe. Et **ביטהח**

Ieremieæ xlix. Quæ cōfidis in thesauris tuis. Et **אובלה**

LIBER PRIMVS

Deutero. quarto. Ignis consumens est. Potest sane in hac forma inueniri zere in penultima iuxta sui primitiui masculini terminationem, & nihilominus accentus cadit in ultimam, ut cum in indicatiuo temporis presentis & in masculino genere dico **אוכל** Prouerbiorum tredecimo. Iustus comedit, consequenter in eius sceminino dicam **אוכלה** Isaiæ tricesimo. Et flamma ignis deuorantis Sic **נוטרה** Cantorum primo. Posuerunt me custodē uineis. Et **יוררה** Jeremiae sexto. Dolor ut parturientem. Descendunt enim ab iis quæ habent in sine zere, ut quia dico **שמים** Threnorum tertio. Posuit me desolatum. Sic **שממים** in plurali. Ita & in sceminino dicam **שממה** Et quandoq; per symbolicum transitum camez parui in camez magnum **שממה** Isaiæ primo. Terra uestra deserta. Et pluraliter **שממות** Danielis ix. Et post finē belli statuta desolatio **פועלת** Amos nono. Tabernaculum David quod cecidit. Et quandoq; in fine sententiæ propter terminum aut distinctionem mutat primum sægol in camez magnum manente priori accentu, ut **עומרת** Ecclesiastis primo. Terra autem in æternū stat. Sic **יושבת** Iosue secundo. Et apud murum ipsa sedet, quod in textu latino deest. Sic enim hebraice legitur, q̄ domus eius in pariete muri & apud murum ipsa sedet. Sin autem lamed hapaal id est litera finalis substantialis eius uerbi fuerit gutturalis heth uel ain, tunc ambę syllabæ ultima & penultima scribuntur per patha & manet accentus in penul

טעם
 tima, ut **שמעת** Genesis decimo octauo. Quo audito
 Sara. Et **יורעת** Numeri trigesimo primo. Mulieres que
 nouerunt uirum. Sic **ברחה** Genesis decimo sexto. A
 facie Sarai dominæ meæ ego fugio. Solet quandoq; eiusdē
 formę uerbo per paragogen in fine addi iod, ut **אויבתי**
 לי Micheæ septimo. Ne leteris inimica mea. Et si absq; illo
 iod scriberetur **אויבת** accentus caderet in iod, literam
 substantialē, quæ est **אין** hapaal, sicut in uerbo **פועלת**
 quæ est suus canon, quia uero Micheas subiunxit **לי** dicti
 unculam monosyllabam quæ est enclitica, Ideo super Iod fi
 nale uerbi quod est accidentale notatur etiam accentus endi
 ticus, & sic super **אויבתי** signantur duæ uirgulæ quæ
 dicuntur **שני פשתיו** quod ex eo apparet, quia si
 ne dictione enclitica sequente, non reperitur uirgula in iod fi
 nali posita, ut Oseæ decimo, **אחבתי לרוש** Dili
 gens triturā, uel saltē reperit rarissime. Nā inueni ego etiā
 in eodem Michea duas uirgulas tametsi absq; dictione endi
 tica scilicet **ותרא אויבתי** Micheæ septimo. Et a
 spiciet inimica. Nā qd addit, mea, obelo expungat. Est. n. iod
 paragoge, & nō affixū, Habēt igit hæc oīa suū naturalē accē
 tum in penultima, sicut canon prænotatus indicat.

פועלות Accentus in ultima tam in uerbis q̄ in nomi
 nibus fœmininis pluralibus singulis & uniuerfis, ut
זכריות רבות tertio Regum undecimo. Mulieres
 alienigenas multas. Reperitur autem eadem forma pluraliū
 k

LIBER PRIMVS

à nominibus etiam masculini generis descendens, & eūdem
 seruat accentum in ultima, ut quę sequunt **אב אבות**
מזבת מזבחות משכן משכנות
שרה שרות בכור בכורות מקום
מקומות & similia his.

Ⓢ **ארוד ברוד** Deu-
 tero. uigesimo septimo. **B**ñdictus & maledictus. Et **חגור**
 primo regum secundo. **A**ccinctus Ephod lineo. Et qñq; uau
 scribitur inter **A**in hapaal & lamed hapaal, quandoq; uero
 non scribitur. Et si lamed hapaal id est finalis litera substantia
 lis fuerit gutturalis **A**in uel heth, tūc accentus cadit in ain ha
 paal hoc est in penultima, ut **צטוע שלוח סרוע**
 Ecclesiasticis tertio. **T**empus euellendi quod plātatum est, sin
 autem fuerit alia litera tunc pro regula seruat accentum in
 ultima, ut **הפוש ברוד** quæ si ponantur in stature
 giminis ut sit continuatio lectionis tunc legūtur in principio
 per seua loco camez seruato tamen accentu in ultima, ut
ברוד יהיה Genesis uigesimo quarto. **I**ngredere be
 nedicte domini. Sic **זעים** Prouerbiorum uigesimo secū
 do. Cui iratus est dominus incidit in eam. **R**ectius. **D**etesta
 tus domini. Si uero principiū uerbi, hoc est prima litera sub
 stantialis fuerit gutturalis, tunc crebro scribitur per seua pa
 tha & remanet accentus in ultima, ut **חבור** Osee quar
 to. **P**articeps idolorū effraim, aut p seua sægol, ut **ערוד**
 Ioelis secundo. **P**ræparatus ad prælium. **N**am q; **עצום**
 prima scribitur per camez absq; seua id fit ratione distinc
 tionis quæ super eam dictionem notatur zakephcaton quæ sæ

pe patha mutat in camez, præponitur autem eisdem seua, quia sunt in statu regiminis. **N**otabitur autem diligenter quod multa primo aspectu putantur esse in statu regiminis que tamen nihil regunt sed absolute stant, ut **תְּמוֹשׁ וְהָב וּבִסָּה** quasi esset intelligendum sic. **C**omprehensum auri & argenti casu genitiuo, sed non est ita, ponuntur enim aurum & argentum hic in casu sexto quasi per defectum beth literæ. **H**abacuc ii. **C**oopertus auro & argento. **S**ic **חֲגוּרָה תְּרִשָּׁה** secundo **R**egum uigesimo primo. **A**ccinctus ense nouo, quod tamen habet in principio gutturalem, tamen stat in casu absoluto per defectum beth & non in statu regiminis, quare caret seua, quod memoria tenebis quisquis es frugi discipulus.

Ⓢ **פְּעוּלִים** Accentus in fine per omnia sicut diligenter supra uisum est in **פְּעוּלִים** & in regimine similiter abiicit mem finale, notatque ultimam per zere, ut **צִאֲוֹלֵי** psalmo centesimo septimo. **D**icant qui redempti sunt domino. **V**erius domini genitiuo casu.

Ⓢ **פְּעוּלָה** Accentus in ultima ut **צְרוּרָה** primo regum uicesimo quinto. **E**rit anima domini mei custodita quasi in fasciculo. **E**t **יְרוּשָׁה** Iosue duodecimo. **T**radiditque eam Iosue tribubus Israel in possessionem. **S**ic **I**saia quinquesimo quarto **כַּאֲשֶׁר עֲוֹבָה וְעֲצוּבָה רוּחַ** **V**t mulierem derelictam & gementem spiritu. **E**t quamuis **עֲצוּבָה** hic habeat accentum in penultima, tamen id fit propter encliticum, sequitur enim dictio paroxytona, non autem sic in eodem **I**saia cap. li. **וְשִׁכְרוּתָהּ וְלֹא מִיַּיִן** & ebriata sed non à uino, ubi **שִׁכְרוּתָהּ** habet accentum re

LIBER PRIMVS

gularē, & naturalem in ultima. Et solent hæc uerba cum fuerint in statu absoluto habere lamed hapaal per camez & p he finale scriptum ubi & accentus. Sed si legantur continuo in statu regiminis, mutât he in thau, & camez in patha instar omnium nominum scemininorum hoc modo in he desinentium, quanquam reperitur quandoq; thau loco he etiam si non sit in statu regiminis tam in nominibus q̄ in uerbis, ut צָרָרֹנִי רַבָּה psalmo Cxxix. Sæpe expugnauerunt me. Similiter שָׁפַת pro שָׁפָה psalmo lxxxi. linguã quam non noueram audiui. Inueniuntur etiã aliquando pro patha in fine habere camez, quamuis mutauerint he in thau & nihilominus seruare accētum in ultima, ut זָמַרְתָּ psalmo Cxviii. Fortitudo mea & laus dominus. Et in statu q̄q; regiminis inuenitur thau loco he cū camez, ut מִנָּת psalmo lxiii. Partes uulpium erunt, semper cum accentu in ultia, licet aliqui libri habeant patha. Sic מִקְצַת הַיָּמִים Danielis primo. Post dies autem decē, ubi castigata uoluntia tenent camez, & sic docti legunt, quamuis impressi quidam habeant patha. Inuenitur & aliqñ q; nomina sceminina in he desinentia etiam cum camez regant genitiuum post se, non pmutata in thau, ut Ruth ii. בְּאִיפָה שְׁעָרִים qua si ephi hordeorū. Sic חֲמָה אִפּוֹ Isaiæ xlii. Et effudit super eum indignationem furoris sui, semper accentu seruato in ultima, etiam si quandoq; per paragogen addatur iod, ut Genesis trigesimo primo גִּבְתִּי id est. Ablata quic quid furtim peribat.

Ⓢ פְּעוּלוֹת Accentus in ultima sicut omnium scemininorum plurales numeri, ut גְּטוּרוֹת Isaię iii. Extentæ collo,

ubi multa foemina inuenies pluralis numeri cum accentu in ultima.

פעול siue **פעול** Infinitiuu uel gerundiui modi quorum uau penultima litera quandoq; scribitur & quãdoq; nō scribitur. Similiter quoq; **פעול** Omnia cum accentu in ain hapaal hoc est in ultima, exemplum per camez in principio **זכור** Deutero. septimo. Recordare quæ fecerit dominus deus tuus. Quod legi deberet recordando recorderis, sic **שכח** in capitulo eodem. Sin autem oblitus fueris domini dei tui, quod legi deberet. Si obliuiscendo obliuifceris. Et **אבר** ibidē. Pereundo percas. Itē seua in principio & holē in fine **עמר** primo Regū vi. Quis poterit stare in cōspectū domini dei sancti huius. Sic **פצע** Ezræ. x. Vehemēter quippe peccauimus in sermone isto. Itē seua in principio & patha in fine **שלח** Isaïæ lviii. Extēdere digitū. Quod certe notabitis. Et Ezræ. x. scribitur **להרוש הדבר** ad inquirendū rē, qd legimus ut q̄reret rē, ubi iod p se opati uir & refonās iuxta epectasīn uel parēthesīn inter literas tres substātiales uerbi primitiuu reponit. Quod in aliis locis uisū non est. Nec aliās talis dictio inuenitur, suscipit tñ infinitiuus quandoq; in fine iod per paragogen, ut **להושיבי** psalmo uigesimo tertio. Vt collocet eum cum principibus. Et sepe literam he, ut **לרבקה** Deuteron. trigesimo. Vt illi adhæreas. Admittit quãdoq; in principio syrek triū pūctorum quod kibuz labiorum appellant, ut **להמלה** Ad miserendum uel parcendum. Ezechielis decimo sexto.

LIBER PRIMVS

Non pepercit super te oculus ut faceret tibi unum de iis miser-
 fertus tui. Et recipit etiam in fine affixum, ut **הַמֵּצֵתוֹ**
 Oseæ septimo. Qui euit paululum ciuitas a commixtione fer-
 menti donec fermentaretur totum. Et hæc hæctenus ueniūt
 à **פְּעוּל** Sed quæ descendunt à **פֶּעַל** & in he pa-
 ragogicum terminantur ea frequenter ab initio suscipiūt hi-
 rek, ut **לִירֵאָה** Deutero. uigesimo octauo. Et timueris
 nomē eius gloriosū & terribile. Quæ si prima litera fuerit gut-
 turalis tunc loco hirek scribit patha, ut **לְאַשְׁמָה בָּה**
 Leuitici sexto. Pro singulis quæ faciendo peccauit. Sin autē
 Ain hapaal id est media substantialis fuerit gutturalis, tunc
 pe hapaal id est principium uerbi subscribitur per patha. Et
 Ain hoc est medium per seua patha ut ea litera paulo exten-
 sius proferatur, sicut **לְאַהֲבָה** Deutero. trigesimo. Ut
 diligas dominum deum tuū. Quandoq; in fine assumit nun-
 cum holem, quandoq; cum patha, quādoq; cum camez, sed
 quicquid sit. Omnia talia infinitiua uel gerundia seruant ac-
 centum in ultima.

- Ⓢ **פְּעוּל** Verbale nomen significat factum siue opus, & ha-
 bet accentum in prima. Isaia quinto. Et opus domini non re-
 spicis. Et inuenitur cū uau holem interposito, uel sine uau,
 sicut uisum est in forma nominū **פְּעוּל** Ⓢ **פְּעוּלָה** &
 in statu regiminis ac constructione continua mutando he in
 thau **פְּעוּלָת** accentu in fine. Leuitici xix. Non morabit
 opus mercenarii tui apud te usq; mane.
- Ⓢ **פְּעוּל** siue **פְּעוּל** imperatiu⁹ masculini generis nume

ri singularis, accentu in Ain hapaal, ut **שמור** Psalmo
 tricesimo septimo. Et custodi uiam eius. Et **שמע** Deu-
 tero. quarto. Et nunc israel audi praecepta. Et quandoq; holē
 aut patha finale mutatur in camez quando praecipitatur pro-
 nunciatio ut festinetur desideratū, ut **זכר נא** Micheg
 sexto. Memento quaeso. Et **שמר הם** Psalmo trigesi-
 mo septimo. Custodi innocentiam & uide equitatem, quo in
 psalmo plurima uerba imperatiua inuenies. Quoniam sic
 etiam reperio patha, ut Deuteron. quarto. **שאל נא**
 Interroga de diebus antiquis. Mutatur etiam in camez fina-
 litatis ratione cum terminat sententiam, ut **שוב שבב**
 primo regū tertio. Reuertere dormi. Et quandoq; sine distin-
 ctione ut **סער לבר** Iudicum decimo nono. Confor-
 ta cor tuum, quod nos legimus stomachum. Et mutatur qua-
 doq; camez magnum in camez paruum, ut & alibi quoq;
 fit **הטה** Psalmo lxxxv. Inclina domine aurem tuam: Et
 definit aliquando in saegol, ut **לר שבב** primo Regū
 tertio. Vade dormi, quod multi libri tam scripti q̄ impressi
 notant per zere, sed magistri artis grammaticae peritiores as-
 serunt legendum esse per saegol, & ita in antiquissimis Hispa-
 niarum bibliis quae uidi reperitur, saepe additur per parago-
 gen in fine he ubi & accentus est, ut **זכרה** Nehemie v.
 Memento mihi deus meus in bonum omnia quae feci popu-
 lo huic, & id quidem ab initio per seua. In aliquibus autem
 uerbis eiuscemodi non praecipitatur prima syllaba, sed pro-
 nunciatur late per camez ut **שמרה** Psalmo lxxxvi. Cu-
 stodi animam meā quoniam sanctus sum. Et si in ain hapaal

LIBER PRIMVS

id est media litera substantialis ipsius uerbi fuerit gutturalis, tunc prima mutat camez in holem, ut **וְעַמָּה** Numeri uigesimo tertio. Detestare Israel, Et hæc forma **פֶּעַל** de sinēs in patha si recipit in fine he, notabit primam per hirek ut **שְׁלַח** Genesis quadragesimo tertio. Mitte puerū meum. Et **שִׁכְבָה** Genesis trigesimo nono. Dormi mecum. Omnia illa hucusq; imperatiui modi seruant accentum in ultima. Sed in fine orationis ac termino solent talia uerba he literam terminalem assumentia proprium accentum ante ultimam hoc est in Ain Hapaal recipere, ita q; prima substā tialis litera punctetur per seua, secunda & tertia per camez, & in secundam cadat accentus, ut **יְרֵשָׁה** Deutero. trigesimo tertio. Et ad Nephthali dixit &c. ubi trālatio nostra non recte uerba uertit in tertiam personam futuri temporis indicatiui modi. Sed omnia ea uerba sunt imperatiui modi secundæ personæ, quare sic legantur Nephthali satiari uoluntate, & adimplere benedictiōe dei, mare atq; meridiem posside. Sic **שְׂאֵלָה** hoc est pete. Isaia septimo, ubi nos legimus, in profundum inferni siue in excelsum supra, id ita legūt periti. Pete tibi signum à domino deo tuo, profundum pete, aut altum supra. Rabi Dauid Kimhi super eo uerbo in commentariis Isaia scribit, q; sit infinitiuus seu uerbum gerūdiū ut sic stet sententia, scilicet infima petendo uel summa. Grammatici asserunt illud esse modi imperatiui. Fit etiam ita in cōtinuatiōe lectionis, ut Danielis nono **אֲרֵנִי שְׁמַעְהָ** Domine exaudi, domine placare. Et hæc est congrua lectio per accentum in penultima, licet quidam libri etiam impressi more uulgari habeant accentum in ultima simpliciter, alii uero duas inducunt uirgulas in

Rabi Dauid Kimhi

שְׂמַעָה uidelicet alteram supra ultimam syllabam, & alteram supra penultimam. Legitur tamen in libris emendatis atq; scriptis **רַפְּאָה זַבְּשִׁי** cum accentu in ultima iuxta regulam, licet impressi habeant accētum in penultima Psalmo lxxagesimo primo. Sana animam meam quia peccavi tibi. ¶ Sequitur imperatiuus numeri pluralis generis masculini.

Ⓢ **פְּעֹלֵי** Accentus in ultima, ut **שְׂחַטוּ** Exodi duodecimo. Et immolate phasē, non per camez in prima ut aliqui libri non castigati habent, sed per patha simplex, eo q̄ media est litera gutturalis, & pūctatur per seuapatha. Nam qñ eiuscemodi gutturalis media scribit per seua segol tūc prima etiam notatur per segol ut **אֲהַבּוּ** Psalmo trigesimo primo. Diligite dominum omnes sancti eius. Sic **אֲחֹזֵי** Canticorum secundo. Capite nobis uulpes. Quando autem neutra est gutturalis, tunc prima notatur per hirek ut **זְכַרְוּ** Malachiae quarto. Mementote legis Moyse serui mei. Sic **זַבְּלוּ** Osee undecimo. Et collibus cadite super nos. Aut aliquando sic scribitur syllaba prima per camez hatteph, ut **שְׂרַדְדוּ** Ieremie quadragesimo nono. Et uastate filios orientis. Et in termino atq; fine orationis uenit holem & accentus in penultima, ut **גִּזְרוּ** tertio Regum tertio. Et mihi & tibi non erit, sed diuidatur. Sic **עֲמַדְוֵי עֲמַדְוֵי** Nahum secundo. State state, & nō sit qui reuertatur. Aut certe **פְּעֹלֵי** uerba cum fuerint in termino uel fine sermōis habent camez magnum in penultima, & ibidem accētum, ut **תִּמְחֹזְרוּ** Habacuk primo. Admiramini obstupescite. Sic

LIBER PRIMVS

שמעו Isaia quadragesimo secundo. Surdi audite. Legitur tamen **שחרו** punctatum per hirek in prima litera, licet secunda sit gutturalis contra superiorem regulam. Job sexto. Et de substantia uestra donate mihi.

פעלי Imperatiuus generis foeminini numeri singularis accentum habet in ultima, ut **צעקי** Ieremiae uigesimo secundo. Clama ad transeuntes. Et **עלי** eodem in loco. Et **טחי** Isaia quadragesimo septimo. Et mole farina. **ע** si Ain hapaal litera media substantialis non fuerit gutturalis tunc prima litera punctatur per hirek, ut **לבשי** Isaia quinquagesimo secundo. Induere uestimentis gloriae tuae. Si militer **שנבי** Ruth iii. Dormi usque mane. Sic **לקחי** tertio Regum decimo septimo. Affer mihi obsecro & buccellam panis in manu tua. Quandoque prima scribitur per saegol ut **השבי** Isaia quadragesimo septimo. Discooperi humerum. Et quando Ain hapaal scribitur per hatteph camez tunc prima notatur per saegol, ut **אחוי** Ruth tertio. Et tene utraque manu, uel pria p camez hatteph, ut **מלכי** ludicum nono. Dixeruntque ligna ad ficum, ueni & super nos regnum accipe. Et finalitatis ratione in termino uel distincti one huius formae uerba saepe pronunciantur per camez uel holem in penul. & ibidem assumunt accentum, ut in **אחנא** Isaie quadragesimo quarto. Qui dico profundo defolare. Sic etiam in **זאקפ**, ut **עבורי** Isaie uigesimo tertio. Cōsurgens trās freta. Et **ישמחי** Ioelis ii. ubique accētū ante ultimam. Sed q̄ hic **גילי** accentum ha

bet in prima, propterea fit q̄ est uerbum à monosyllabo deri-
 uatum sicut **קוּמִי אֲוִרִי שִׁישִׁי** & similia quorū
 cūq̄ prima caret seua. Sic enim legitur Threnorum quarto
שִׁישִׁי וְשִׁמְתִּי Gaude & lætare filia Edom. Vbi cer-
 nis q̄ **שִׁמְתִּי** non terminat orationem sicut in loco Ioe-
 lis supra citato, quare hic habet accentum in ultima. Secus au-
 tem fit supra. Reuoluite Isaiam in capite sexagesimo, & inue-
 nietis **קוּמִי אֲוִרִי** Surge illuminare, omnia per accen-
 tum ante ultimam. Nam q̄ illic sequitur **שֵׂאֵי וּרְאֵי**
 Leua & uide, accentu in ultima, regulare est, quomodo supe-
 rius **עֲלֵי** ueniunt enim ea uerba a polysyllabis, & notatur
 in prima pūctus seua, q̄d ita non fit in proxime superioribus.
פַּעֲלָנָה siue **פַּעֲלָנָה** prima per seua secunda per
 patha uel holem, deinde nun & he sūt paragogice addita, ut
 significēt numerum pluralem imperatiui modi & foeminini
 generis, habentq̄ accentum in Ain hapaal ante ultimam ut
שְׁמַעְנָה Ieremiæ nono. Audite ergo mulieres uerbū
 domini. Et **צַעֲקֵנָה** Ieremiæ quadragesimo nono. Cla-
 mate filia Rabba. Sic in eodem loco **תְּגַרְנָה** Accingi
 te uos ciliciis, per holem. Similiter ibidem **סַפּוּרְנָה** .i.
 plangite. Et aliquando per sægol, & quandoq̄ per zere in
 penultima, ibiq̄ pariter reperitur accentus, ut Canticorum
 tertio **צֵאוּנָה וּרְאֵינָה** Egredimini & uidete filia
 sion. Sæpe numero autem aufertur ultima litera he illa para-
 gogica, & permanet litera nun cum suo camez & nihilomi-
 nus accentus seruatur in Ain hapaal ut **קְרֵאוּ** Ruth .i.

LIBER PRIMVS

Vocate me Mara. Et aliquando inuenitur nun solitarie stare sine puncto, ut **קרא** Exodi secundo. Vocate eum ut comedat panem, accentu in Lamed hapaal hoc est in ultima, quia hic kaph punctatur per hirek, & res litera per seua. Nā Genesis quarto aliter profertur **שמעו** Audite uocem meam uxores Lamech. Per seua in prima, & per patha in secunda ubi & accentus regularis, quāquam nun finalis etiam stet solitarie sine puncto.

Ⓢ **אפעל** siue **אפעול** Futurum indicatiui singularis numeri utriusq; generis, cuius uau interpositum quandoq; scribitur, & quandoq; non scribitur. Hæc forma recipit accētum in ultima syllaba ut **אעוים** & **אשמר** psalmo lxxxix. In æternum seruabo illi misericordiam meam. Similiter ibidem **אשנה** faciam irrita. Et Aleph præponitur literis tribus substantialibus ut significet primā psonā, & ain hapaal id est media substantialis litera notatur per holam, uel quandoq; sine uau per patha sicut planius ea in libro tertio Rudimentorum meorum docui. Et omnes aliæ personæ scribuntur primas literas per hirek præter hanc primam personā singularis numeri quæ notatur generaliter per segol seu quādoq; per patha ut **אחרגה** Genesis xxvii. Et occidam Iacob fratrem. Et **אשקר** psalmo lxxxix. Non nocebo in ueritate mea, ubi aleph litera præpositiua etiam habet uirgulam syllabicæ quātitatis suprapositā sicut in aliis quoq; etiam literis futuri temporis quandoq; accidere solet euphoniæ gratia. Et in eodē psal. lxxxix. sunt hæc **אגות אגות** **אשמר אשקר אחרל** Scribuntur autē quan-

doque in fine per camez si non terminent sententiam, ut
אֶצְרִק accentu in fine, Job tredecimo. Si fuero iudicatus
 Et aliquando etiam si non terminet sententiam ut **אֶצְרִק**
 Job nono. Si iustificare me uoluerō, os meum condemnabit
 me. Vbi similiter uirgula repræsentans quantitatem syllabę
 per Metheg .i. retinaculū ad aleph signat. Sicut **אֲשָׁאב**
 Genesis xxiiii. Quin & camelis tuis hauriam aquam. Sæpe
 quoq; affumūt in fine literam he paragogicam, & nihilomi
 nus habent accentum in lamed hapaal hoc est in ultimalite
 ra substantiali, ut **אֲשִׁמְרָה** psal. xxxix. Dixi custodiam
 uias meas. Et **נִאֲשַׁלְּחָה** Genesis xxxii. Mittoq; nunc
 legationem ad dominum meum, ubi ain hapaal scribendum
 est per seua, quā inueniatur etiam quandoq; ea forma per
 hatteph camez ut **וְנִאֲשַׁקְלָה** Ezre viii. Appendiq; eis
 argentum. Et **אֲשַׁקָּה** iii. Regum xix. Osculor, oro te, pa
 trem meum & matrem meam. Reperitur tñ ain hapaal pun
 ctatum per holē, & ibidem accentus in penul. **אֲעִלְזָה**
 Habacuk iii. Ego autem in dño gaudebo. Et **אֲשַׁכְּנָה**
 psalmo lv. Et uolabo & requiescam, ubi legitur **אֲעֻפָּה**
 per accentum in penultima hoc est in prima litera substātia
 li. Sed hoc ideo est quia uerba deriuata a monosyllabis cum
 in fine sibi addunt he, solent ibi accentum seruare, ubi sua pri
 mitiua habuerunt, ut eodem psalmo quinquagesimo quin
 to **אֲחִישָׁה אֲחִימָה אֲשִׁיחָה** quorum primi
 tiua sunt hæc **עוֹת הוֹשׁ הַיָּם שׁוּה** Item &
אֲשִׁירָה Psalmo lxxxix.

LIBER PRIMVS

Misericordias domini in æternum cantabo, cuius primitiuū est **שׁוּר** Similia his recitauī superius in uerbo **פְּעַלִי** quæ istis concordant. Sunt & uerba quæ uidentur deriuari ab **אִפְעַל** & patha mutant in camez cum assumunt sibi in fine he paragogicum, & illa seruant quoq; accētum in ain hapaal, ut **זְבַרְעָה** Psalmo nonogesimo quinto. Venite adoremus & procidamus. Et **אִצְעָקָה** psalmo septuagesimo septimo. Voce mea ad dñm clamaui. Et **אִחַמִּיָה** eodem psalmo. Memor fui dei & delectatus sum. Si tamen illud camez magnum in fine mutatur in patha paruum hoc est in sagol, accentus cadit in ultimam, ut **אִקְרָאָה** primo Regū uigesimo octauo. Vocauī ergo te. Sic **יִרְשָׁנָה** psalmo uigesimo. Holocaustū tuum pingue fiat. Et pari modo formantur quoq; uerba in fine literam substātiālē hñtia q̄scentē, ut **אִעֲשָׂה** primo Regum uigesimo octauo. Ut ostenderes mihi quid faciam, accentu in ultima, Recipiunt autem quandoq; literam nun paragogicam in fine atq; nihilominus seruāt accentū in lamed hapaal ut **אִתְקַנַּר** pro eo q̄ dici deberet perfecte **אִתְקַנַּר** Ieremiæ uigesimo secundo. In manu dextera mea inde euellam te. Eam autem literā sæpe absorbere solet affixum caph, ut **יִחַנַּר** Numeri sexto. Ostendat dominus faciem suam tibi & misereatur tui. Sicut & aliās sæpe ut **אִרְאָה** Genesis secundo. In terram quam monstrauero tibi. Hæc de prima persona futuri singularis.

Ⓢ **יִפְעַל** siue etiam **יִפְעַל** Accentus in Ain hapaal, & scribitur quandoq; per holem in fine, quādoq; uero per pa

tha ut **יִשְׁמַר יִזְכֹּר יַעֲבֹר יִמְשֹׁךְ יִשְׁכַּב**
יִרְפָּר יִרְבֵּץ יִגְרֹל Sed & reperitur aliquando
 idem uerbum ambobus istis modis terminari, ut Iob tricesi-
 mo quinto. **מִה תַּפְעַל בּוֹ** Si peccaueris quid ei no-
 cebis, idque per camez loco holem, & per patha, sic **אֵת**
יַפְעַל אֵל Isaie quadragesimo quarto. De reliquo aut
 operatus est deum. Sic enim in eo loco docti scribunt per pa-
 tha & non per camez, ut quidam neglecti libri habent. Oia
 autem perfecta quorum lamed hapaal tertia litera substanti-
 alis est gutturalis semper in fine scribuntur per patha, ut
יִשְׁמַע יִשְׁלַח יִגְבַּה יִקַּח & sic de aliis. Quo-
 rum autem uerborum primitiuorum Ain hapaal crebro scri-
 ptum inuenitur per patha, ex iis futurum pronunciatur per
 holem & accentus notatur ibidem ut **וּמֵה אֲוָעוּם**
 Numeri uicesimo tertio. Qua ratione detester, ubi sequitur
 idem praeteritum per patha. Sed quando haec futuri tempo-
 ris uerba quae per patha scribuntur, sententiam terminant per
 distinctionem per comma per colon, tunc Ain hapaal notat
 per camez ut **וַיִּשְׁחַט** Leuitici septimo. Immolauit &
 fudit sanguinem eius. Nam post immolauit notatur athnah
 Eodem modo contingit cum notatur silfaeth, quod signum
 habet vim distinctionis ut dicunt grammatici, sicut in eodem
 capitulo paulo inferius **וַיִּשְׁחַט** quem cum immolasset
 sumens de sanguine eius. Licet extra regulam quandoque re-
 periantur per patha etiam in distinctione ut **וַיֵּאָכֵל** Ge-
 nesis tertio. Deditque uiro suo qui comedit. Et quan-
 doque re-
 periuntur per camez licet non finiant sententiam, ut **יִגְאָל**.

LIBER PRIMVS

Ruth quarto. Si autem displicet tibi indica mihi. Vbi apud alios libros quamplurimos notatur patha. Sed Rabi Dauid Kimhi in libro Michlal scribit illud ibi legendum esse per ca-
 mez sicut & alias eodem in loco טוב יגאל Si te uo-
 luerit propinquitatis iure retinere bene res acta est. Hoc au-
 tem notandum est q̄ si huiusmodi forma terminetur per
 holem & sequatur dictio monosyllaba uel ea quæ habet ac-
 centum ante ultimam tunc loco holem arripit camez & accē-
 tus cadit in Ain hapaal ut יקבי psalmo quadragesimo
 primo. Cor eius congregauit iniquitatem sibi. Sic ירת
 Iosue uicesimo tertio. Vnus ex uobis perfequetur mille. Sed
 ea regula sicut & alię patitur exceptiones, ut יגב Exodi
 uicesimo secundo. Si quis furatus fuerit. Omnia talia seruant
 accentum in Ain hapaal hoc est in media litera substantiali
 quæ facit finalem syllabam, præter illa quæ accipiunt nun li-
 teram paragogicam, in eis enim lamed hapaal hoc est ultima
 substantialis litera leuat accentum, ut יברכנהו psal-
 mo septuagesimo secundo. Tota die benedicent ei. Et
 יברכני psalmo quinquagesimo. Sacrificium laudis
 honorificabit me.

Ⓢ תפועל Per holem in fine ut תזכור Iob undecimo.
 Quali aquarum quæ præterierunt recordaberis. Et ante en-
 driticam dictionem per camez, ut תפועל Iob tricesimo
 quinto. Si peccaueris, quid ei nocebis? Quandoq; assumunt
 he paragogicum in fine, & sicutiam notatur camez ut Eze-
 chielis uigesimo tertio. Insaniuit super eos concupiscentia ocu-
 lorum suorum & misit nuncios ad eos in Chaldæam, ubi scri-
 bendum & legendum est ותעגבה licet alii libri & po-

tissimum impressi habeant **וְהִעֲגַב** Quod non recte scribitur. Alii uero emendati habent **וְהִעֲגַב** sine hefinali, & nihilominus tamen sub beth litera ponitur camez cū accentu. Sed ibi Massoreth & scholion appositum reperitur corrigendo sic **בֵּה** ut sit commonitio q̄dam q̄ post beth sequi debeat he, & ita quoq̄ docti ac periti grammatici legunt **וְהִעֲגַבָּה** & sic hoc in fœminino. Nam simile est in masculino **תְּעוֹפָה** ut Iob undecimo. Et quasi meridianus fulgor confurget tibi ad uesperam. Omnia per accentum **אֵין הַפָּאָל** in ultima syllaba, ut **תּוֹכֹר הַמֵּצָא** Quæ singula Iob xi. leguntur, quare confyderate diligenter.

עֲפֹרָה siue **נִפְעֹלָה** per patha uel holem. Accentus in **אֵין הַפָּאָל** hoc est in ultima syllaba. Et quandoq̄ cum sequitur dictio enclitica rapitur patha in camez ut **נִפְרָה** Iob decimo nono. Quare ergo nunc dicitis persequamur eū **עֲפֹרָה** Accentus in ultima, tertiæ personæ pluralis numeri futuri temporis a tertiā singulari forma deriuata. Quæ si fuerit **נִפְעֹלָה** per holem, tunc etiam hæc ipsa scribitur per holem, & habebit accentum in penultima siue ante ultimam, ut **נִפְלָה** Iob secundo. Sed & per fenestras cadet Quod aliqui libri impressi non recte habent **נִפְלָה** accentu in fine. Sed emendati grāmāticæ atq̄ scripti tenent **נִפְלָה** Et ita in eo loco legendum est. Similiter **עֲבָרָה** Genesis decimo quinto. Veruntamen gentem cui seruituri sunt ego iudicabo. Sed si eis per paragogen in fine addatur nun **לִי**

LIBER PRIMVS

tera, tunc accentus cadit in ultimam ut יקצורו Ruth
 secundo, & ubi messuerint sequere. Sic ירורו psalmo
 sexagesimo octauo. Dilecti dilecti, quod trāsferunt retrouer
 tentur retrouertentur. Alii interpretātur salient salient. Sed
 rectius resiliē, quod dagges indicat, in primo dalet h positū
 designans nun substantialis literę defectum. Aliter autem cū
 Ain hapaal pronunciat per seua, tunc accentus cadit regu
 lariter in ultimam, ut יפלו psalmo quadragesimo quinto.
 Populi sub te cadent. Est autem pe litera hic media substanti
 alis id est Ain hapaal quod dagges indicat, deest enim nun.
 Quærite in Rudimentis nostris. צפל facie. 330. Et si vau
 surek pro puncto holem interponatur sequēte enclitico ser
 uat accentum in ultima, ut ישפוטו Exodi decimo octa
 uo. Et ipsi minora tantum iudicent. Quod nō recte quidam
 impreserunt ישפטו. Sin autem deriuantur a יפעל
 per patha, tunc si terminant sententiā uel orationem, scribun
 tur per camez, & accentū habēt in ain hapaal ut ישמחו
 psalmo lxxix. Videant pauperes & lætentur. Et ויראו
 Genesis quadragesimo secundo. Exterritisq; simul omnibus.
 Similiter יתקעו Numeri decimo. Si semel danxeris.
 Et extra regulam quandoq; reperiuntur sic absq; orationis
 termino, ut ילבשו Ezechielis quadragesimo quarto.
 Vestibus lineis induentur. Et clarius Ezechielis uigesimo se
 xto תחרות ילבשו Stupore induentur. Omnia ta
 lia per accentum ante ultimam nisi assumant in fine nun pa
 ragogicum, tunc n. hnt accentum in ultima ut ישבבו

Iosue secundo. Necdum obdormierant qui latebant. Simili-
ter **ישאלו** Eiusdem Iosue quarto. Quando interroga-
uerint filii uestri. Sed & reperitur sine nun finali, accentu ta-
mē in penultima **יאמרו ידברו** Psalmo centesimo
quadragesimo quinto. Gloriam regni tui dicent & potentiā
tuam loquentur, per camez paruum a **פעל** deriuatum.
Et sic in termino etiā inueniuntur per patha cum accentu in
penultima, ut **יאשו** Iob quadragesimo primo. Vna uni
coniungitur:

⊕ **תפעלו** Accentu in ultima, ut **תזכרו** Numeri de-
cimo quinto. Memores præceptorū domini. Sic **תראו**
primo Regum duodecimo. Si timueritis dominum. Et in eo-
dem **תשמעו תמרו** & sic de aliis. Et in fine sentē-
tiæ per camez & per accentū in penultima ut **תסחרו**
Genesis quadragesimo secūdo. Ac deinceps quæ uultis emē-
di habeatis licentiam. Sed ita non recte transfertur ut pa-
tet doctis. Et per omnia consimiliter agitur in hac secunda p-
sona pluralis numeri sicut superius in tertia masculini generis
demonstratum est. Adhuc etiam animaduertendum est q̄
non in fine orationis solummodo uerba eiusmodi camez
patiuntur & accentum in penultima, sed etiam quandoq̄ idē
contingit in medio sermonis, ut Numeri xiii. **תשלחו**
ubi nos legimus quāuis inepte ac mutilatim, singulos de sin-
gulis tribubus ex principibus.

⊕ **תפעל** siue **תפעול** tertiæ personæ futuri tempo-
ris singularis numeri fœminini generis, accentu in Ain hapa
m ii

LIBER PRIMVS

al, & pro holem recipit quādoq; vau surek cum dictione enclitica uel affixo in fine, seruato accētū in ultima, ut hic sequit̃

תְּשׁוּרָם ubi in Ain hapaal notatur quantitas per za kephcaton, Prouerbiorum decimo quarto. Labia sapiētum custodient eos. Nam aliter legitur Prouerbiorum uigesimo secundo. Cum seruaueris ea in uentre tuo. Ibi enim ponitur,

תְּשׁוּרָם Omnia per camez paruum id est per zere, solent & quādoq; paragogicum nun assumere, uel potius cataepenthesein, & in lamed hapaal accentum seruare, ut hic **תְּבַרְכֵנִי** Genesis uigesimo septimo. Ut benedicat mihi anima tua. Et habet nun dagges propter alterius nun defectum quod seruit affixo, nam primum nun est paragogicum uerbi.

תְּפַעְלֵי Accētū in ultima seu in lamed hapaal secundæ personæ futuri temporis numeri singularis generis scemini ni ut **תְּבַטְחֵי** Ezechielis decimo sexto. Et habens fiduciam in pulchritudine tua. Quo in loco multa inueniuntur exempla scilicet hæc **תְּשַׁבְּחֵי תְּקַחֵי תְּעַשִׂי תְּשַׁחֲטֵי תְּבַגֵּי תְּתַעֲבֵי תְּפַשְׁטֵי תְּרַבֵּי תְּזַנֵּי** Quandoq; reperitur uenustatis gratia per camez hatteph, ut in eodem capitulo Ezechielis xvi. **תְּשַׁחֲרֵי** Et dona donabas eis ut intrarent ad te. Quod si orationis sententiam terminauerit tunc scribitur **תְּפַעְלֵי** per holem in penultima, & ibidem accentus uidelicet in Ain hapaal, ut **תְּשַׁקּוּטֵי** Ieremiæ xlvii. O mucro domini usq; quo nō quiesces, Et sequit̃. Quomodo quiesces? & loco holem sepe ponitur vau surek & habet accentum in eadem syllaba pe

nultima uidelicet in Ain hapaal, ut **תַּעֲבוּרִי** Ruth secūdo. **N**ec recedas ab hoc loco. **T**ametsi reperiam aliquos grāmaticorum docere nos quod sint **מַלְרַע** ut scribatur accētus in ultima. Sed uerius libros antiquissimos imitabimur qui accentum habent in beth, hoc est in penultima. Id tamē uerum est si quæ deriuentur a **פַּעַל** & terminent sententiā orationis, ea scribuntur per camez in penultima, & habēt accentum in eadem, hoc est in Ain hapaal, ut **תַּלְבָּשִׁי** Isaiaē xlix. **O**mnibus his uelut ornamento uestieris. **E**t

תַּשְׁבַּחִי Isaiaē liiii. Quia confusionis adolescentiæ tuæ obliuisceris. **S**in autem in fine assumant nun paragogicū, tūc hñt accentū in ultima id est in lamed hapaal ut **תַּרְבִּקִּי** Ruth ii. **S**ed iungere puellis meis. **E**t **תַּעֲשִׂי** Ruth iii. Ipse autem dicet tibi quid agere debeas.

תַּפְעֻלָּה siue **תַּפְעֻלָּה** Accentus in penultia syllaba, hoc est in Ain hapaal. Futuri temporis secūdæ & tertiæ p̄sonę pluralis numeri fœminini gñis ut **תַּעֲלִיזֶנָּה** Prouerbiorum uigesimo tertio. **E**t exultabunt renes mei cū locuta fuerint labia tua recta. Vbi etiam in quibusdam libris ad prothesin thau signatur uirgula quantitatis, non autem accentus. Sic etiam per patha **תַּחֲרֻשֶׁנָּה** Micheæ septimo. **E**t aures eorum surdæ erunt, accentu in penultima, Sic **תַּחֲרֻשֶׁנָּה** Iob decimo septimo. In profundissimum infernum descendent omnia mea. **Q**uamuis regulariter cum termināt finem orationis deberent habere camez in penultima. **Q**uædam autem uerba sibi ad paragogen. na. etiam assument iod, & conuertunt patha magnum in patha paruum, hoc est in sægol, & eundē seruāt accentū, ut cū deberet dici

LIBER PRIMVS

הגבחה certe scribit̄ & pronunciat̄ **הגבחה**
 Ezechielis decimo sexto. Et eleuatae sunt & fecerunt abomi-
 nationes. Et sic in aliis quoq; ubi accidit epen hesis iod, ut
הסבינה Genesis trigesimo septimo. Vestrosq; mani-
 pulos circuintantes adorare manipulum meum. Finalis autē
 litera he in talibus uerbis non semper scribitur ut **תהרין**
 Genesis xix. Conceperunt ergo duæ filia Lot.

EXPEDITA generaliter uerborum leui forma, secundū
 quam aliae coniugationes regulantur, ut in Rudimento-
 rum meorū libro tertio docui, nunc descendo ad magis par-
 ticularia & ad ea quæ plura patiuntur accidentia tam in ac-
 cessu & recessu literarum q̄ in affixis ad quod fore utilius
 mihi censeo uerbum **פקר** quoniam omnes accidentium
 formulas exprimere certius potest, atq; cum maiori uarieta-
 te cōiugationum in sacra scriptura diligenter quærendo q̄
פעל In leui namq; coniugatione quæ est prima reperitur
פקר Genesis uigesimo primo. Visitauit autem dominus
 Saram. Cuius passiuū **נפקר** Numeri trigesimo primo
 Et ne un⁹ qdē defuit. In cōiugatiōe uero daggestata **פעל**
 quam nos appellauimus secundam. Inuenitur **מפקר**
 Isaia tredecimo Dominus exercituum præcepit militiæ bel-
 li. Et in passiuo **פועל** inuenitur **פקר** Exodi tricesi-
 mo octauo. Hæc sunt instrumēta tabernaculi testimonii, quæ
 enumerata sunt in præceptis Moyse. In coniugatione tertia
הפעיל inuenitur **הפקיר** Genesis tricesimo no-
 no. A quo præpositus omnibus gubernabat creditam sibi do-
 mum, & uniuersa quæ ei tradita fuerant, ubi mancus est tex-
 tus latinus. Et in eius passiuo **הפעל** legitur. **הפקר**

Leuitici sexto, Reddet omnia quæ per fraudem uoluit obtinere integra, ubi etiã laceratus est textus latinus & male trãlat⁹

In cõiugatiõe quarta **התפקרו** inuenit̃ **התפעל** Iudicum uicesimo. Virorum quoq; Israel absq; filiis Benjamin, ubi textus latinus & mancus est & corruptus. Reperitur igitur hoc uerbum **פקר** in quatuor coniugationibus, & eius passiuus seu adhaerentibus quod per paucis aliis contingit. Quare magis uidetur nobis deseruire posse ad ulteriores formulas uerborum quæ reliquæ sunt ostendendas. Primo itaq; de affixis uerborum tractabimus.

Ⓢ **פקרו** Ain hapaal per camez scribitur, & per uirgulam quantitatis signatur, accentus autem eius est in lamed hapaal ut **נתנו** Genesis tricesimo primo. Et tamen non dimisit eum deus ut noceret mihi. Et Deutero, xxi. Et tradiderit eũ dominus deus in manum tuam.

Ⓢ **פקרהו** Ain & lamed hapaal per camez scribuntur, & habet accentum in penultima syllaba, id est in lamed hapaal, ut **קראהו** Genesis xlii. Si quid ei aduersitatis acciderit in terra ad quam pergitis.

Ⓢ **פקרר** Ain hapaal scribitur per camez quod eo modo semper habet accentum in penultima, dummodo caph etiã habeat camez, & tunc caph tãquam encliticum pariter signatur accentu, ut **ילרר** Deutero, tricesimo secundo. Deũ qui te genuit dereliquisti. Similiter **עברר** Deutero, decimo quinto. Et sex annis seruiert tibi. Quandoq; autẽ succedit post caph etiã he paragogicũ, & tunc simpliciter retorquet accentum ante se in finaleĩ uerbi eius literam, ut **יברכובה** psalmo cẽtesimo quadragesimo quinto. Sã

LIBER PRIMVS

cti tui benedicent tibi. Sic quoque cum finit sententiam tunc solet lamed hapaal scribi per saegol & accentus cadere in eadem penultimam ut **יִלְרֵךְ** Prouerbiorum uigesimo tertio. Audi patrem tuum qui genuit te. Et **קִבֵּר** Deutero. tricesimo secundo. Nunquid non ipse est pater tuus qui possedit te, uerius qui peperit te. Reperitur adhuc quod lamed hapaal scribitur per camez siue magnum siue paruum id est zere, & caph affixum per seua potissimum quando finit orationem, & quandoque cum non finit. Et ita semper accentus cadit in ultimam literam ante caph, ut **הוֹנֵר** Psalmo quinquagesimo tertio. Quoniam dissipauit deus ossa eorum qui hominibus placent, alii circulantium te. Nostri Iudaei dicunt ossa incumbentis tibi. Similiter **צִוֵּר** Deutero. sexto. Testimonia & cerimonias quas praecipit tibi. Et similiter **אֲשִׁיתֶךָ** Ieremiae tertio. Quomodo ponam te in filios. Siue autem illud seua ponatur sub caph seu proxime ante caph semper accentus cadit in ultimam syllabam, ut **צִוֵּר** Deutero. quinto. Obserua diem sabbathi ut sanctifices eum sicut praecipit tibi dominus deus tuus, ut notatur superius.

פִּקְדֵי Ain hapaal per camez & lamed hapaal per patha. Haec forma recipit accentum in lamed hapaal hoc est in penultima, ut **זִבְרֵי** Genesis trigesimo. Dotauit me deus dote bona. Sic **הַשִּׂיֵּאֵנִי** Genesis tertio. Serpens decipit me. Et **אֲבִלֵנִי** Genesis tricesimo tertio. Die noctuque aestu urgebar. Cum autem finiunt orationem, tunc loco patha scribuntur per camez, ut **בְּרַכְתֵּנִי** Genesis tricesimo secundo. Non dimittam te nisi benedixeris mihi. Et **רַמִּיתֵנִי** Genesis uicesimo nono. Quare iposuisti mihi.

sic. **קִרְאֵנִי** Isaiæ quadragesimo nono. Dominus ab utero uocauit me. Per camez, & non ut aliqui libri impressi habent per patha. Sic **יְהוָה** Psalmo Cxviii. Et morti nō tradidit me. Et quandoq; etiam extra regulam cum non finiunt orationem, ut **קִנְיִי** Prouerbiorum octauo. Dominus possedit me initio uiarum suarum. Sic **עֵנִי** Psalmo centesimo decimo octauo. Exaudiuit me in latitudine domini. Quod hic per camez punctādum est. Et loco camez magni, uenit quandoq; camez paruum id est zere, ac eundem seruat accentum, ut **יְסִרְנִי** Isaiæ octauo. In manu forti erudiuit me.

Ⓢ **פְּקָרָם** Accentus in lamēd hapaal, & scribitur ubiq; tam ain q̄ lamēd hapaal per camez, ut **קִבְּעַם גְּאֵלִים** Psalmo cētesimo septimo. Quos redemit de manu inimici. De regionibus congregauit eos. Reperitur per patha in fine cum eodem accentu **בַּצְעָם** Amos nono. Auaritia enim in capite omnium. Rectius sic. Incidit seu uulnerauit eos in capite omnium. Quādoq; hoc affixum occultatur per mem & uau, & sic accentus cadit in penultimam hoc est literam proximam quæ præcedit mo, ut **בַּסְמוֹ** Exodi decimo quinto. Operuit eos mare. Sic etiam per camez paruum, ut in eodem loco **תְּבִיאֵמוֹ וְהִטְעֵמוֹ** Omnia talia per accentum in penultimā.

Ⓢ **פְּקָרָם** Ain hapaal per patha, habet enim accentum in ultimā, & caph per sægol. Omne enim chem uel chen finale affixum canonice semper scribitur per sægol.

Ⓢ **פְּקָרָנוּ** Vtrobq; semper per camez & accētū in penultima ut **זְכַרְנוּ** Psal. Cxy. Dominus memor fuit uostri.

LIBER PRIMVS

Ⓢ פִּקְרָה Ain & lamed hapaal per camez, & he finalis litera est appendix seu affixum cum mappik, & accentus cadit in ultimam, ut חִקְרָה Iob xxviii. Etiam inuestigauit,

Ⓢ פִּקְרָר Ain hapaal per camez & lamed per zere & caph affixum per seua. Accentus in ultima, ut שִׁבְרָר Ezechielis uigesimo septimo. Ventus aufter cōtriuuit te in corde maris. Est autem canon, q̄ omne caph affixum repræsentans & referens dictionem fœminini generis scribitur per seua, ut שִׁאֵלָר Iudicum quarto. Cum uenerit aliquis interrogās te. Recipit autem sic caph etiam iod & subscribetur hirek, & seruat accentum ante ultimam in camez siue paruo siue magno, ut חִמְעָטְרָבִי Psalmo centesimo tertio. Qui coronat te in misericordia & miserationibus. Et in eodem psalmo חִיבִי גְעוּרִיבִי תַחֲלוּאִיבִי

Ⓢ פִּקְרוּ Ambo camez, accentus in ultima, ut קָבַצוּ Iſaiæ xxxiii. Et spiritus eius ipse congregauit ea.

Ⓢ פִּקְרָבִי Per omnia sicut superius. פִּקְרָבִים Sint hæc satis dicta de uerbis præteriti tēporis numeri singularis tertiæ personæ, nunc de consimilibus uerbis secundæ personæ uideamus.

Ⓢ פִּקְרָתוּ Ain hapaal per patha, & accentus cadit in ultimam.

Ⓢ פִּקְרָתָהּ Penultima in camez & accētus cadit in eādē

Ⓢ פִּקְרָתָי Thau per patha & accentus in penultima.

Ⓢ פִּקְרָתָם Thau per camez & accentus in ultima, ut

Ⓢ יִצְרָתָם Psalmo septuagesimo quarto. Acstatem & uertu plasmasi ea.

Ⓒ **פִּקְרָתְנוּ** Accentus in penultima, siue illa scribatur per camez etiam si loco iod & hirek, siue scribatur per zere, ut **יִלְרָתְנוּ** Ieremiæ ii. Et lapidi, tu me genuisti. Similiter **הַשְּׁבַעְתָּנוּ** Iosue secundo. A iuramento hoc quo ad iurasti nos. Sic etiam **הוֹרַדְתָּנוּ** Eodem in loco Iosue secundo. Per quam demisisti nos quod scribitur per zere quod est camez paruum.

Ⓒ **פִּקְרָתָהּ פִּקְרָתוֹ** Consimilem habent regulam sicut superiora tertiæ personæ uerba hæc **פִּקְרָהּ פִּקְרוּ** Nunc sequuntur uerba præteriti temporis numeri singularis primæ personæ.

Ⓒ **פִּקְרָתִי פִּקְרָתִיו** Vbiq; ain hapaal per patha & quandoq; loco patha uenit hirek. Et semper accentus est in thau ut **יִלְרָתִי** Numeri undecimo. Nunquid ego concepi hanc multitudinem uel genui eam. Verius sic, Populum hunc an ego genui eum. Similiter in sequentibus ubiq; cadit accentus ad thau literam quod exemplis patebit.

פִּקְרָתִי פִּקְרָתִים פִּקְרָתִיכֶם
פִּקְרָתִי פִּקְרָתִיךָ פִּקְרָתִיכֶן פִּקְרָתִיו
 ut **וּבִרְכָתִיךָ** Exodi uicesimo. Veniam ad te & benedicam tibi. Sic **יִרְעָתִיךָ** Oseæ tredecimo. Ego cognoui te in deserto. Similiter **שָׁלַחְתִּיךָ** Isaïæ quinquagesimo. Quis est hic liber repudiū matris uestræ quo dimisi eam. Item **יִרְעָתִי** Isaïæ quadragesimo octauo. Ne forte dicas, ecce ego cognoui ea. Omnia cum accentu in thi. Ea uerò quæ terminantur per chem uel chen, non solum in thi habent accentum, sed etiam in chem masculino & chen fœmini

LIBER PRIMVS

no, quæ sunt affixa enditica per sægol scribenda, & quanq̄
inclinant accentū sup se, tñ p̄mittunt p̄cedētibz aliq̄ siue q̄ti
tatis syllabicę seu prolotionis notam. **C**onfuevit tamen sacra
scriptura in hanc sententiam crebrius uti præterito primæ p̄
sonæ singularis numeri cum **אתכם** ut **אתבתי**
אתכם Malachiæ primo. **D**ilexi uos dicit dominus. Sic
אתכם וְחֹרְתֵי אֲתֶכֶם primo Regum duodecimo. Et doce
bo uos uiam bonam. ¶ Sequitur uerbum pluralis numeri
tertiæ personæ.

Ⓢ **פְּקַדְוָהוּ** Accentus in penultima hoc est lamed hapaal
ut **וּדְקַרְוָהוּ** Zachariæ xiii. Et configent eum pater ei
us & mater. Et sic in omni uariatione sua seruat accentum in
penult. **פְּקַדְוֹד פְּקַדְוֵי פְּקַדְוֹת פְּקַדְוֵי**
פְּקַדְוֹם פְּקַדְוֹבם פְּקַדְוֹנו פְּקַדְוֵי
Vbiq̄ accentu in lamed hapaal. Sequitur uer-

bum pluralis numeri secundæ personæ præteriti temporis.
Ⓢ **פְּקַדְתֶּם** Conuertit Mem finale in uau, & sic recipit affi
xa, semper accentum seruans in thau cum uau syllaba, ut hic
צַמְתוּנִי Zachariæ vii. Nunquid ieiunium ieiunastis
mihî. Ita quoq̄ alia quæ sequuntur, & semper ain hapaal per
patha ut **פְּקַדְתוּהוּ פְּקַדְתוּנִי פְּקַדְתוּנו פְּקַדְתוּ**
Sequitur uerbum præteriti
temporis pluralis numeri primæ personæ.

Ⓢ **פְּקַדְנוּהוּ** Ain hapaal per patha, & accentus in penul
tima. In omnibus affixorum suorum uariationibus ut hic
חֲשַׁבְנוּהוּ Isaïæ quinquagesimo tertio. Nec reputa
uimus eum. Sic **פְּקַדְנוּ** ut Gen. xxvi. **בְּגַעְנוּ**

LIBER PRIMVS

⊕ פִּקְרָתָם **Accētu in lamed hapaal hoc est in penultima**
 ut **וְאָכְלָתָם** Oseę secundo. Et comedet ea bestia agri

Et scribitur ideo thau per patha, quia cadit accentus in penultima. In aliis nanc; thau affixum scribitur per camez.

⊕ פִּקְרָתָהּ פִּקְרָתָהּ **Accentus in penultima, ut hic**
וְשִׁבְלָתָהּ Ezechielis decimo quarto. Et si bestias pessimas induxero super terram uastent eam. Et mutatur he finale in uau surek ut **יִלְרֶתְךָ** Ruth ultimo. De nuru em tua natus est qui te diliget.

⊕ פִּקְרָתְךָ **Ain & lamed hapaal per camez & thau per zere, accentum habet in ultima, ut** **אֶחָבְתֶּךָ** In quo tamen supra he signatur syllabicae quantitatis nota. **Ruth iii.** Quia nurus tua quae dilexit & pariet seu parturiit.

פּוֹקֵר

⊕ פּוֹקְרוֹ פִּקְרָהוּ **Accentus in lamed hapaal, ut hic**
מִשִּׁיגָהוּ Iob quadragesimo primo. Cum apprehenderit eum gladius.

⊕ פּוֹקְרֶהּ **Ain hapaal per saegol, & accentus in ultima scilicet caph, ut** **יּוֹצֵרֶךָ** Isaia quadragesimo quarto. Formans te ex utero. Quod nos legimus formator tuus ex utero. Ita & per hirek reperitur **אִיבֶר** secundo Regū quarto. Isboseth filii Saul inimici tui. Et si lamed hapaal fuerit gutturalis tunc Ain hapaal scribitur per zere uel per patha, ut **בּוֹרְאֶךָ** Isaia quadragesimo tertio. Creans te Iacob. Similiter si Ain hapaal fuerit gutturalis scribitur per patha, ut

אהבר In libro Paralipomenon. Et si finiat orationē scribitur lamed hapaal per sægol & ibi seruat accentum in penultima ut **שׁוֹמֵר** Psalmo centesimo uicesimo prio. Dominus custodit te, dominus protectio tua.

Ⓢ **פּוֹקְרִי** Accentus in ultima ut **יּוֹצֵרִי** Isaiaē xlix. Formans me ex utero seruum sibi.

Ⓢ **פּוֹקְרֵי** Accentus in penul. ut **שׂאֲנֵי עוֹשֵׂי** Iob xxxii. Post modicum tollat me factor meus. Etiam si loco zere ueniat patha.

Ⓢ **פּוֹקְדֵם** Accentus in ultima ut **גּוֹאֲלֵם** Ieremię quinquagesimo. Redemptor eorum fortis.

Ⓢ **פּוֹקְדֵם** Ain hapaal per sægol, & quādoq; per patha q; si non ita inueniatur per he & mem, tamen loco eius reperitur **אֲתָהּ** & **אֲתָהּ** qđ ponitur pro **אֲתָהּ** & **אֲתָהּ** similiter. Ita ut cum dicimus **וְאֵת חֵלְבָהּ** Leuitici octauo. Et duos renes cum adipibus suis. Et nota q; illud affixum hem uel hen semper scribitur per sægol, & trahit accentum supra se, q; si quādoq; in fine dictionis inueniatur per zere, nolite iudicare q; sit affixum. Sic de chem & chen, ut **גּוֹאֲלֵם** Isaiaē quadragesimo tertio. Redemptor uester sanctus israel. In aliis autem ponitur aliquando zere pro camez cum eodem accentu, ut **רָרֵם** Psalmo sexagesimo octauo, ibi beniamin adulescentulus in mentis excessu. Alii interpretantur continens eos. Alii zere positum asserunt loco camez pro **רָרֵם** ut sit beniamin paruū dominiū eorū.

Ⓢ **פּוֹקְדֵנוּ** Accentus semper ante. nu qđ & in aliis passim

LIBER PRIMVS

contingit, ut **גאלנו** *Isaia sexagesimo tertio. Redemptor noster a seculo nomen tuum.*

⊕ **פוקרה** Accentus in lamed hapaal, & he **Mappik** relatiuum ut **נוצרה** *Isaia xxvii. Ego dñs qui seruo eam.*

⊕ **פוקרה** Accentus in penultima scilicet lamed hapaal, quod scribitur per sægol, ut **מפתיה** *Oleg ii. Ecce ego lacto eam, hoc est persuadeo eam.*

⊕ **פוקרר** Accētū in ultīa, ut **מושיעך וגאלך** *Saluās te & redemptor tuus fortis iacob. Est autem idē apud hebræos, Saluans & saluator, sic redimens & redemptor, & alia similiter participia, uerba p̄sentis tēporis, & noīa similia.*

⊕ **פוקרים** deponit mem in affixis.

⊕ **פוקריו** Per diphthongum in fine quæ est prima, in rudimentis nostris libro primo facie. 14. Lamed hapaal per **ca**mez. Et habet accentum in ultima, ut **יולריו** *Zacharie tredecimo. Pater eius & mater eius qui genuerunt eum.*

⊕ **פוקריו** Lamed hapaal per sægol, & ibi accentus in penultima ut **עווביר** *Ieremie decimo septimo. Omnes qui te derelinquunt confundentur. Et sic est de omnibus que terminantur in **איר ביר גיר ריר** tam in uerbis & nominibus q̄ in partibus indeclinabilibus.*

⊕ **פוקרי** Lamed hapaal scribitur per patha & accipit accentum uidelicet in ultima, est enim diphthongus quarta, in Rudimentorum nostrorum libro primo facie. 14. Significat aut̄ iod affixum personam loquētis, hoc est primam, ut in tertio Rudimentorum facie. 579. Et patha pluralem hic numerum

significat, quasi **טעם פוקרי לי** per defectum unius iod. Est autem regula tam in uerbis & nominibus q̄ in partibus indeclinabilibus, q̄ omne terminatum in **איו ביו גיו** diphthongum, id scribitur per camez, & omne quod terminatur in **אי בי גי רי** diphthongum scribitur per patha nisi terminet orationem per Athnah uel pasek uel forte per zakeph, tunc enim crebro scribitur per camez, ut **צרי** Deutero. uigesimo secūdo. Reddam ultionem hostibus meis, id est tribulantibus me, & iis qui oderunt me retribuam. Tamen etiam si quedam finiant sententiam, reperiuntur nihilominus per patha, ut **יריבי** Psalmo trigesimo quinto. Iudica domine nocentes me.

Ⓢ **פוקריה** Lamed hapaal per sægol & ibidem accentus scilicet in penultima ut **צופיה** Prouerbiorum uicesimo septimo. Qui retinent eam quasi qui uetum teneat, & ita Omne he finale foeminini generis scribitur per camez quando præcedens syllaba notatur per sægol.

Ⓢ **פוקריד** Accentus in lamed hapaal, sub quo notatur patha, & quanquam iod scribatur per hirek tamen iunctum patha facit simul unam diphthongum Ai quam in Rudimētis appellauī quartam. Scribendum est autem caph per seua, sic **אבליד** Et **צריד** Ieremiæ trigesimo. Propterea omnes qui comedunt te deuorabuntur, & uniuersi hostes tui in captiuitatem ducentur. Oīa per patha nisi terminauerint sententiam, tunc enim loco patha scribenda sunt per camez, sicut in eodem loco **חטאתיד** dura facta sunt peccata tua. Alias autem si non finiant orationem tunc regulariter omnia desinentia in **איו ביו גיו ריו** scribunt

LIBER PRIMVS

per patha & accentum habent in ultima.

Ⓢ פוקרת Accentum habet in penultima hoc est in ain hapaal, sicut & nomina ut משמרת Numeri primo. Et excubabunt in custodia tabernaculi.

Ⓢ פוקרתו Accentus in ultima, licet seruet enclitice accentum quoque suum in lamed hapaal cui propterea supra scribitur duo minutula puncta ut יועצתו secundo Paralip. uigesimo secundo. Mater enim eius impulit eum ut impie ageret. Aliorum affixorum accentus instar superiorum contingunt, quos pro bonitate ingenii uestri omnes studiosi prouide imitemini.

פקוד

Ⓢ פקודו Accentus in ultima ut ובשמרו Deutero. septimo. Et custodiuit iuramentum quod iurauit patribus uestris. Sic קברו Genesis L. Sepulto patre.

Ⓢ פקודך Accentus in ultima hoc est in caph cum in proxime antecedenti fuerit seua, ut לעברך Deutero. uicesimo nono. Ut transeas in foedere domini dei tui. Quod si habeat segol ante caph, tunc accentus cadit in segol sicut ubique alias ut בקצרה Leuitici uicesimo tertio. Non secabis usque ad solum cum messueris. Quaedam etiam enclitice notam seruant temporis siue quantitatis in Ain hapaal quando ipsum per camez scribitur, & nihilominus accentum habent in caph finali, ut אכלך Gen. ii. In quacumque die comederis ex eo.

Ⓢ פקודי Accentus in ultima, licet quantitas quandoque notetur in Ain hapaal ut רדפי Psalmo tricesimo octauo. Detrahebant mihi quoniam sequebar bonitatem.

⊕ **פִּקְרָנִי** Accentus in Ain hapaal, licet encliticus quoque signetur sup iod finale ut **לְהַרְגֵנִי** Exodi ii. Num occidere me tu uis. Similiter in iis quæ in nu terminantur accentus cadit etiam in penultimam, ut **עֲבַרְנוּ** Iosue quarto.

Donec transiremus.

⊕ **פִּקְרָהּ** Accentus in lamed hapaal, & he finale est map pik ut **לְעַבְרָהּ וּלְשִׁמְרָהּ** Genesis secundo, Vt operaretur & custodiret illū. Sed si segol aut zere continuo præcedat, accentus cadet in penultimam, ut **לִיחֲמִנָּה** Genesis tricesimo. Et in aspectu earum cōciperent. De chem, & chen affixis supra notauimus, semper enim apud se accentum seruant.

⊕ אִפְקֹד

⊕ **אִפְקֹדָהּ** Lamed hapaal per zere & accentus in eadē scil. penultia, ut **אִפְקֹדָהּ אֶשְׁגָּבָהּ אֶעֱזָרָהּ**
אֶחֱלִצָהּ אֶכְבֹּדָהּ אֶשְׁבִּיעָהּ אֶרְאָהּ
Omnia hæc circa finem psalmi xci. Liberabo eum, protegam eum, exaudiam eum, eripiam eum, glorificabo eum, replebo eum, ostendam illi.

⊕ **אִפְקֹדָנִי** Lamed hapaal per segol, eo quod nun scribitur per dagges. Nam regulariter quando nun vau hoc est nu si significat tertiam personam, tunc daggesatur id est fortiter pronunciat. Quando autem significat primam personam, tunc raphatur, id est leniter pronunciat. Et ideo punctus proxime antecedens in primis personis erit zere. Vtrobique autem accentus cadit in penultimam, hoc est in lamed hapaal, ut de nu tertie personę **אֶרְאָנִי אֶשׁוּרְנִי** Nu

LIBER PRIMVS

meri uigefimo quarto. Videbo eum sed nō modo, intuebor illum sed non prope. Sic in Enu significantia per nu primam personam accentum habent in penultima, ut **תִּתְּנֵנִי** **הַשִּׁבְנוּ** Et plura alia quæ leguntur in psalmo quadragesimo quarto, & sic de aliis.

⊕ **אֶמְצֵא** & similia multa quæ leguntur Cantorum octauo. Inueniam te solum foris &c. Quando autem eiusmodi uerba terminant orationē, tūc seua in lamed hapaal mutat in segol, ut **אֶחָלֵל** Et quandoq; caph finale daggeffatur, quod est mirabile in oculis nostris, ut **וַיִּחַגַּב** Numeri sexto. Ostendat dominus faciem suam tibi & miser eatur tui. Similiter **אֶרְאֶה** Genesis duodecimo. Veni in terram quam mōstrauero tibi. Sic etiam **אֶקְבֹּעַ** Isaie quadragesimo tertio. Et ab occidente congregabo te. Quæ si uideritis caph habere raphatum in libris uestris optimi auditores, emendate. Nam in eisdem locis caph habere debet dagges in fine, ita enim grammatice castigati libri doctissimorum uirorum habent.

⊕ **אֶמְקַדֵּם** Lamed hapaal per zere, & accentus in ultima & loco zere quandoq; uenit patha, si terminet orationem ut **אֶמִּילֵם** Psalmo centesimo decimo octauo. In nomine domini quia ultus sum in eos.

⊕ **אֶמְקַדְּנָה** Lamed hapaal per sægol, & nun per dagges, & regulariter, Omne nun cum he finali notatum per camez fceminini generis daggeffatur, si præcedat segol, & tūc accentus cadit in lamed hapaal, hoc est in penultimam ut hic **יִרְאֵנָה** Leuitici tredecimo. Q; si pilus coloris est pristi

ni. Similiter **יגאלנה** Leuitici uigesimo septimo. Sin
autem ille qui uenerat uoluerit redimere eam. Reperitur
quandocq; in fine addi uau, & tūc nun litera notatur per seua
& nihilominus in eadem litera nun, permanet accentus, hoc
est in penultima, ut **יברכנהו** Psalmo septuagesimo
secundo. Tota die benedicent ei

יפקר

- Ⓢ **יפקרו** Accentus in ultima, ut **יירפו** Osee octauo.
Inimicus persequetur eum. Sic per analogiam dicimus
אפקרו גפקרו Attamen uau istud quandocq; non
est affixum, sed paragogicum ut nihil significet, sicut in illo
למענו psalmo centesimo decimo quarto. Et rupem in
fontes aquarum.
- Ⓢ **יפקרו** Accentus in caph, quamuis encliticus seruetur
in Ain hapaal, ut **יפגשו** Genesis tricesimo secundo.
Si obuium habueris fratrem meum Esau. Sed cum finit ora
tionem, scribitur Ain hapaal per seua, & lamed hapaal per
sægol, in quod & cadit accētus ante ultimam, ut **יירפו**
Ezechielis xxxv. Et sanguis persequetur te.
- Ⓢ **יפקרו** Accentus in penultima, ut **יקרמי** psal
mo quinquagesimo nono. Misericordia eius præueniet
me. Et zere in Lamed hapaal quandocq; mutatur in patha
magnum, ut **יאהבני** Genesis uicesimo nono capitulo
Nuncamabit me uir meus, manente tamen accentu in syl
la ba penultima.

LIBER PRIMVS

יִפְקְרוּ

Ⓢ יִפְקְרוּחַו Accentus in penultima, & affixum quādoq̄
accidit per nun vau ut יִלְכְרוּנֹו Prouerbiorum quin
to. Iniquitates suæ capiunt impiū.

Ⓢ יִפְקְרוּ Accentus in ultima sicut aliorum quæ uel in vn
uel vn uel im uel in desinunt, ut יִהְרְגֻו Zachariæ xi.
Quæ qui possederant occidebant. Ita quoq̄ in aliis uerbo
rum coniugationibus.

נִפְקַר

Ⓢ נִפְקַרֹו Accentus in ultima, ut נִבְהִלֹו Psalmo vi.
Quoniam conturbata sunt ossa mea. Et si finierit orationem
scribitur penultima per camez, tunc accentus cadit in eādē
ut נִחַפְזֹו Psalmo quadragesimo quarto. Ipsi uidentes
sic admirati sunt commoti sunt.

Ⓢ נִפְקַרְהָ Accentu in ultima, sed quando terminat orati
onem accentus cadit in penultimam, & tunc illud ain hapaal
pro seua recipit camez ut נִשְׁבְּרָה Psalmo tricesimo
quarto. Vnt n ex his non conteritur. Sic נִשְׁבַּחְהָ
Isaiæ uicesimo tertio. Meretrix obliuioni tradita. Alias etiam
recipit quandoq̄ in penultima patha. Et de more foeminin
orum mutatur tunc he in thau, & utrobicq̄ scribitur patha.
cum accentu in penultima, ut נִשְׁבַּחְתְּ Isaiæ uicesimo
tertio. In obliuione eris o Tyre. Sed in termino sententiæ pe
nultima scribitur per camez cum accentu in eadem, ut hic
נִבְחַחְתְּ & cætera.

Ⓢ נִפְקַרְהָ In presenti tēpore foeminini generis, utrobicq̄
per camez, & semper cum accentu in ultima siue finiat ora

tionem seu non finiat, ut **וְשִׁבְרָה** Psalmo quinquagesimo primo. Sacrificium deo spiritus contribulatus. Sed in tēpore prāterito cum non finit orationem, tūc Ain hapaal scribitur per seua & accentus leuatur in ultima. Sin autem finit sententiā, tunc Ain hapaal loco seua patitur camez, & ibidem erit accentus scilicet in penultima ut superius uisum est & hæc amborum est differentia. Sit deinde oportet magna discipulis animi attentio qui grammaticorum mores. loquēdi circa tempora nosse uolunt. Nam futura in duo partiunt id qdā nobis in Rudimentis hebraicis obmissum est. Quodam enim asserūt esse uerbum futuri temporis quod appellamus imperatiuum nullo argumento literario constans nisi q̄ accidentaliter holem quandoq̄ transit in uau. Recte autē futurum nominari putant, eo q̄ nec est nec fuit quod fieri mandatur. Aliud uerbum dicunt quod actionem uel passionem rei possibilis aut uenturæ significat, & adiunctione quadam literarum gaudet, quæ hoc uocabulo colliguntur, ut **אֵינוּ** Quoniam igitur in genus passiuorū incidimus, recte fiet si post prāteritum & præsens etiam breuiter ut cetera imperatiuum attingamus.

Ⓢ **הַשְׁמִירָה** Accentus in Ain hapaal ut **הַשְׁמִירָה** Ieremiæ nono. Vnusquisq̄ se à proximo suo custodiat. Verius in imperatiuo, custodite. Et cum terminat sententiā tunc certe habet zere. Aliās ipsum seua promoueret accentum in ultimam.

Ⓢ **יִפְקְרוּ** & **תִּפְקְרוּ** futuri passiu de ethan hñt accentum in ultima ut **יִפְקְרוּ** Prouerbiorum tertio. Et implebuntur horrea tua saturitate. Et in termino sententiæ per zere ut **יִבְרָאוּ** cum accentu in penultima, Psalmo centesimo quarto. Emittes spiritum tuum & creabuntur. Similiter

LIBER PRIMVS

תקראו Isaiaë sexagesimo primo. Vos autem sacerdotes domini uocabimini.

DE VERBIS GRAVIBVS ET DAGGES
fatis secundæ coniugationis.

- Ⓢ **פָּקַד** Accentus in ultima, ut **נָאֵץ** Psalmo decimo. Exacerbauit dominum, & loco zere habet quandoq; patha & eundem seruat accentum in ultima, ut **אָפֶר וְשֶׁבֶר** Threnorum secundo. Perdidi & cōtriui. Similiter **לִמֶד** Ecclesiastis duodecimo. Docuit scientiam populo. Talia etiã reperiuntur uarie, modo per zere modo per patha, in quibus Ain hapaal est gutturalis. Sed si lamed hapaal fuerit gutturalis, tunc semper punctatur per patha, ut **פָּתַח** Canticorū septimo. Si flores fructus parturiunt, omnia cum accentu in ultima. Sin uero in huiusmodi uerbis lamed hapaal pronūciatur per patha & Ain per zere, tunc accentus cadit in Ain hapaal, hoc est in penultimam, ut **פָּתַח** Iob duodecimo. Baltheum regum dissoluit. Et ea coniugando seruant accentum more solito, ut in aliis, sicut **שֶׁל הַתְּנִי** Genesis tricesimo primo. Modo nudum me dimissis.
- Ⓢ **פָּקַדְךָ** Accentus in ultima, ut **רָבִירָה** Deutero. quinto. Audiui uocem uerborum populi huius quæ locuti sunt tibi. Sed in termino sententiæ per zere loco seua scribitur, & ibi accentus in penultima, ut eodem citato in loco. Bene omnia sunt locuti. Ita mutatur in aliis huius formæ uerbis accentus, quando seua mutatur in zere, nã tunc in idẽ recidit accētus.
- Ⓢ **מִפָּקַד** Accentus in ultima, ut **מִשְׁבֵּר** tertio Regum decimo nono. Et conterens petras. Et si per contiguitatem sequentis dictionis quod est **Makeph** legatur, tunc loco

zere habebit sægol, ut **מֵאֵי** Sic enim scribendum est per sægol. Prouerbiorum uicesimo quarto. Et uir doctus robustus & ualidus. Omnia cum accentu in Ain hapaal hoc est in ultima. Sed si lamed hapaal fuerit gutturalis, tunc quia ipa pronuntiatur per patha & Ain hapaal per zere, accentus cadit in penultima, ut **מִפְתַּח וְשֶׁבַח** Ecclesiastis iiii.

Laudari eo magis mortuos q̄ uiuentes.

Ⓢ **מִפְקָד** Accentus in ultima, ut **מִדְבָּר** Psal. lxxxvii.

Gloriosa dicta sūt de te ciuitas dei. Sed foeminini generis forma hæc est **מִפְקָדָה** utrobicq; per sægol, & accētus est in penultima, ut **מִקְטָרֶת** Canticorum tertio. Ex arom

matibus myrrhæ & thuris. Similiter **מֵעֵלֶפֶת** Canticorum quinto. Venter eius eburneus distinctus sapphiris, si ue autem per holem & camez seu per surek & camez inueniantur masculina singularis numeri semper habent accentū in ultima. Et foeminina per duo sægol semper habent accentum in penultima tam in nominibus q̄ in uerbis.

Ⓢ **פְּקָדָה** Infinitiuus accentum habet in ultima, & si per contiguitatem constructionis legatur, quod dicitur **מַלְאֵכָה**, tūc zere mutatur in sægol, ut **לְרֵבֶרֶת** tertio Regum secūdo.

Venit ergo Bathsaba ad regem Salomonem ut loqueretur ei pro Adonia. Quandoq; additur in fine he, tunc Ain hapaal recipit seua, & accentus cadit in ultimam quæ punctat per camez, ut **וּמִרְהָ** Psalmo centesimo quadragesimo septimo. Laudate dominum quoniam bonus est psalmus, q̄d proprie sic trāsferri debet. Quod bonum est psallere deum nostrum. Similiter **לִיסְרָה** Leuitici uicesimo sexto. Sin autem nec sic obedieritis mihi, addam correptiones uestras

LIBER PRIMVS

septuplum. In affixo vau cum holem habet accentum in ultima. In affixo caph finali notato per camez habet accētum in penultima, quoniam penultima scribitur per sagol, ut hic **לְקַלְלָהּ** Deutero. uicesimo tertio. De Mesopotamia Syria ut malediceret tibi. Vbi uos notabitis singulare quidam q̄ in eo uerbo hic caph finale scribitur per dagges contra morem solitum. Sic etiam **לִי־סֹרֵר** Deutero. quarto De caelo te fecit audire uocem suam ut doceret te. Vbi etiā caph finale daggesatur, & ita in libris emendatis scribitur, quod est memoria dignum. Scribitur quandoq; infinitiuus per patha, uel hirek in pe hapaal, & ain hapaal per holem, & cadit accentus in Ain hapaal, ut **יִסֹר** Iob uigesimo quinto. Nunquid qui contendit cum deo tam facile conquisit. Similiter **יִסֵר** Psalmo centesimo decimo octauo. Castigans castigauit me dominus.

Ⓢ **פִּקְדוֹ** Imperatiuus.

- Ⓢ **פִּקְדוֹ** Accentus in ultima, & in termino mutatur seua in zere, ac tunc cadit accētus in penultima, ut **זִמְרוּ זִמְרוּ** psalmo xlvii. Psallite regi nostro psallite.
- Ⓢ **אִמְקַד** Futurum, accētus in ultima, siue habeat patha seu camez in penultima, ut **אִבְרָר** Psalmo. decimo sexto. Benedicam dñm qui tribuit mihi intellectum. Et **אִפְאֵר** Isaia sexagesimo. Et domum maiestatis meae glorificabo. Sic etiam de ain hapaal. Et si lamed hapaal fuerit gutturalis, tunc Ain hapaal scribet per zere, & lamed hapaal per patha, cadetq; accentus in Ain hapaal, sicut hic **יִגְלַח** Leuitici tredecimo. Radetur homo absq; loco maculae. Sic **יִזְבַח** Habacuk primo. Propterea immolabit sagenae suae. Et repe

ritur quandoq; per patha absq; zere, tunc habent accentum in ultima, ut **יִשְׁבֵּה** psalmo centesimo quadragesimo quinto. Generatio & generatio laudabit opera tua.

- Ⓢ **פְּעִמִּינִי** futuri temporis numeri pluralis secūdae ac tertiae personae **תִּרְבֵּנָה** Iob uigesimo septimo. Si loquitur labia mea iniquitate. Sic etiā in defectiuus ut **תִּרְנֵנָה** psalmo septuagesimo primo. Exultabunt labia mea cum cantauero tibi, Et pro zere patha etiam in termino sententię ut **תִּשְׁלַחנָה** Similiter **תִּפְלַחנָה** Iob tricesimo nono. Incuruantur ad foetum & pariunt & rugitus emittunt. Hęc omnia foeminina cum accentu in penultima.

- Ⓢ **פְּקָר** Deponentale, semper accentus in ultima, ut **לִקְחָה** Isaia quinquagesimo secūdo. Ablatus est populus meus gratis. Et ita siue habeat patha seu camez siue saegol in fine semper habet accentum in lamed hapaal. Excipitur **רָרְנָה** apud Ezechielem.

- Ⓢ **פְּקָר** Accentus in ultima, & est uerbum infinitiuum, ut **גִּנְבָה** Genesis quadragesimo. Quia furtim sublatus sum de terra hebræorum.

- Ⓢ **פְּקָר** Futurum, accentus in Ain hapaal, nisi in iis qbus seu loco patha ponitur, quę sic se habent ut in prima coniugatione uisum est.

Ⓢ **הַפְּעִיל** Coniugatio Tertia.

- Ⓢ **הַפְּקִיר** Accentus in Ain hapaal hoc est in ultima syllaba. Augetur uero per he in principio & per iod in medio scilicet inter Ain & lamed, & utrunq; augmentum notatur per hirek. Omnia alia huius deriuata modi & temporis preteriti

LIBER SECVNDVS

habent accentū in penultia, ut **הַפְקִירָה הַפְקִירָה**

הַפְקִירוּ הַפְקִירוּ

Præter secundam personam pluralis numeri tam masculini generis q̄ fœminini quæ conformant se coniugationi primæ Et in fœminino singulari excipietis paucos locos, uidelicet

Exodi uicesimo sexto. **הַבְרִילָה** Quo & sanctuarium

& sanctuarîa sanctuarii diuiduntur. Et **וְהַבִּיאָה** Leui

tici decimo quinto. Et die octauo offeret pro se sacerdoti ea

ad ostium tabernaculi testimonii. In his enim duobus locis ac

centus cadit in ultimam qui excipiuntur à regula. Alios accē

tus referatis ad imitationem nominum aut uerborum superi

us expositorum. Sunt tamen quædam quorum lamed hapa

al est gutturalis & accentus eorum cadit similiter in Ain ha

paal, ut ab istis uerbis **יִצְמַח הַשְּׁמַע יִבְטַח**

deriuando ueniunt **יִצְרִיחַ יִצְמִיחַ הַשְּׁמִיעַ**

cum accentu in penultima ut Iob xl. **הַשְּׁקִיעַ** Et fune li

gabis linguã eius. Sic **יִצְלִיחַ** Psalmo primo. Et omnia

quæcunq; faciet prosperabuntur. Sed uerius in singulari est

interpretandum sic. Omne quod faciet prosperabitur.

De iis quæ in Na. desinunt, notum est q̄ omnia uerba ta

lia cuiuscunq; coniugationis regulariter habēt accentū ante

na in penultia uti supra uisum est, ut **הַעֲשִׂירֶצֶה** Psal

mo lxxv. Multiplicasti locupletare eam.

הַתַּפְעֵל Cōiugatio quarta. Qualitercunq; mutatur cer

te regulariter accentum imitatur superiorum ut frequenter

cadat in ultimam, ut **הַתְּחִזֵּק** ii. Paralip. xxiii. Anno aut

septio cōfortatus est Ioiada. Similiter per zere **הַתְּבַרֵּךְ**

Deutero. xxix. Benedicat sibi in corde suo dicens. Sic etiam

Na

מִטְהַר **לְמִטְהַר** Leuitici xiiii. Precipiet ei qui purificatur. Etiam
 si loco he primæ literæ inuenitur aleph positum quod cre-
 bro in hac coniugatione contingit, & ita in lingua quoq; Ba-
 bylonica siue Aramea fieri consuevit, ut **אַשְׁתוּלֵלִי**
 psalmo lxxvi. Turbati sunt omnes sapientes corde, pro eo qd
 dici hebraice deberet **הַשְׁתוּלֵלִי** In aliis etiam modis
 huius coniugationis quartæ accentus obseruatur, sicut in cō-
 iugationibus superioribus secūdū analogiā ut **יִשְׁתַּמֵּר**
 Micheæ sexto. Et custodisti præcepta Amri. Et per patha sic
תִּתְחַרֵּר Prouerbiorum uicesimo quinto. Ne gloriosus
 appareas coram rege. Quæ more solito cum terminant sentē-
 tiam, tunc scribuntur per camez ut **אַתְּוִיעַ** Numeri duo
 decimo. In uisione apparebo ei. Reliqua uos ipsi auditores
 optimi analogice consyderate. ¶ **Finis Libri Primi.**

LIBER SECVNDVS

Satis ne iam, an minus? grāmatici officio in hebraica lin-
 gua functi simus tuū esto iudiciū **Adriane** Cardinalis re-
 uerendiss. q ante annos xii. de iudaicis literis & earū ui-
 acptate, tū de primitiuis dictiōibus unde solēt cetera uocabu-
 la pficisci, ad extremū de arte literatoria p quā deriuandi ac
 inflectēdi ptes orōnis est data facultas in tribus Rudimento-
 rū nostrorū libris cōscripsimus. **D**einde aliq̄to post tpe cano-
 nū experimēta & opatiōes in psalmorū septē cōmētariis ab-
 soluim⁹. **N**ūc uero qd arti adhuc deerat de accētibus & recte
 scribēdi modis tractauim⁹. **E**t qdē serēdū erat in hoc cessasse,
 atq; puerilibus studiis finē posuisse, p̄sertim senē me, ac ppe
 terminum uitæ, qui optimo iure altiora contēplarer, uergēs
 in uesperā, ni meus erga te amor ingēs & obseruatō tuī mea

LIBER SECVNDVS

quanta potest ab infimo in summum haberi, demum id ageret ut his carceribus & hac meta consistere nequiverim, dum cogitar em adhuc in sacra hebraeorum scriptura uideri quidam reliqui cognitu dignum quo per tuum numen fruamur erudiendi. Nam præter uocum & distinctionum notas signa quædam cernimus in iudaicis bibliis uarie inter scripturarum lineas collocata quæ studiosæ iuuentutis candidus affectus æque admiratur, tamen non tam ad grammaticum quàm & ad rhetorem & ad musicum spectantia. De quibus sub tuo nomine per libellos sequentes non amplius binos quo ad eius fieri poterit lectores discendi cupidos breui faciam certiores, quantumlibet multorum iudicio ætati meæ non conueniat encycliis disciplinis insudare, tamen est etiam curarum maximarum aliquod leuamen, honeste cum pueris ludere. Post enim quàm in aulis principum, Senatorii ordinis consulatum annos undeuiginti, tum deinde Triumuiratum Sueviæ annos undecim continuos sedulo gessi, tandem sedit animo, ut nup abdicato Triumuiratu & secularibus negociis subito exactis in ocio literario quiescerem, ac sacrosancta diuinitati consortia legerem, mihi & deo, per quæ salutem perpetuam & cordis tranquillitatem, uerumque gaudium ac non fucatum adipisci liceret. Quibus legēdis multa inciderunt minutulis elementis & apicibus exiguis cohærentia, nomine parua, re maxima, triuialibus artibus comprehensa, quæ necessario ad tam arduas res intelligendas concurrunt, & sine quibus frustra in tantis sanctis literis sudamus. Eorum cum uiderem quoque habendam esse rationem non neglectam, etiam ad ipsa studium meum contuli. Et ita ut uniuersi cernitis in ætate prouecta grammaticus hebraicus euasi, quando non est nobis in hoc Sueviæ territorio ludæorum copia, quibus præceptoribus & quorum quotidiano colloquio uteremur, lanquam gaudeo plurimum eo uentum esse ut mihi liceat grauiam cum leuibus & seriam cum ludis

Signa

Encycliæ discipline

Consul
Triumuir

Grammaticæ hebraicæ

80

mutare, q̄d ad Philoctetis Sophoclei sententiā proxīe accedit
 ἥτοι καίριος ἀπουδὴ, πόνου λήξαντες, ὕπνον κ' ἀτάσσευαν ἤρασαν.
 Ac simul id quicquid est quod in hebraicis sum consecutus
 (Herde quod comparatione doctissimorum Iudeorum exi-
 le nimium iudico) amicos celare nō possum. Sed per libel-
 lorum editionem inter auidos sciēdi spargo discipulos, qui-
 bus aliquando uera erga me gratitudo inde accrescet quan-
 tum cum deo fieri poterit uindicandi mei. Vel etiam si, ut p̄
 epistolam comminati sunt hostes mei, post excessum ē uita
 leoni mortuo barbam uellant. Sed in aquam hec scripta sint
 Quæ uero in rē p̄sentē futura offerūt ad oriamur. Scriptura
 sacra ut est omnis uirtutis & morum nutricia sic & decorū
 illud in dicendo uenuste prosequitur, haud tantum in agen-
 do. Vt ipsa pronuntiatio unum sensum uno spiritu modeste
 depromat, non confuse, non permistim, non per præcipitia
 more Cappadocum ut ille Pausanias Herodis Atheniensis
 discipulus. *συστέλλων τὰ μικρόν ὄμοια, καὶ μικρὸν τὰ βραχέα*, sed
 grauitate ac ordine quodam. Præterea deniq; nonnulla etiā
 cum uarietate, ut orationis particulae quaedam sint inter elo-
 quendum remissæ, quaedam exultantes, ne pigrae omnes, ne
 longæ quæ sonum reddāt, ne item acres, celeres, crepitantes,
 Proinde inuenere modū proauū & patres nostri quo minus
 luxuriosa redundaret sacratissimorum oraculorum enuncia-
 tio, sed magis oratorio numero & cum maiestate proferrēt,
 ne tāta spiritus sancti grauitas, terrestris animalis leuitate mi-
 nueretur. Nec hoc ideo tractarunt prisca auctores, ut sancta-
 rum scripturarum oratio quæ ferri debet & fluere, dimetiē-
 dis pedibus ac perpendendis syllabis consenescat. Nam id tū
 ut asserit M. Fab. Quintilianus, miseri hominis in minimis
 occupati est, qui relicto rerum pondere ac nitore contem-
 pto, quasi tesseras Lucilio struat. Quod prius & Ciceroni
 uisum erat. Quo magis admirentur uelim iuuenes, & hoc no-

Pausanias

LIBER SECVNDVS

stro artificio prouocati abstrusa huius lingue rimari assiduo
conentur, quoniam quidem ut sunt iuniores ita certe perspi
caciores, Prisciano Cæsariensi teste. Inuenient forte quid sit
in uero de hexametris Job, & aliorum canticorum mensuris
quas S. Hieronymus recitare perhibetur. Fateor ego in hac
causa ignorantiam meam, non potui haec de tota biblia
tris sui similes hexametros expiscari qui una ratione decurre
rent. Oratorium uero numerum deprehendo qui & breui
bus constat & longis ac simul tempore mensuratur & rhy
thmo. Inde motus sum ut de syllabarum quantitate tractatu
rus eam rhythmi facultatem potius rhetoricis consistere prin
cipiis putauerim q̄ grammaticis, q̄ sermo quantumlibet ru
dis grammaticorum est qui accentus suos non iuxta tempo
rum dimensionem, sed solo inflectendi usu obseruant. Rhe
toricus autem accentus est artificiosa retentio spiritus, unde
nomen habenæ ac retinaculi accepit, quod Hebræi apte
מתג nominarunt. De accentu igitur rhetorico qui orna
tatus & suauitatis gratia circa dictiões uersatur, syllabarum
quantitate constat nunc dicendum est, Qua in causa uocum
& syllabarum ratio habetur, quæ breues sint, quæ longæ ut
eloquendo, & corripiantur breues, & longæ producantur.
Ex uocibus igitur decem quas in libro primo Rudimento
rum hebraicorum enumerauimus. Quinq̄ sunt longæ &
quinq̄ breues. Eas noiant Hebræi **תנועות גדולות** & **תנועות קטנות**
id est motiones magnas & paruas. Sunt autē
longæ camez cum sua litera ut **צ** & nominatur camez ma
gnum. Tum zere cum sua litera ut **ז** & nominatur camez
paruum. Deinde holem cū sua litera uau ut **ו** & profert̄
sicut. O. nostrū. Quarto surek uau ut **וּ** quod profertur
sicut. y. uocalis nostra. Quinto hirek cū sua litera iod ut **י**

Prisciano

Rhetoricus accentus

*longæ
breues*

Breues autem sunt hæc, Patha cum sua litera ut **א** & nomina-
tur patha magnum. Tum sægol cum sua litera ut **ב** nomi-
naturq; patha paruum. Deinde hatteph camez cum sua lite-
ra **א** Deniq; & surek absq; vau ut **ב** Demū hirek absq;
iod, ut **א** Quæ ut facilius memoria teneant neoterici, ele-
cta sunt duo memoracula hæc. Pro syllabis longis

בְּטֵרִיקוֹ Pro syllabis autem breuibus **בְּטֵרִיקוֹ**
Quod omne, notariacum artificium est, & notis perficitur.
Hoc ideo in primis demonstrādum fuit, q; nihil ad accentū
rhetoricum qui breuibus & longis constat magis uideatur
accommodatum & nihil aptius. Debet enim distincte ac or-
nate siue loquendo seu legendo syllaba lōga produci, & uox
ipsa aliquando retineri, quo retinaculi nomē accepit uirgula
in uim habentē ad literam signata. Excipitur, si proxime accen-
tus consequatur, ut **שִׁמְרֵ** ubi **שִׁ** quamuis, sit longa
(est enim camez magnum) tamen uox non est retinēda, nec
syllaba producenda cum immediate sequatur grammaticus
accentus & naturalis in **מֵר** Sin autem, mediate aliquid in-
ter sit, sicq; accentus sequēs a syllaba longa distare uideatur,
tunc supra eandem syllabam lōgam, ut inde notetur produ-
ctio quandoq; ponitur uirgula uel duo pūcta minutula sub-
alternatiue posita, non ut uox exaltetur & eleuetur, sed ut p
thesin aliquantulum remoretur. Sicut & in latinis sæpe dicti-
onibus contingit cum syllaba longa regulariter in penultima
deberet habere accentum & ille retrahitur ad syllabam præ-
cedentem, nihilominus ea longa quamuis iam accētū suo nā-
turali careat, ita q; non eleuetur, tamen ideo non est accele-
randa in sermone, sed aliquantulum remoranda & producē-
da tempore ac quantitate, ut hæc pars indeclinabilis. Aliquā-

Nota

Nihilominus

Aliquando

LIBER SECVNDVS

do, quæ una est dictio, cuius quanquam accentus reflectitur à penultima ad antepenultimam, nihilominus tamen ista syllaba. quan. non correpte sed producte pronuciari debet, & uox acuta in. li. eleuari. Simili modo dicimus siquando, neqñ prima acuta, sed tamen penultima producta tempore & quãtitate. Ita est in **וְשִׁמְרָתָ** ubi accentus grammaticus & natiuus in **תָ** distat a syllaba longa per media præcedente q̄ est **וְ** ideoq̄ retinaculum ipsum (sic enim illam uirgulã tarditatis, posterius uocare libet) ad **וְ** signamus ante uel retro, & legimus **וְשִׁמְרָתָ** ubi prima uirgula est retinaculum, & secunda est accentus. Sic de zere **בְּרָר** accentus grammaticus est in **Res**, quæ immediate sequitur literã Beth, quare ipsum beth quamuis per zere scilicet uocem longam punctetur, tamen illud enunciando produci non finit, Sed si quodam interstitio distare cognoscatur, tunc beth cū suo zere per retinaculum hoc est ipsam productionis notã designabitur, ut **וּבְרָרָתָ** Accētus hic in ultima. permittit tertiam ante se longã syllabam produci ac prolongari. De holem cum sua litera pariter iudicandum est, ut **אוֹמֵר** **אוֹמֵר** ubi accentus in ultima non patitur syllabam proxime ante se produci, quãuis sit longa. Sed si aliquid intercedat, tunc permittit eandem longam per retinaculum designari ac remorari, ut **אוֹמְרִים אוֹמְרִים** Eodẽ modo experieris in surek uau, ut **קוֹמֵה שׁוֹבָה** ubi accentus in Mem & beth non permittit produci primam syllabã quamuis sit naturaliter lōga, quia nihil inter ultimã & primã intercedit. Aliter sit aut cū dixerimus **שׁוֹבֵר שׁוֹבֵר**

*Si quando
Ne quando*

*Retinaculum uirgula
tarditatis uel pro-
nuciationis nam*

ubi prima notatur per retinaculum & tarditatis notam, sed ultima signatur per accentum. Haud secus de hirek cum suo iod præcipiendū est. **נָא** si dixerimus **שִׁירָה חִירָה**

nulla nobis licentia erit primam producere, quanquā est longa, quoniam accentus in ultima cum sit proximus primæ syllabæ illud uetabit. Sed si inter easdem syllabas intercedat aliquid medium, certe poterit prima uox aliquantum retineri & extendi, ut **וְחִירָתִי וְשִׁירָתִי**

Iam enim accētus distat à prima longa per syllabam mediā, ut sit locus regule quam uobis de longis traditam esse uolo. Nunc quid præcipiam de breuibis audiatis, quarum canon hic est. Vt enim syllabæ longæ in sermonibus sunt producendæ nisi obstet exceptio, ita breues in orationibus sunt corripindæ. Porro excipitur si proxime sequantur uocales **אֶהְיֶה** tunc eñ quæ præcedit breuis producitur & extenditur, pferendo ut

יַעֲשֶׂה יְהוָה יְהוֹדִי יְאֶסֶת יְהִרֹב In qbus uerbis quanquam prima est breuis, tamen quia sequitur una ex

אֶהְיֶה Ideo extenditur & producitur sonus eius, signaturq; per retinaculum, ut **שְׁאֵלֵךְ** Psalmo centesimo uicesimo secundo. Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalem. Aliq tamen libri hic tenēt primam per camez. Sed illud indubitatum erit exemplū **מִחֵרֵךְ וְעֵלֵךְ** ubi est accentus grāmaticus in ultima & rhetoricus in prima, potissimū in libris orthographice castigatis, ut Genesis quadragesimo quinto.

Festinate & ascendite ad patrem meum. Et sic de similibus.

Nunc ad magis particularia transeamus, qua in parte ut doctrina mea omnis appareat clarior, Res uniuersa deinde per canones agetur, quibus cupida discendi iuuentus longe facilius intelliget quæ docere uolumus. **igitur ante omnia id qd**

LIBER SECVNDVS

ad productionem pertinet, & uocis extensionem regulariter explanabimus, ostēdendo quæ neq; corripī per hatteph de beant neq; daggeffari.

CANON PRIMVS

Ⓒ Omnis syllaba principalis quæ per camez scribitur, proxime añ seua, neq; daggeffanda est neq; corripīda, ut **אָמְרוּ** **שְׁמְרוּ לְקַחוּ יְרֵד** Dico autem principalem, eam quæ est prima substantialis.

Syllaba principalis

Ⓒ Canon secundus. Omnis syllaba principalis quæ cum zere scribitur ante seua, neq; daggeffanda est neq; corripīda, ut

יֵרֵד עֵינֶךָ הֵצֵאוּ יְרֵדוּ יֵצֵאוּ

Ⓒ Canon tertius. Omnis syllaba principalis q̄ per holē scribitur proxime ante seua, neq; daggeffanda est neq; corripīda ut

אוֹמְרִים שׁוֹמְרִים הוֹלְבִים אוֹבְלִים

Ⓒ Canon quartus. Omnis syllaba principalis quæ cum surek scribitur proxime ante seua, neq; daggeffanda est neq; corripīda, ut hic **הוֹבְאוּ יוֹמְתוּ**

CANON QVINTVS

Ⓒ Omnis syllaba principalis quæ cum hirek & iod scribitur proxime ante seua, neq; daggeffanda est neq; etiam corripīda, ut **פִּינָחַס יִמְיָנֶךָ וִירָאוּ וִיטְבוּ**

CANON SEXTVS

Ⓒ Omnis syllaba principalis quam immediate sequuntur literæ duplices, quarum prima scribitur cum seua neque daggeffanda est neq; corripīda, ut **שׁוֹבְבִים צִלְלִי**

CANON SEPTIMVS

Ⓒ Omnis syllaba tertia ante accentum grammaticum qui post eam eleuatur, neque daggeffanda est neque corri-

piendā per hatteph, ut in his uocabulis

בְּעֵינַי אֲנֹכִי

Excipiuntur **יִשְׂרָאֵל אֲבָרָהִם וְנִצְבֵּת** & similia, quæ immediate post principalem syllabam aut seua retinent, aut dagges. Nam eiuscemodi dictiones non patiuntur in principali syllaba retinaculum nec illam producant quantumuis post eam sequatur in tertia syllaba grammaticus accentus. Non sic aut iudicandū est de **וְנָתַתְּ וּבְתָבֶתְ**

& his similibus, ista enim per retinaculum producant principalem, eo quod dagges & hatteph id est seua non immediate sequuntur principalem dictionis syllabam, sed mediate. Quando itaque syllaba reperitur tertia ante accentum etiam si id contigerit in duabus dictionibus, ita tamen ut prior sit Makeph id est in regimine aut constructione sequentis continuatiua, tunc designari potest in prima syllaba retinaculum, ut hic **יְקַחְנָה יְקַחְנָה** idque similiter in omni contiguitate aut unione regentis & recti, construentis & constructi, quod nominatur Makeph accidit, ut si litera prima ministerialis seu accidentalis, aut forte principalis scribatur cum hirek, & post integram dictionem illam, sequatur alia dicitio enditica continuata per Makeph (Dico autem enditicam, aut monosyllabam, aut quæ acuitur in prima) tunc prima syllaba prioris dictionis patitur retinaculum & uocis extensionem, ut

מִקְרָא קֹדֶשׁ יִסְלַח לָהּ לְהַתְחַנְּנֶלָהּ
שֹׁכְנֵת זֶרַע מִשְׁנֵה בְּסֵת גִּשְׁפַע לָרֶ

& sic de similibus, quæ accentum suum propter enditica perdidit, & eum in sequentia receperunt, cæteris suis syllabis grauatis atque pressis ut non nisi principalis quadam extensione ac productione notetur.

LIBER SECVNDVS

Ⓒ Canon octauus. Omnis litera ministerialis seu accidentalis primaria quæ præcedit **חיה** siue **חיות** patitur retinaculi .i. productionis notā, ut **יהי ויהי אהיה** siue accen-
חיותם tum ea suum relinquunt per hyphen, siue retineāt per hypo-
 diastolen. Sed hebræi pro eo q̄ est hyphen dicunt Makeph
 & pro hypodiastole dicunt pasek, cuius vim & uirtutem ha-
 bet etiam pasta.

*makeph
pasek* }
*hyphen
hypodiastole*

Ⓒ Canon nonus. Omnis litera de **בבלם** quorum mentio à nobis facta est in Rudimentorum hebraïcorum libro ter-
 tio facie. 589. præposita literis accidentalibus deseruentibus alicui dictioni incipienti ab **אההע** notabit retinaculo ut
במעשר במעשר למעשר במעשר in quibus etiam daggesatur Mem primaria litera post mini-
 strialem.

Ⓒ Canon decimus. Omnis litera primaria, præposita uocali-
 bus **אההע** recipit productionē & patitur retinaculū, ut
האנשים לאנשים החכמים & cætera.

Ⓒ Canon undecimus. Si primam syllabam sequatur dagges, non imponetur ei retinaculum, hoc est q̄ tunc sonus eius nō
 producitur nec prolongatur, ut **הטאתי** Psalmo quin-
 quagesimo primo. Peccatum meum contra me est semper. Secus autem erit si dagges per interuallum sequatur, nā tūc
 prima producitur & notat per retinaculū, ut **ההטאת**
 Similiter **ונתת**

Ⓒ Canon duodecimus Syllaba quæ præcedit hatteph patha uel hatteph sægol per retinaculum produciē, ut **אחרון**
יעקוב Sin autem scribatur per hatteph non patha uel

non sægol, tunc non recipit retinaculum.

- Ⓢ Canon tertius decimus. Adoratiōis uerb i.i. **הַשְׁתַּחֲוִיָּה** principales literæ accidentales præcedentes, patiuntur retinaculum, ut hic **וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ** Excipitur **וַיִּשְׁתַּחֲוּ** quod non producit primam, nec retinaculo notatur.
- Ⓢ Canon decimus quartus. Vbicunq; ponitur ab initio he litera interrogandi uel admirandi, ad illam ducitur retinaculū quæ & prolongatur, ut Genesis quadragesimo tertio habet **הַשְׁלוֹם הַעוֹדְנוּ הַעוֹד אַבְיָכֶם הִי** & sic de similibus.
- Ⓢ Canon decimus quintus. Vbicunq; he litera preponitur presenti tempori secundæ coniugationis siue tertiæ, uerbi gratia, **מִפְעֵל מִפְעֵל** ibi solet retinaculum duci, ut **הַמְדַבֵּר הַמְדַבְּרִים הַמִּלְדוֹת** Sic etiam **לְמִלְדוֹת** & sic Mem profertur liquide ac leniter.
- Ⓢ Canon sextus decimus. Si aliqua literarum **בְּכַלְמָה** in ueniatur deseruiens ante Mem uel nun ea producit, & cū retinaculo scribitur, ut **בְּמַחְנֶה בְּמַחְנֶה** & ita de similibus.
- Ⓢ Canon decimus & septimus. Omnis dictio quæ habet accentum in prima, & construitur cum sequente per Makeph extendit primam & retinaculo notat, ut **מִלֵּךְ מִצְרַיִם** & sic de similibus.
- Ⓢ Canon decimus octauus. Omne uau in principio uerbi positū post quod immediate sequitur litera iod habens retinaculū extenditur & etiam cum retinaculo signatur, ut **וַיַּעַשׂ**

LIBER SECVNDVS

וַיְהִי וַיַּעֲמֵד וַתַּעֲמֹדָה וַיַּעֲמֵדוּ
וַיַּעֲבְרוּ

Canon nonus decimus. Omne **מַה** siue **מָה** in statu constructionis quando uniuntur siue continuantur cum sequenti ab una illarū **אֵהִי** incipiente, retinaculum suscipit.

Canon uicesimus. Omnis dictio parua id est quam seua reducit ad prolationem monosyllabicam uel que per se est monosyllaba, in qua est iod uel in medio uel in fine, & cōtinuat cum sequenti per Makeph, patitur retinaculum, ut **שָׁרִי**

שָׁרִי שְׁתִּים יָמִי אִיו בִּין מִי אִישׁ הִיא
שָׁרִי שְׁתִּים יָמִי אִיו בִּין מִי אִישׁ הִיא
& sic de aliis similibus.

Canon uigesimus primus. **V**au in fine dictionis continuatiuæ ad sequentem per Makeph recipit extensionem & retinaculi notam, ut est exempli gratia **או** & si qua sunt similia.

Canon uigesimus secundus. Vbicunq; illud nomen sanctissimum Tetragrammatum est continuatiuum ad sequens per Makeph siue in statu regiminis seu constructionis, semper est susceptiuum retinaculi, ut **יהוה אלהיו**

Canon uicesimus tertius. Siue zere seu holem in fine dictionis continuatiuæ ad sequentem per Makeph retinaculum patitur, ut **בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהִים** Similiter etiam

שֵׁאת או סִפְחָת

Canon uigesimus quartus. Omnis dictio incipiens ab una illarum **בְּכַמ** quæ est ministerialis, & deseruit sequenti syllabæ incipienti ab una harum uocalium **אֵהִי** recipit in principio retinaculum, & producit, ut sunt **בְּעֵת**

בַּעַת מַעַל מֵהַר מַחֲוִיז מֵעֵבֶר

Canon uicesimus quintus. **L**itera vau in principio uerborū posita sæpe patitur retinaculum, præsertim in uerbis tertiæ personæ pluralis numeri quæ dicuntur secundum grammaticos **וַיַּעֲלֶה** ut sunt hæc **וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח** ut **וַיִּשְׁכַּח** ut cum dicimus **וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח** Vbi sunt duo hataph aut seua. Similiter etiã usu uenit in uerbis **וַיַּעֲלֶה** quando uerba per nun incipientia deficiunt in nun, & loco eius daggeffant in medio, ut **וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח** & similia cætera. Sed excipiuntur ea quorum uerba perfecta desinunt in gutturales ain uel heth, ut **וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח** quorum perfecta sunt, uidelicet hæc **לִקַּח וַיִּטְעַן** & non habent in principio retinaculum.

Canon uicesimus sextus. **O**mnis litera retinaculo producta, habens ante se syllabam cum litera ministeriali seu accidentalī, opat̄ etiã productionē in ea syllaba accidentalī deseruiētē **לְדַרְתֵּיכֶם כִּרְאִשׁוֹנֵי וַיַּעֲשׂוּ וַיַּעֲשׂוּ**

Canon uigesimus septimus. **Q**uando in dictionis principio post punctum seua simplicem sequitur immediate una ex uocalibus **אֵה חֵע** id quod apud nos hiatus, & ab hebræis **שְׁבַח תְּגַעֲיָא** id est seua boatus appellatur, tūc prima litera per seua notata patitur retinaculum, ut **בְּחַרְרִי**

Psal. tricesimo sexto. Iusticia tua sicut montes dei. Et **שְׁאֵר**

LIBER SECVNDVS

psalmo lxxxi. Sumite psalmū & date tympanum. Et **תת**
ut psalmo cxix. Viuat anima mea. Et **לעולם** psalmo qua
dragesimo nono. Domus eorum in aeternum. Ex his omni
bus facile accipitis nobiles hebraicarum literarum amatores
quanta liberalitate amoris summi erga uos mei uestram indu
striam in perdiscenda lingua sancta gratuito iuuare coner,
qui post multa in Rudimētis hebraicis studia nostra quibus
uos & legere & intelligere, ac demum per artem grammati
cam & commentarios in septem psalmos inflectere, deriua
re, construereq; docui, ut ad manum habita & rite distincta
capitulis suis iudaica biblia (quod in primis opus est) uestrū
quifq; tandem non expers eius linguæ quin potius nullo al
terius præceptoris ductu cum ingēti fructu & gloria ualeat
euadere, nunc accentus & syllabarum quantitates manifestis
canonibus explicauī, quatenus non modo quodlibet uocabu
lum grammaticè loqui, uerum etiam rhetoricè eloqui possi
tis. Relicta uero adhuc supersunt quædam signa & notæ in li
teris biblicis de quibus admirationi studiosorum nondum sa
tisfecimus, & fortasse in his libris, propter urgentem chalto
graphi necessitatem, & imminētē Nūdinarū præsentiam
satisfacere n̄ quimus. Ne tamen & easdem notas prorsus à
quicq; ignorari cōtingat, uolui uel aliquā de illis nūc facere
mentionem. Solent enim quædam literæ dupliciter enuncia
ri quæ in libro primo de Rudimentis hebraicis uix summis
digitulis attigimus. Et dicuntur **בגדנות** Quarum sin
gulæ aut duriter proferuntur aut leniter. Nam cum duriter
enunciandæ sunt tum solent scribi per pūctum in uentre de
pictum qui dicitur Dagges ita **בגדנות** Sin autem leniter ueniēt
proferendæ, commodum ducitur superficialis linea minutu
la & breuis supra caput uniuscuiusq; præpositorum elemen
torum sic **בגדנות** & dicitur Raphe. Hoc modo distinguimus pro
nunciationem syllabarum. ba & va. item ga & gha. itē da &

Judaica biblia

Ana supra & nota

Littere quædam aut

Duriter proferuntur
Leniter

Dagges

Raphe

dha, item ca & cha, item pa & pha, item ta & tha, & similiter
in aliis uocibus. e. i. o. u. Fortiter autem, plata noiamus daggesta
ta, & leniter enunciata dicimus raphata. Omnes itaque, ut arbi
tror, natura ducimur & forte ita consueuimus primas sylla
bas in dicendo quadam ui & masculino conatu exprimere, ut
ferè omnis syllaba cuiusque dictionis prima, si generalem uel
naturam uel consuetudinem animaduertere uelimus recte
dici queat daggestanda, nisi quid moribus istis cōtulerit ob
stare. Vnde generalis hebræorum canon est **כִּי בִלְ**

אֹת שֶׁ בָּרַת רִינָה לְהִיּוֹת רֶגֶשׁ id est.

Quæ omnis litera consona quæ est in capite dictionis regula
eius extat ut in plurimum, quæ sit dagges id est fortis. Hæc cō
munis regula patitur exceptiones, quando una ex his uocali
bus præcedit quæ dicuntur **יְהוָה** & multo maxime ante

istas literas **בְּגֵר כֶּפֶת**. Nam hæc solæ sunt ancipitis p
lationis, quas ut diximus in utraque partem proferre possu
mus uel fortiter uel leniter. Tunc enim litera prima cōsonas
dictionis quam præcedit una ex iam dictis uocalibus debet
raphari siue aspirari aut leniter pronuciari, nisi obstet exce
ptiones quæ destruunt legem iehu. Exceptiones autem quæ
impediunt canonem de **יְהוָה** id est iehu hebraice noiant

hoc modo **רַפְסִיק רַחֲמֵי רַחֲמֵי מְרַחֵק**
מֶלֶךְ קִטְנָה שְׁתֵּי אֹתֵיּוֹת רְצוּפּוֹת
שֶׁ תַחַת חֲרַטְשׁוֹנָה שְׁבַא בֵּית וּפְהַ
וּבְמִי וְיָא וּמִפִּיק Primū itaque in literis supra me

moratis impedimentum quod destruit regulam de **יְהוָה**
est tunc, quando inter literam finalem præcedentem quæ est
de iehu, & literam dictionis sequētis exordialcm quæ est de
בְּגֵר כֶּפֶת quas supra monstrauiimus, mediat diuīsiō p

r ii

Daggesta
NaphataGeneralis hebræorum
Canon

Littere Ancipites

Regulam de iehu
destruit primo

Littere exordiales

Primum impe
dimentum

LIBER SECVNDVS

uirgulam erectam signata quæ dicitur **מפסיק** ut hic **בלה** | **עשו** Genesis decimo octauo. Vtrum clamorẽ qui uenit ad me compleuerint. Similiter etiã **ואשרות** **באש** | **אוחו** Deute. ix. Vitulũ arripiẽs igne cõbussi. Locũ istũ p tropos cognoscimus q dicũt **מלכים** de quibus in libro tertio faciemus mentionem.

Ⓢ Secundum impedimentum **רהיק** tunc est, quando syllaba præcedens terminata in unam ex literis iehu præcipitat in sequentis dictionis monosyllabicæ literam primam quæ est de **בגרבת** ita q ipsa incumbit in eam, habens tamen accentum ante ultimam, ut **ואעידה במ** Deutero. tricesimo primo. Et inuocabo contra eos cœlum & terram. Sed & hoc quoq; fallit aliquñ, ut **ידעתיד בשם** Exodi tricesimo tertio, præsertim cum dixeris noui te ex noie Similit̃ **את הבנש אחר העשה בבקר** Numeri xxviii. Vnum offeretis mane.

Ⓢ Tertium impedimentum **אתי מרהיק** tunc est, quã litera he terminat præcedentem dictionem paroxytonam inter duas dictiones encliticas inclinantes adinuicem per mækeph, cuius postrema est dictio monosyllaba siue per seua monosyllabata aut enclitica quæ accentum habet in prima ut **ועץ עשה פרי** Genesis primo. Lignumq; faciens fructũ. Sicut etiam **הלמתיס העשה פלא** Psalmo lxxxviii. Nunquid mortuis facies mirabilia

Ⓢ Quartum impedimẽtum **מלה קטנה** tunc est, quãdo præcedẽs dictio est monosyllaba & sequitur altera q ab una ex literis **בגרבת** incipit ut **מה יקרא לו** Geñ. ii. Quid uocaret ea. Et **זה בני תי** Regum iiii. Hæc dicit filius meus uiuit.

- Ⓢ Quintum impedimentum **שתי אותיות** tūc est, qñ una litera geminatur & sub priore notatur seu tunc eadem daggestat, quis pcedat una ex iehu, ut **יהי בבואה** Iosue decimo quinto. Qui cum pergerēt simul sua est a uiro suo. Item **רבני דרין** Genesis xxv. Filii dedan fuerunt.
- Ⓢ Sextum impedimentū **בית ופה** tunc est, quando post unam ex iehu terminalem præcedentis dictionis sequitur dicitio hñs in principio b. & p. tunc daggestat ut **ואכברה** **בפרעה** Exodi xiiii. Et glorificabor in pharaone.
- Ⓢ Septimum impedimentum **ב מ** tunc est, quando dicitio sequens incipit a b. & m. & præcedens desinit in unam ex literis iehu tunc beth daggestatur, hanc regulam addiderunt & tradiderunt ludæi in Gallia commorati, ut hic **בעברי** **במשה** Numeri duodecimo. Quare ergo nō timuistis detrahere seruo meo Moyse. Item **אשר שמתי** **במצרים** Exodi decimo quinto. Cunctum languorem quem posui in ægypto.
- Ⓢ Octauum impedimentum **יא** tunc est, cum dicitio terminatur in iod aleph, ut pleraq; faciunt chaldaica, tunc si sequēs incipiat a litera **בגרכמת** ea litera daggestatur quis aleph sit una ex literis iehu, ut **ארבריא דתבריא** **המדיא** Danielis tertio. Tyrannos optimates & præfectos omnesq; principes regionum.
- Ⓢ Nonum impedimentum **מפיק** relatiuum tunc est, cum uel he uel uau uel iod designans relationem præcedit uocabulum, incipiens ab una ex begadchepath, nam ea tunc dag-

LIBER SECVNDVS

gessatur quantumlibet præcedat iehu, ut **מחציתה**
בבקר Leuitici sexto. Medium eius mane & mediū eius
uespere. Sic haud absimiliter iudicandum est de uau Mappik,
ut **יריו הביאנה** Leuitici septimo. Tenebit mani
bus adipem hostiæ & pectusculum. Pariter de iod mappik
ut **שרי גבירתה** Genesis decimo quinto. A facie Sa
rai dominæ meæ fugio. Omnes istæ à communi quatuor li
terarum **יהוה** regula exceptiones iam pridem à nobis
recitatæ etiam suas habent fallētias, ut aliquando contra ca
nonem exempla reperiantur. Quod ad exercitandum ingenia
plurimum ualet, ne torpeamus segnicie, nihil em̄ in sacra scri
ptura fit sine ratione. Igitur ex iis quæ uobis ego mansuetissi
mus præceptor paucis deliniaui cognoscere poteritis opti
mi auditores mei, Canonem haud contemnendum de sex si
uultis literarum elementis **בגרבפת** quando leniter
pronunciari & quando fortiter exprimi debeāt. Cum enim
una ex literis **יהוה** præcedentem dictionem terminat, re
gulariter sequentis dictionis prima litera debet leniter pro
nunciari. Nam sunt hæ quatuor literæ multa propinquitate
nomini diuino ineffabili iūctæ, propterea cum quadam mā
suetudine, lenitate, ac quiete, prolationem post se faciunt, Sic
em̄ legitur Malachię ii. **ומפני שמי גחת הוה**
qd nos legimus à facie noīs mei paulābat, quis recti⁹ legeret
ppter nomē meū leniuit ipse. Sane ut est oīs regula (qd etiā
iura ciuilia statuerūt) nō absq; ulla exceptiōe intelligēda. Sic
& hoc in loco apuimus uobis nouē impedimēta quæ canoni
יהוה seu ut aliq; grāmaticorū dicūt **אהוה** resistunt, re
gulamque destruunt, quamuis eius uos hic iubeo memo
res fore q; in qualibet canonum expugnatione reperiantur

*Ab omni regula fit alij
ceptis*

sacrae scripturae loci nonnulli qui & restitunt regulam ichu,
ex ipsis pariter sanctae scripturae locis canonem erigentes.

Qua in re memori decet mente complecti, quod iterum uos
iterumque admonuisse uolumus, idque ad omnes libros chalcographo typo impressos & imprimendos referri iubemus,
quod ubicunque in bibliis non infigitur punctus dagges in haru
literarum בגר כפרת umbilico, semper ibi debet
subaudiri ac intelligi Raphe, hoc est lenitas quaedam siue aspi
ratio lenis. Quod fit ad curas & labores chalcographi dimi
nuendos, non sic autem in libris scriptis, ubi ne quidem apex
nec uel atomus deesse debet.

Inueniuntur & alia duo puncta ad orthographiam deseruientia
quae in uocabulis proferendis multum operantur, eorum
enim notulis dictiones inter se crebro distinguuntur per Sin
literam conscriptae. Solet autem punctus supra consonantem
Sin uarie depingi, aut enim collocatur in dexterum nobis latus
& appellatur ימין aut in sinistrum & uocat שמאל
Eorum prolationes in libro Rudimentorum nostrorum pri
mo late tractauimus. Quaedam igitur uocabula obtutibus
discipulorum ostendimus illis punctis designata, ut inde quisque
iugi studio caetera legendo bibliam uenari conuescat. Primo
itaque incipimus a uocabulis lemin.

אש Ignis. Genesis xv. Et lampas ignis transiens.

שם Nomen. Gen. xvi. Vocauit autem Agar nomen domini.

שיר Canticum. Psal. Cxlviii. Cantate domino canticum nouum.

שור Murus. Genesis xlix. Filiae discurrent supra murum.

ראש Caput. Genesis tertio. Ipsa conteret caput tuum.

בראשית In principio. Gen. i. In principio creauit deus.

Regula

Jemin ימין

LIBER SECVNDVS

זָחַס Serpens. Genesis iii. Serpens decepit me.

נַפֶּשׁ Anima. Gen. xiiii. Da mihi animam.

שָׁבֻעַ Hebdomada. Genesis xxix. Imple hebdomadā dierum huius copulæ, & scribitur sine vau.

שְׁבוּעָה Iuramentum. primo Regum xiiii. Timebat enim populus iuramentum, & scribitur per vau.

רָגַע Rugiuit. Amos. iii. Leo rugiuit.

רָשָׁע Impius. Prouerb. xi. Impius facit opus instabile.

שֵׁשֶׁת Sex. Exodi xx. Sex diebus operaberis,

קַדְשָׁה Meretrix. Genesis tricesimo octauo. Non fuit in loco isto meretrix.

שֶׁמֶשׁ Sol. Iosue x. Sol contra Gabaon ne mouearis.

מִשְׁכָּן Tabernaculum. Exodi uicesimo quinto. Iuxta omnem similitudinem tabernaculi.

שָׁמַיִם Cœlum. Gen. primo. Creauit deus cœlū & terrā.

תַּרְשִׁישׁ Tharsis. Ionæ. i. Ut iret cum eis in Tharsis

שָׁמַע Audi. Deutero. sexto. Audi Israel dominus deus uester deus unus est.

פָּרֶשֶׁת Nobilitaris. Exodi decimo quarto. Omnis equitatus & currus Pharaonis.

נְשֵׁמָה Spiritus. Isaïæ secundo. Quiescite ergo ab homine cuius spiritus in naribus eius.

אִישׁ Vir. Psalmo primo. Beatus uir.

- אִשָּׁה** Sine iod. Mulier. Gen. ii. Hæc uocabitur uirago.
אִשָּׁה Mulier. Prouerb. xxxi. Mulierem fortem quis.
בוֹשָׁה Confusio. Psal. lxxxix. Perfudisti eū confusione.
גֶּשֶׁם Pluuia. Isaiæ lv. Quō descendit imber & nix.
רֶשֶׁן Pinguedo. Psal. lxiii. Sicut adipe & pinguedine.
הוֹשֵׁעַ Osee. i. Verbū dñi qd factū est ad Osee filium.
וַשְׁתִּי Ester primo. Vasthi quoq; regina fecit conuiuū
חֶרֶשׁ Nouum. Ecclesiast. i. Nihil nouum sub sole.
טַפֵּשׁ Psalmo xix. Coagulatum est sicut lac cor eorum.
יֵשׁ Est. Psalmo vii. Si est iniquitas in manibus meis.
כַּחֵשׁ Negauit. Leuit. vi. Negauerit pxio suo depositū.
לִשׁוֹן Lingua. Psalmo xii. Linguam magniloquam.
מִשִּׁיחַ Vnctus. Leuit. iii. Si sacerdos q unctus est peccauit
צִשְׁרָה Vtura. Psal. xv. Pecuniam suā non dedit ad usurā.
עֵשֶׂה Candidum. Canticorum v. Vēter eius eburneus.
פֶּשֶׁט Nudauit. Canticorū v. Expoliaui me tunica mea.
קֶשֶׁת Arcus. i. Regum ii. Arcus fortiū superatus est.
רֶשׁוּעַ Pauper. Prouer. xxii. Diues & paup obuiauerūt sibi.
שְׂאֵלָה Petitio. iii. Regū ii. Petitionē unā paruulā de pcor
תִּשְׁעָה Nouē. Deutero. iii. Nouē cubitos hñs lōgitudinis.

LIBER SECVNDVS

Vidistis pauca per Sin iemin scripta, nunc & aliqua etiam quātumlibet pauciora per Sin Smol composita exercitii gratia cum nullo tædio animaduertite.

צטא Numeri iiii. Tolle summam filiorum Gerson.

שאת Leuitici tredecimo. Homo in cuius cute & carne ortus fuerit diuersus color.

שטית Numeri. Et si nō polluta es deserto mariti thoro

שית Genesis ii. Et omne uirgultum agri.

שגא Iob viii. Aut crescere carectum sine aqua.

שיג iii. Reg. xviii. Forsitan loquit aut in diuersorio est.

שגבה Deutero. secundo. Non fuit uicus neq; ciuitas quæ nostras effugerat manus.

שאר Exodi xii. In die primo non erit fermentum.

שה Gen. xxxix. In conspectu principis carceris.

שימה Gen. xliiii. Et ponam oculos meos super illum.

שמחה Ecclesiastis ii. Sapientiam scientiam & læticiam.

שוש Isaïæ lxi. Gaudens gaudebo in domino.

שחק Ecclesiastis ii. Risum reputaui errorem.

בבט Isaïæ xi. Et habitabit lupus cum agno.

בשב Leuitici iii. Si agnum obtulerit coram domino.

בשר Psalmo Cxlv. Et benedicat omnis caro.

עשה Threnorum ii. Fecit dominus quæ cogitauit.

- טִפַּח** Genesis xi. Erat autem terra labii unius.
טִמְאָל Iob xxiii. Si ad sinistra quid agā non apprehēdā.
יִשְׁשַׁבֵּר Genesis xxx. Appellauitq; nomē eius Isachar.
שְׂעִיר Genesis xxxvi. Patris Esau in monte Seir.
עֶשֶׂר Genesis xlv. Addens ei asinos decem.
שׁוֹרְקָה Gen. xlix. Et ad uitem fili mi asinam suam.
שֵׁם Exodi quarto. Quis fecit os hominis.
שְׂעִיר Leuit. xvi. Qui dimiserit caprum emissarium
שְׂרָוֵעַ Leuit. xxii. Bouē & ouē aure & cauda amputatis
שֶׁרֶת Numeri xxi. Fac serpentem æneum.
עֶרֶשׂ Deutero. iii. Et monstratur lectus eius ferreus.
שְׂמִלָּה Deutero. xxii. Similiter facies de asino & de ue
 stimento.
טִבֵּל Prouerb. iii. Et disciplinam bonam coram deo.

טִרְעָה Psalmo Cxxxix. Cognosce semitas meas.
 ¶ Igit̄ q̄ res ad recte scribendi exercitiū nō neglectę opę uo
 bis esse debēt, breui adnotauimus, Sed modo prestat in iis q̄
 ad hūc librū illustrandū amplius attinere uiderent̄, etiā disci
 pulis relinq̄re ad singularē studiorū suorū cōsequēdā laudē
 cogitādi & inueniēdi locū, ne metētes, totū agrū absumamus
 usq; ad solū, ut remanentes spicos, nō inueniāt peregrini, qđ
 lege uetitum est. Satis fuerit erudiendis ansam præbuisse.

FINIS

s ii

PRIMUS fertur omnium Moyses, scriptor antiquissimus, ut nosti ADRIANE Literatissime, conceptum mentis iubilum docuisse in certos articulos & membra redigere, cum quodam haud inertis sono, ut postquam mortaliū aliquis puritate cordis sui, munificentias dei tacite perstrans & animo percurrēs, ineffabili gaudio fuerit læticiaque correptus, maiestatem omnipotentis ac diuinam bonitatem, conglobatis sensibus uelut ē quodam fonte copiosissimo in exultationem prorūpens, modulatione uocis & lingue artificii motu, distincte simul & ubertim laudare queat. Id quod post transitum maris ostendit filiis Israel dicens. Cantabo domino. Sic enim textus habet. Nam quod nos legimus. Cantemus domino, potius ex Onkelo Chaldæo quam de hebraica ueritate traductum est. Vnde posteris inualuit consuetudo quæ & usque huc etiam moribus gentium comprobata est, ut Deum diuinamque quantumuis inenarrabilia uolentes oratione sancta ornare, hymnis & carminibus rem sacram faciant. Cuius rei Homerus ille peruetustus quidem autor, scripsit Iouem cantibus Achiuorum esse oblectatum. Quod post Hebræos legimus Arcadas uel ante lunam ut fabulatur genitos, uel alias inter hominum primos humanitate præditos usu crebro fuisse imitatos. Athenæus enim de cœnis sapientum libro decimo quarto. Arcades, inquit, pueros suos à teneris annis docuerunt iuxta patriæ legem hymnos & pæanas canere, quibus & dii eorum & heroes laudarentur. Orphei quoque & Linii atque Musei tempore cuncta diuina præconia canticis efferebantur & rhythmis. Quos posteritas omnis sequuta est, non tamen ut nos ipsos modorum aptitudo & proportio exhilararet, sed etiam quod nihil esset deo acceptius Musica, qui omne opificium suum ut Pythagoras Architas & Plato, ceterique philosophis

Homeros

Athenæus

principes afferuerunt secundum harmoniam fabrefecit, Plu-
 tarcho teste in lib. de Musica. Qua in re ad hanc usque aetatem
 sequuta est gens Hebraea Moysen suum, qui sacro sanctam scriptu-
 ram omnem, miro modo in synagogis quotidie suis quadam,
 uoculatione cantillare dicunt multis mihi referentibus, non quod
 ego ipse in sacris illorum adeo diligens uel spectator uel au-
 ditor fuerim, cui plane nulla Iudaeorum relicta est conuersatio
 quippe cum fuerint prope toto uitae meae tempore a mea patria ex-
 acti & extorres Iudaei, nec in ullo ducis Sueuorum territorio
 habitare audeant, ubi certe mihi annos iam triginta quinque
 domicilium contrahit. Eapropter non usu & cohabitatione
 sed frequenti lectione, de Iudaicis quicquid doceo, discere co-
 gor. Scripsit autem nobis quae paulo ante recensui uenerabilis
 doctor Nicolaus de Lyra, ordinarius expositor bibliae in pri-
 mi Paralipomenon cap. ii. ubi sic interpretatur canentes atque
 resonantes, id est legentes in libris legis diuinae, quae lectio fit per
 modum cantus ratione accentus, haec ille. Cui & Paulus Burgensis
 episcopus addidit ita. Scripturae sacrae textus legitur coniter ab he-
 braeis in suis scholis per modum cantus, non ratione accentus.
 Quia accentus posset proprie seruari sine cantu. Sed hoc fit
 ratione sententiae, ut est notum peritis in illa lectione. Unde &
 alio cantu utuntur in psalterio, alio in prophetis, alio in libro Iob
 alio uero in libro puerbiorum & huiusmodi, licet quae ad accen-
 tum uniformiter se habeant in omnibus libris, haec Burgensis.
 Quae ambo doctissimorum uirorum diuersa problemata con-
 cordiae reddi poterunt si accentus ipsius multiplex diuisio qua
 supra functi sumus accurate consideret. Negari enim omnino ne-
 quit cuncta rimando, quin pro ratione grammatici accentus
 etiam accentus ille musicus sit exortus. Inde hoc extat quod tro-
 pi modulorum in locum & uicem accentus grammatici successerunt,
 & uirgulae quas in libro primo syllabis ac literis affiximus, hoc
 tertio libro in figuras tropicas & notas cationum transfiguratur.

Plutarchus

Nicolaus de Lyra

Paulus Burgensis

LIBER TERTIVS

Sed id etiam haud minus uerum est q̄ ipsam sententiæ ueritatem tropi musici discernant, ita q̄ Musicae prosodiae surroganter dare locum soleat accentus natiuus, & item nihilominus sonorum uariatio sententię ueritatem explanet, proinde aliud est etiam eius officium ingens quidem & haud scio an maximum, q̄ eo cantu tepor & somnolentia nostrarum mentium ualeat excitari, quo spiritus ille noster interpellās gemitibus inenarrabilibus, uel nobis ignorātibus feruentissima desideria effundat ad deum. Quapropter circa musicum hūc accentum synagogæ lectoribus sua est opera & propriū atq̄ diligens studium, qui merentur inde singuli quicq̄ pro singulari sua canendi dexteritate constitutum præmium. Ad accētum igitur illum exacte tradendum nos ipsi non adeo multa sollicitudine torquemur, quando passim cātoribus magistris ea ars haberi potest si quis Iudæorum synagogis interesse gaudeat, nisi q̄ ea penitus ignorare studiosos pro nostra diligentia non patimur quæ uulgo circumferuntur, & à Iudæis græce Tropi, hebraice **תְּרִיבִי** hoc est soni appellant. Omnis igitur dictionis prolatio requirit saltem unum sibi accentum quo uox resonet eminentior, siue fuerit Rex ille, siue minister. Excipienda est dictio constructiua per Makeph, sequenti dictioni contigua, quæ cum ita iungatur alteri ut totū quasi compositum una uideatur esse dictio, inde proprio nō eget accentu. De illis autem accentibus quidam dicuntur Reges, qui sermonem pro suo dominio distinguunt, & ad rectā intelligentiam quoslibet scripturæ uersus ordinant per sonū æquabilem atq̄ constantem. Alii uero qui Regem p̄cedunt Ministri uocantur. Sed Reges quamuis sint supra grammaticorum leges, & orthographiæ regulas sæpe destruant, tamē dominantur solum in Bibliæ uno & uiginti libris. Non autē in tribus illis qui sub memoriali **מִנִּי** continentur. id est Iob, Prouerbiis & Psalterio. Reges itaq̄ sunt qui ex omī ser

Reges

ministri

monis aut orationis commate, unius & quidem principalis dictionis syllabam acuunt & eleuant, ad concitandum mētis iubilum, quo diuinus contemplator ad excelsa intendit animum, cæteris omnibus syllabis grauatis etiam quæ iuxta grammaticam artem accentus acuti aut circumflexi essent capaces. **V**nde in nullo dictionis loco residet accētus musicus, nisi posset idem esse accentus grammaticus, præter paucos sacre scripturæ uersus. **V**t si, uerbi causa latinis utamur, illud nobis eneidō primo succurrat. **M**anet alta mente repostum iudiciū Paridis. **N**on dubium quin accentus grammaticus in qualibet huius membri dictione habitet. **S**ed accentus musicus in solis dictionibus alta & paridis dominabitur, et quidem in earum primis syllabis, ita ut uersum sonemus. **M**anet alta mente, repostum iudiciū Paridis. **H**abebit itaq; accentus in alta, præcedentem accentum grauem in uerbo manet, qui dicitur eius minister, eo q; more aulico ministeriales præcedant pompam regum, & sequuntur regem consules ac patricii. **Q**uapropter exempli gratia dicamus q; dicitio. **A**lta. duos habet quodam modo ministros, unum qui uere dicitur minister, & præcedit eam in uerbo. **M**anet. **A**lterum qui patricii loco est & non ministri uidelicet in uerbo. mente. regemq; sequitur. **D**e latinis analogice hebraica quoq; capeffite. **O**ēs enim sententiæ haud absimiliter colis & comatibus distinguuntur. **P**ræponamus igitur oculis illud Genesis primo capitulo. **וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הַרְקִיעַ** quod nos legimus **F**ecit deus, firmamentum. In quo nobis duo dicuntur, scilicet firmamenti opus, & qui fecerat illud. **P**rimi commatis rex est Zarcā, & habet unum ministrum præcedentem qui nominatur **M**unah. **S**ecūdi commatis est Segulla, & nullum habet ministrum, quia dicitio præcedens est dicitio coniunctiua seu constructiua quæ dicitur **M**akeph. **N**am illud quod ad articulum. ha. notatur non est accentus, sed retinaculum.

LIBER TERTIVS

Ex omni autem numero reges sunt decem & septem, quanquam alii numerant tantum duodecim, quod ideo fit, quia sunt quidam reges quibus nulli sunt ministri, & alii quibus tantum unus & alii qui consimilia habent nomina & prolationes pares ut Teres & Tarsiim. Sic Pafet & Pasta, unde accidit ut duo pro uno reputentur. Ministri autem generaliter sunt septem, speciatim autem plures. Nomina regum & figuræ sic sunt.

Trium Graduum	שלשלת
Proprietas	סגולה
Ternarius Magnus	ה'ל'ש'ת גדולה
Disperfor parvus	פור קטן
Disperfor Magnus	פור גדול
Expulfor	טרס טרסיים גר'ש
Tornator	יהיב
Planator	פשוטא
Erektor parvus	זקת קטן
Erektor Magnus	זקת גדול
Paufator	אתונחתא
Sparfor	זרקת
Perfectum	ל גרמ'י
Quadrum	רביע
Frangens	תביר
Palma	טפחא
Summa	סילק

¶ Nomina uero Ministrorum sunt hæc sequentia.

Ambulans

אולא

Hastile

מירבא

Subulinum Cornu

מאילא

Gradus Circulus

דרגא גלגל

Triplex paruum

תלישא קטנה

Et postea sequitur שופר id est Cornu, quod in quatuor singularia diuiditur. Primum nancq̄ dicitur

Cornu Repositum

שופר מונח

¶ SECUNDVM

Cornu Reuersiuum

שופר מהפך

¶ TERTIVM

Cornu Exaltatum

שופר עילוי

¶ QVARTVM

Cornu Sustinens

שופר מברבל

Distinctor

גנוניס

At | פסק quod figurā habet | לגרמי neq̄ de regibus est neq̄ de ministris. Et hæc est inter eos differentia, q̄ post לגרמי nunquam uenit Achnahitha id est pausator, neq̄ reperitur apud illum aliquis ex regib⁹ nisi quatuor isti, Pazer, Rebia, Teres & Pasta, & rursus legarmia sustentat sonum uerbi, sed Pafek non sic.

¶ Nunc ad expeditionem Regum ordine transeamus.

שלשלת Figuram habet sicut lima ferri, & non utitur ministro, & semper uenit in uersu, inter dictionem quæ præ

LIBER TERTIVS

cedit, & dictionem quæ sequitur.

Ⲛ סגלה Tria habet puncta, sic Ⲛ & ponunt illam figurā supra finem dictionis. Et quandoq; ponunt duas סגלות in una dictione, alteram super literam ubi debet esse accentus, ut sciatur q; ibidem sit accentus grammaticus, alterā ad finē dictionis iuxta sedē suā, ut מעשה חרש אבן Exo. xxviii. Et שופר מוצח ministrat ei, & præterea nihil aliunde. Et semper uenit post zarka uel unum uel duo, Exemplum de uno למען ידעו דרתיכם Leuit. xxiii. Exēplū de duobus zarka Isaiæ quadragesimo quinto. Hęc dicit dñs Christo suo Cyro cuius apprehendi dexterā. Vbi contra regulam Segula ponitur in principio uocabuli Cores hoc est Cyrus, & præcedit unū zarka in fine Adonai, & in fine Christo suo alterum zarka.

Ⲛ תלישא Magna figuram habet sicut uirgula in capite habens circulum sic ⲑ Et ita etiam Thliffa minor sic ⲑ Et solet quandoq; accidere, cum non habeat prima litera notā accentus q; etiam in una dictione inueniantur duæ Thliffę, quæ quidem sententia ualet etiam in parua. Et oēs ministri magnæ Thliffę שופרות מוצחים id est cornua reposita, uel à magno etiam ad paruum. Sicut וראה חבתו את הנגע בעור הבשר Leuitici tredecimo. Qui cum uiderit lepram in cute, Vbi præcedunt tria cornua, secundum tres antecedētes dictiones, nā quarta dictio non designatur nota accentus, eo q; est Makeph hoc est constructibilis cum sequente in statu regiminis. Et sic ultima dictio cum non habeat accentum in prima, solet a pluribus per duas Thalfas notari, sic הבשר quorum tamen

ultimum quidam uocant Tharsa. Inueniuntur & sex cornua
reposita quæ uni Tharsæ præcurrere deseruiunt, ut hic
וְעַל הַנְּחֹל יַעֲלֶה עַל שְׂפָתוֹ מִוְּחַ
וְעַל הַנְּחֹל יַעֲלֶה עַל שְׂפָתוֹ מִוְּחַ Ezechielis quadragesimo
septimo. Et super torrentem orietur in ripis eius ex utraque
parte omne lignum pomiferum.

Ⓢ **פֹּר קֶטֶן** Figuratur sic * & omnes qui ante eum sibi
ministrant sunt Sopharoth Munahim id est cornua reposita
Exempli gratia ut **אִישׁ אִישׁ בִּי יִהְיֶה טָמֵא לְגַפְשׁוֹ**
Numeri ix. Homo qui fuerit immundus super
anima.

Ⓢ **קֶרְנֵי פִּרְהָ** Figuratur sic * & secundum alios dicitur
Pazer gadol, & id quod supra notauimus Pazer gadol, alii
appellant Pazer caton. Ponamus ergo quod Pazer gadol &
Canepara sit unus tropus. Sic duos habet diaconos siue mi-
nistros qui præcedunt eum. Quorum unus est Munah, alter
Galgal, qui alias nominatur lareah ben iomo, id est luna uni-
us diei. Et semper semicirculus ille iam nominatus luna unius
diei ministrat illi cornui uacæ proxime appositus. Et omnes
postea ministri eius ante eum sunt Sopharoth munahim, id
est cornua reposita, quod non inuenitur nisi in sedecim locis
per unum & uiginti libros Bibliæ ut **גַּם הַנְּחֹל הָעֵץ**
אֲשֶׁר עָשָׂה הַכּוֹז Ester septimo. En lignum quod
parauerat Aman.

Ⓢ **טֶרֶם הוּא זְקָרָא גְרִישׁ** Et est uirgula quæ erigitur
a sinistra ad dexteram, & pluraliter nominatur Gerissim que
nota alias dicitur **טֶרֶסִיִּים** quando duæ uirgulæ sur-

LIBER TERTIVS

gunt uersus dexteram. Et dicuntur **שְׁנֵי גְרִישֵׁי**
Habet autem tres ministros qui sunt **Munah**, **Thliffa** minor
& **Azla**. **Gæris** autem & **Azla** consimilem habent figuram
sed in hoc differunt. Nam si minister illius regis **Geris** siue
Gerissim, addatur primæ literæ dictionis paroxytonæ ante/
cedentis, tunc minister ille dicitur **Munah**, & uirgula sequens
oblique erecta dicitur **Geris**, uel si duæ erunt dicuntur **Ge-**
rissim, ut **עֵץ פֵּרִי** Genesis primo. **Lignum** pomife/
rum faciens fructum. **Si** autem minister eius non steterit in
prima litera præcedentis dictionis, tunc nota quæ sequitur
dicitur **Azla**, ut **וַיִּקַּח תָּרְחָה** Genesis undecimo ca/
pitulo. **Tulit** itaq; **Tarha**. Idem est iudicium si rex & minister
fuerint in una dictione, uidelicet si minister non steterit in
prima litera, tunc illud quod eundem ministrum sequi/
tur erit **Azla** sicut **וַיִּתְּנוּ** Similiter & **וַיִּתְּנוּ** Sic
& **Gerissim** quod alii dicunt **Gerfaim** si steterit in syllaba
posteriori dictionis ut **וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אַחֵיו**
tunc non præcedit minister ut in plurimum. **Licet** reperia/
tur quandoq; idq; raro, ante eum minister etiam cum stete/
rit in syllaba posteriore dictionis sicut supra uisum est **עֵץ**
פֵּרִי **Cæterum** commemorandus est nunc iste **Canon**.

Qz nunquam reperitur **Azla** ante **Gerissim**, & nunquam
reperitur syllaba post duo **Gerissim** in eodem uerbo.

CANON ALTER

Si fuerint duo ministri ante **Gæris**, tunc primus erit **Thliffa**
minor & secūsus **cadma**, ut **אֲשֶׁר שָׂרַע הַמַּיִם**
Genesis primo. **Atq;** motabilem quam produxerant aquæ.

CANON TERTIVS

Si ipsum Gæris præcedant plures ministri quam duo, tunc propior res erunt Thliffa minor & Cadma, reliqui autem longinquoiores erunt omnes Munah, ut hic **הַלְבַל־חַיִת**

Genesis primo **חַיִת הַלְבַל־עוֹת הַשָּׁמַיִם**

Et cunctis animantibus terræ omniq; uolucris cæli.

Figuram habet sicut Mahapach, hoc modo **יְהִיב** &

nunquam habet ministrum. Differentia autem est inter lethib & Mahapach, hæc uidelicet, q; lethib semper residet in dictione cuius litera prima seruare debet accentum, & ordinatur ante punctum extra ipsum, id quod non sic erit in Sophar Mahapach, ut hic **אֱלֹהֵי הַלְלוּהוּ** Ge-

nesis sexto. Hæc sunt generatiões Nohe. Et **אֱלֹהֵי בְנֵי**

יַעֲקֹב Genesis tricesimo quinto. Hi sunt filii Iacob.

Et hæc est una exceptio a regula **יְהוּא** Sin autem litera prima non debeat seruare accentum in dictione, tunc est Sophar Mahapach, ut **וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה**

Leuitici uicesimo quinto capitulo, Et locutus est dominus ad Moysen. Et si contigerit in dictione q; prima litera patiat accentum & ante illam dictionem sit alia dicitio enclitica seu illi constructibilis quæ dicitur Makeph, non punctabitur in ea lethib, quia cum sit constructibilis quasi esset una & eadē dicitio, tunc reputat tanq; resideat in medio dictionis, & cōuertit iethib in sophar mahapach, i. cornu cōuersiuum. Hoc q; nō abiecte memorię fore debet q; lex ipsius mahapach est inter puncta residere uersus sinistrū latus, & de more iethib extat q; crebro ipsum sequat zakeph, nunq; uero pasta nisi forte per totam sacram scripturam solum in duodecim locis.

LIBER TERTIVS

פֶּשֶׁטָא Quod alii Pafet nominant, habet figuram sicut uirgula Cadma. Alii dicunt sicut Azla, sed nō bene, quod ego sentio. Nam Azla meo arbitrato tendit ad dexteram, Pafet autem ad sinistram. Et in hoc differunt Cadma & Pafet quod Cadma semper in dictionis initio ponitur ad literam cui debet incumbere accentus, Secus de Pafet. Quod si posterior syllaba non recipit accentum, tunc signantur in dictione duę uirgulę quę dicuntur Thre pafin, siue Sne pafin, ut hic **שְׂמֵי הַשָּׁמַיִם** Sunt autem ministri hunc regem precedētes munah, ihliifa minor, cadma, mercha uel sophar mahapach. Quorum loca sic demonstrabo. Nam si fuerit proxime ante pasta minister residens in ultima eius dictionis syllaba, & in dictionis sequentis prima syllaba sit pasta Rex, nec inter illa mediat productio seu correptio, tunc minister dicet esse mercha, ut **הִתְחַתְּחוּ** Genesis primo. Erat inanis & uacua. Sin autem inter ministrum & regem pasta mediat productio siue correptio, tunc minister erit Sophar mahapach, ut **וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבָנָא** Genesis decimo quinto. Cunctę sol occumberet. Sic **תִּרְשָׁא הָאָרֶץ** Genesis primo. Germinet terra herbam uirentem. Sed si ministrant ei duo, & primus minister stet in prima litera, tunc ipse erit munah, & secundus minister erit Mercha uel Sophar mahapach, ut **בֵּי לֵא יִלְדָה** Genesis tricesimo. Cernens autem Rahel quod infocunda esset. Et si minister in priori dictione non fuerit in prima litera, sed in litera posteriore tunc minister prioris dictionis dicet Cadma, & alter reponetur pro suo gradu iuxta ordinem suum, ut hic **שֵׁבֶת שְׁבַתוֹ הִיא** Sin uero habuerit tres ministri

stros, primus erit Thliffa minor, secūdus semper Cadma, & tertius pro gradu suo iuxta ordinem uel Mercha uel Mahapach, ut **הַגִּי מִבֵּית אֵת הַמַּבּוּל**

Genesis quinto. **E**cce ego adduco aquas diluuii super terrā. At si plures q̄ tres habuerit ministros, tunc omnes qui Thliffa præcedunt, erunt Munah, cæteri uero secūdum ordinem pro suo gradu. Reperitur etiam Sophar mahapach ministrare huic regi pasta in una dictione, quæ per makeph continuatæ lectionis uidetur esse quasi una dictio ut **עַר שְׁחַמְלֵךְ**

Canticorum primo. **D**um esset rex in accubitu suo. **S**imiliter munah & Sophar in una dictione ante pasta ut hic uidetis **שִׁתּוּ יִזְבֹּר**

Necnō & Cadma & mercha in dictione ante pasta, ut **חֲמַאכִילֵךְ מִזֶּה** Deuter. octauo. **C**ibauit te māna in solitudine. In sex autem locis inueniuntur cadma & sophar mahapach in una dictione ante pasta quos inuenies legēdo bibliam. Porro uos cupio facere certiores, q̄ multa in hoc tropo contraria scribunt Iudæi.

זָקָה קָטָן Sunt duo supra dictionem puncta, alterum sub altero directe posita, sic : ad q̄d alludit illud in psalmo quadragesimo sexto. **D**ominus dirigit uel rectificat curua.

Ubi nos legimus. **D**ñs erigit elifos, & habet duos ministros. Sophar mecharbel & Sophar ilui. **S**i minister fuerit in dictionis præcedentis prima litera ubi debeat esse sonus, tunc dicitur esse mecharbel, cuius figura est contraria illi mahapach hoc modo • ut **רָגַע אֲרָבָר**

Ieremię decimo octauo. **E**t subito loquar de gente & regno. **A**ttamen alii dicunt q̄ non sit mecharbel, nisi munah munah & zakephcaton in tribus dictionibus. **A**lii q̄ primum sit mecharbel secundum sit ilui ante zakeph caton ut **אֲשֶׁר יֵצֵא מִמַּעֲיִן**

LIBER TERTIVS

Genesis decimo quinto. Qui egredietur de utero tuo. Tunc enim regula procedit illa, q̄ munah post primam literam dicitur ilui, quando ante zarka uel athnah ponitur. Sed si ante alios reges, tunc dicitur Sophar munah. Et si ueniant duo illi, tunc primus uocatur mecharbel, siue ponat̄ in prima seu in secunda litera, nomen uero secundi ministri tunc uocabit̄ Sophar ilui. Sin autem prorsus non fuerit minister in prima litera, tunc dicitur Sophar ilui id est cornu exaltatum, ut hic

טַפְּנִים וְשִׁיבִים Et si fuerit in prima litera dictionis alicuius, quam tamen præcedit alia per Makeph ei constructa, ut uideatur in unius dictionis compositæ medio consistere, nihilominus dicit̄ Sophar ilui, ut **בְּאֶרְצוֹ מִצְרַיִם** Ieremię quadragesimo quarto. Omnis Iuda qui habitatis in terra ægypti. Q̄ si ea litera debeat habere retinaculum uertitur in Munah, ut **מִן הָאֲדָמָה** Genesis secundo. For-

mauit igitur dominus deus hominem de limo terræ:

Canon. Nunquam uenit zakeph canon sine ministro aut sine uirgula in dictione sua, nisi præcesserit eum sonum pasta, tunc enim ei non erit opus ministro.

Ⓢ **וְקָתָה גְדוּלָה** Nullum unquam habet ministrum.

Ⓢ **אֶתְנַחְתָּה** Figuratur sic a Canon. Nunquam ueniūt duo Athnahtha in uno uersu. Et nō ei ministrat ullus, alius nisi Munah, p̄ter undecim locos ubi ministrat ei **אֵילָה**

ut docet Mafforeth **וַיֵּצֵא נֹחַ** Genesis octauo. Egredus est ergo Noha. Et quandoq̄ ante Athnah, præcedunt

duo cornua exaltata quæ dicimus duo Ilui, ut **בֵּי לָהּ** **הַחֲפִירִי** Iſaię quinquagesimo quarto. Non enim te pudebit. Quandoq̄ autem nulli præcedunt ministri, ut hic

ויסעי Numeri x. Quando proficifcebantur.

צ **זרקא** Figuratur sic ~ & quandoq; non habet ministrū
sed inueniūt duo zarka sine mīstro, ut **ויאמר יעקב**

Genesis tricesimo secundo. Dixitq; Jacob. Si autem hunc re-
gem præcedit tantum unus minister, ille nominatur cornu, si
ue sit illi id est exaltatum ut aliqui grammaticorum opinant̃
siue iuxta alios munah id est repositum ut **ריבא יוסה**

Genesis quadragesimos septimo. Ingressus ergo Ioseph nun-
ciauit Pharaoni. Similiter **ויגלה ליוסה** Eiusdē xlvi

Naticq; sunt Ioseph. Excipiūt ix. loci sacre sc̃. ipturæ p̃ Misso-
reth. Vbi miniliter solitarius p̃cedēs zarka, nō est cornu, sed
Mercha q̃d alii Maarich uocant, ut hic uidet̃ **כי תשא**

בני ישראל Exodi tric. simo. Quā-
do tuleris summam filiorum Israel. Si uero duo p̃cedant mi-
nistri, tunc quando primus stat in prima litera, dicet̃ Munah
ut **ששת ימים העבד** Exodi uicesimo. Sex die-

bus operaberis. Et Exodi iiii. **מי שם פה** Quis fecit
os hominis. Sed si non fuerit minister in primæ dictionis pri-
ma litera, tūc notabit̃ cadma ut **הערתִי בכסִּי היום**

Deutero. tricesimo. Testes inuoco contra uos hodie. Tribus
autem ministris antecedentibus, primus erit Thliffa minor
secundus Cadma, & tertius Munah, uel secundum alios So-
phar ilui, ut **הנה נא מצא עבדך הו** Gene-

sis decimo nono. Quia inuenit seruus tuus gratiam coram te
Q; si plures his antecesserint, quotquot p̃cedunt Thliffa
omnes uocantur Munah, & cæteri secūdam ordinem eorū
Et si distinctio ueniat, inter ministrum & regem zarka, tūc

LIBER TERTIVS

dicitur Mercha, ut **וְעַלֵּה הַגְּבוּל רְבִירָה** Iosue decimo quinto. Et tendens usq; ad terminos debera de ualle Achor. Et notabitur q; in xviii. locis sacrae scripturae pcedunt zarka isti ministri Cadma & Mercha, ut **וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִזֶּה הַשָּׂדֶה** Genesis tricesimo. Redeuntiq; ad uespera Iacob de agro. Ad hunc modum reperiuntur in sacra scriptura xviii. uersus quos diligenter perlegendo quisq; inueniet, **C**eterum & in tribus locis sacrae scripturae reperiuntur ante zarka in una dictione Cadma & Mercha, ut **אִתְּמַר בְּנֵי** Leuitici decimo. Ithamar filius eius, & reliqua. Et sequit semper post zarka ille sonus qui dicit Segula siue segol, aut ppe aut lōge, ut **בְּהָאֵמַר יְהוָה לְמַשִּׁיחוֹ** Isaia xlv. Haec dicit dñs Christo suo Cyro.

לְגַרְמִיָּה Figuratur sic . & si praecedat unus tantū minister, ille erit Munah, ut **צֹהַר . תַּעֲשֶׂה לְתַבָּה** Genesis sexto. Fenestram in arca facies. Sin autem praecedāt duo ministri, tunc primus erit Mercha, & secundus munah ut **אֲשֶׁר יִיצֶק עַל רֹאשׁוֹ . שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה** Leuitici uicesimo primo. Pontifex id est sacerdos maximus inter fratres, sup cuius caput fufum est unctionis oleum. Et si ministri tres antecedant **לְגַרְמִיָּה** tunc primus erit Cadma, secundus Mercha, & tertius Munah, ut hic **וַאֲיָנֹנִי . חֶסֶד לְנַפְשׁוֹ** Ecclesiastis sexto. Et nihil deest animae suae. Regulariter autem semper Munah ministrat proxime ante legarmi.

רְבִיעַ Figuratur sic . Et est punctus unus directe supra

literam. Et quāq; est sine ministro, ut **וַתַּחַת בִּי אֶהָב**
 Quandoq; habet unum ministrum & dicitur Munah, ut hic
כָּרוּ וּרְבוּ Genesis primo. Crescite & multiplicamini.
 Et si ei fuerint duo, primus nominabitur Darga, & secundus
 munah, ut **שְׁתֵּי כַתְּמֵת הַבְּרִית** Exodi uicesimo
 octauo. Duas oras iunctas habebit. Sin autem tres, tunc pri-
 mus erit munah, secundus Darga, & tertius iterū munah, ut
לֹא מִבְּנֵי גַם בֶּן וְאֵחַ אִזְלוּ Vel sic **יִשְׂרָאֵל הַמָּה**
 secūdo Regum uicesimo primo. Por-
 ro Gabaonitæ non erant de filiis Israel.

ח **תְּבִיר** Formatur ita, Quādo igitur habet unum mini-
 strum, & inueniuntur inter regem Thebir & suum ministrū
 duæ syllabæ longæ siue magnæ, Aut altera correpta qui-
 dem atque altera longa post eam, tunc minister eius est
 Darga ut **וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן** Numeri uicesimo. Lo-
 cuti sunt itaq; Moyses & Eleazar sacerdos. Sed si non inter-
 cedat nisi syllaba longa. Vel intercedat quidem longa simul
 & correpta per seua post eam, tunc minister eius est mercha
 ut **הָהָר הַטּוֹב בֵּי עֻבְרֵי** Excipiuntur quinde-
 cim loci in sacra scriptura quos legēdo inuenies exceptos ab
 hac regula, ut **וְכִי יִגְוֶה שׁוֹר אִישׁ** Exodi uicesi-
 mo primo. Si bos alienus bouem alterius uulnerauerit. Si autē
 inter Thebir & ministrum interueniat seua in principio di-
 ctionis & consequenter syllaba una, tunc seua imitatur suam
 conditionem in syllaba pro gradu suo, & erit tunc minister
 præcedens Darga, ut **לֹא תִכְלֶה** Econtrario si quod

LIBER TERTIVS

mediat id fuerit propria syllaba, & eam sequatur unum seua,
tunc minister præcedens erit Mercha, ut **רָבוּ אֲתֶכֶם**
Sed si duo ita sequantur seua post eam syllabam que interue
nit, tunc reputabuntur duæ syllabæ, & minister præcedens
erit Darga, ut **וְכִי תִזְבְּחוּ** Et si fuerit palsek hoc est
distinctio inter regem hunc & ministrum suum sic | & non
interueniat nisi una syllaba, tunc semp minister eius erit Dar
ga, ut **אֱלֹהִים | לְאֲמֹר הַמּוֹל | יְמֹל** Simile
huic legim⁹ in uolumie Ester ca. x. **מִסְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ**
Si autem interueniat producta & hatteph patha, uel hatteph
sægol & producta (Ecce quomodo reputantur quasi longa
esse) tunc minister eius erit Darga, ut hic **אֲשֶׁר קָנָה**
יְעֻקֵּב נָתַן אֱלֹהִים Porro si in dictione que habet
Thebir accidat retinaculum in zere ante hatteph, uel holem
ante hatteph hoc est seua, tunc minister eius erit Mercha, Si
cut hic **יֵצְאוּ שְׂמֵרוֹ יָדָךְ** Et si nõ fuerit uno de
tribus his modis, tunc non habet ministrum, ut hic
אֵת הָיָא רַפְאִים Deutero. secundo. Terra gigan
tum reputata est. Præterea quando ante Thebir præcedunt
duo ministri & primus fuerit in prioris dictiõis prima litera
tunc minister eius diceit munah, ut **עִיר שׁוֹפְכַת דָּם**
Si autem non fuerit in prima litera, tunc minister eius erit
Cadma, ut **וְאִישׁ אִישׁ בֵּית אֲבוֹתָיו** Si autē
regem hunc præcedant ministri, tunc primus est Thliffa mi
nor, secundus Cadma & tertius Darga, ut **אֲשֶׁר פָּקַד**
בְּיַשָּׁה וְאַחֲרָיו Numeri tertio. Et quos recenseri ad

Darga

Thebir

nomen Moysis & Aaron. Vel certe præcedūt Thliffa, Cad
ma, mercha, ut **בארבעה עשר יום לתרש**

Et sic est cum ante Thebir præcedunt quatuor ministri, tunc
primus erit Munah, secundus Thliffa, & sic secundum ordi
nē & cuiusq; gradū. Est aut gradus uniuscuiusq; secūdū ordi
nē intelligendus iuxta memoriale qd hic cernitis **תקמת**

uel etiam sic **תקרת** id est thliffa, Cadma, Mercha, The
bir, uel sic Thliffa, Cadma, Darga, Thebir. Hic est ordo mi
nistrorum iuxta gradus suos, de quo sæpe fit mentio. Quare
curandū est diligēter ne duo hæc memoracula debeat obliuio

תפתח Figuratur sub syllaba sic & est idem quod tarha

Et minister suus qui eum sonum præcedit ut in plurimum est
Mercha, seu ab aliis dictus Maarich, ut **את השמים**

Genesis primo. In principio creauit deus cælum. Excipiuntur
quatuordecim loci sacrae scripturae, in quibus antecedit mini
ster Darga cum Mercha, ita qd proximus ante Tifha præce
dit Mercha duplex, & ante illum præcedit Darga, & post The
bir, sequitur Soph paluk. Quod hoc mōstratur exemplo Ge
nesis uigesimo septimo **ויבא לו יין וישת** ubi

nos legimus. Obtulit ei etiam uinum, quo hausto. Et non erit
minister Mercha in eadem dictione nisi in octo locis, ut hic

מושבותיכם בכל ubi in ultima syllaba est Soph
paluk, & tunc domiatur rex Tarha seu Tifha in medio, & an
tecedit minister Mercha in principio, ut leuitici uicesimo ter
tio. Sabbathum domini est in omnibus habitatiōibus uestris
Hoc loco notandus est quidam insignis canon de istis duab;

dictiunculis **כי ולא** Vbicunq; enim tres dictiones cō
stare dignoscuntur, quarum prima fuerit **כי** & secunda

LIBER TERTIVS

fuerit **לא** tūc in tertia ponitur Tifha, si modo in illa sole-
 at accentus aliquis designari. Ita certe **כי** notet per Mer-
 cha & **לא** construatur cum sequente tanquam una dictio
כי לא באתם ער עתה Excipitur ab hac regu-
 la locus Deutero. iii. capitulo **כי לא תעבר** quod
 nos legimus. Nec enim transibis Iordanem istum. Et si prima
 litera in qua est Tifha punctetur per seua seu hatteph, tunc
 dictiuncula **לא** notatur per Mercha & dictiuncula **כי**
 construitur contigue cum sequenti **לא** sine ulla prosodie
 nota, ut **כי לא ררשניהו** Similiter sic **כי לא**
לרצות Et ita de aliis.

סליק Idem est quod Soph pasuk, summa rei, & finis di-
 stinctionis. Et est uirgula quæ ponitur in periodo, ac distincti-
 onis termino, sub distinctiōe finali sic | Et eius minister sem-
 per est Mercha. Excipiuntur quinque loci sacre scripturæ ubi
 minister eius est **לא** sic, sub litera, ut **לררתיבם**
 Numeri decimo quinto. Ita & de pulmentis dabitur primitias
 domino. Quod & reperitur per Cadma & Azla, ut Leuitici
 uicesimo secundo. Dicad eos & ad posteros eorum ubi po-
 nitur **לררתיבם** Sed non in fine orationis, quod est
 Soph pasuk, ut supra.

ע Nunc si quid à cæteris scriptoribus horum accentuum am-
 plius recenseretur, facile ad id quod hætenus adduximus re-
 ducitur, uel quod uirtute sit his aut nomine par ac cōsonum, uel
 quod nihil ad hunc locum attineat, ut est illud **הגעיה** quæ
 uocalium uno hiatu collisio est. Vnde nullum admittit regē
 nullum ministrum, sed solum retinaculum & productiōis no-
 tam. Sic Makeph hoc est quod græci dicunt $\dot{\iota}\phi\omega$ cōtigua sci

licet constructio, quod nec regem patitur, neq̄ ministrū. Sūt
 & aliæ figuræ sibi inuicem consimiles quæ alias alio uocant̄
 nomine. Et quædam ut græci dicunt omonyma sunt ut hīc
פּוֹר Et etiam **וִקָּה** quæ se extendunt ad maguū & pa-
 uum. Quædam aut̄ synonyma sunt ut Cadma quod alii dicūt
 Azla. Sed rectius cadma nominant uirgulā supra literā a ma-
 nu dextera ad sinistram. Et Azla uirgulā supra literā a manu
 sinistra ad dexteram surgentē, & hoc more nos utimur. De-
 inde Tarha & Tifha idem sunt. Itē segula & segol. Itē thliffa
 minor & Thalsa. Sic thliffa maior & Tarfa. Itē Pazer gadol
 & lareah ben iomo. Item Tarfiim & Geriffim. Itē lethib &
 Sophar mahapach. Item Pasta & Cadma. Item legarmi & pe-
 fek. Item duplex Cadma & Sne pastin. Item duplex Azla &
 Sne geriffim. Item Munah et Sophar lasar. Itē Mercha & Ma-
 arich. Itē duplex Mercha & thren huttrin. Itē Azla & Eschel.
 Selik & Soph pafuk. In omnibus his binariis & binomi-
 is, semper alteri alter synonymus est. Vnde si recte omnes
 accentus musici diuidantur, inuenies ex uiginti quatuor tum
 antecedentes ministros septem, tum prædominantes Reges
 xvii. Aut iuxta grammaticorū aliorum supputationem septē
 ministros generales q̄ p̄ hæc monumēta **אַרְמֵת גֶּשֶׁם**
 cōmemorant. Et q̄ndecim Reges qui p̄ nomē **יִשְׂרָאֵל**
 memori tenentur reminiscētia, uidelicet ita, Iod **יִטֵּט** Sin
שֶׁסֶס Res **רֵתָה** Aleph **אֵזוּ** Lamed **לִפְתָּה**
 Quod uobis ita exponam. Tres literæ hoc inter se habēt mo-
 do q̄ earum quælibet unius nominis ex accentibus sit initiū
 & litera exordialis. Valent igitur tres primæ literæ tanquam
 capitales hos accentus **יְתִיב טֵרֶס טַפְתָּה** Tres

LIBER TERTIVS

literæ secundæ שלשה סגול סליק Tres li

teræ tertiæ רביע הלישא תביר Tres literæ

quartæ אתנחתא וקת ורקא Tres literæ ante

ניוּר פֶּזֶר פֶּשֶׁטָא לְגַרְמִי Vniuersa hæc iuxta He

bræorum doctrinā scripsimus eo modo quo illi in suis libris tam grāmaticis q̄ musicis sparsim de hac materia tractauerunt nisi q̄ nobis per quam difficile fuit exempla inuenire ad oēm præceptionem apta, in quo studiosi omnes uerum me dicere comprobabunt. Audiuimus sane olim Raimundum Mithridaten Romanū, quo tpe Galliarū & Germaniæ uniuersitates gymnasticas plustrauerat, q̄ esset hebraice, græce, arabice ac latine peritus. oēm hebraicorū prosodiā ad similitudinē græcorū reducere conantē, hoc uidelicet modo, q̄ sicut græcorum haberentur τόνοι, ῥόνοι, πνεύματα, ἀσθήματα, ita & quodam modo hebræorum. Nam etiam tonos obseruarent Hebræi suos, id est accentus. Acutum Cadma & Maarich. Grauem Tarha & similiter præcedente Cadma, Sægula, Zarka & Azla. Circumflexum Sophar Isar & Iareah ben iomo. Tēpora uero sic, longum. In principio dictionis Tharfa. In medio Rebia. In fine, super A carnepara, præcedente Iareah ben iomo. Super E pazer gadol, super I passet, aliās autem indifferenter in ultima litera zarka. In antepenultima litera tantum (existente in priori dictione Darga) Thebir, & indifferenter quoque in omnibus locis superne Zakeph gadol. Breue tempus, nihil nisi in ultima Thalfa. Media deinde quantitas siue anceps. In principio Sophar Mahapach, in medio Threnhuttrin, in fine ac quandoque etiam in medio Sal selæth. In ultima & penultima syllaba trochaica Threpastin, & in ultima q̄q̄ syllaba (existente in sequenti dictione Thebir) Darga. De passionibus prosodiæ sic docuit, q̄ sententi

arum suspensiones essent in principio zakeph caton, in medio Athnahtha, in fine Soph pasuk. Item quod hyphē esset Samich, & hypodiasstole pasuk. Post autem quod sic docendi & precipiendi finem fecerat ipse Mithridates, iurauerunt discipuli omnes se non intellexisse, quare pacta mercede data & persoluta, tamen praecceptorem quod doctrinam ut Scotinon dogma reliquerunt, ille coaceruata pecunia grandi rediit in Italiam.

Nunc in quibus Harmoniae stadiis atque campis athletae hebraiffando se exercent, & quo more prius lectores sacrae scripturae se aptent, atque cantibus assuescant breui dicendum mihi est, nequid huius studii praetermisisse uidear. Eliguntur inquam e sacris literis orationes peculiare & uerba commoda in quibus Tropi designantur, quos hebraice enumerauimus, & latine appellantur hoc modo. Salsaleth. Segula. Thliffa Gadola. Pazer Caton. Pazer Gadol. Teres. Tarsum. Geris. Iethib. Pasta. Zakeph Caton. Zakeph Gadol. Aethnahtha. Zarka. Legarmi. Rebia. Thebir. Tafha. Selik. Azla. Mercha. Meaiela. Darga. Galgal. Thliffa Catana. Sophar Munah. Sophar Mahapach. Sophar Ilui. Sophar Mecharbel. Ab hac serie ordiuntur omnes operatione quae per canonum nostrorum disciplinam potuistis accipere. Placeat igitur cuique suum, mihi placebunt mea. Ego enim quod inferius locaui, eo utar exemplo, ut discipulorum meorum studiosa iuuetus quotidie unum ex illo uersum tenaci commendet memoriam, tum deinde consideratis quaelibet in syllaba tropis, suum unicuique carminis modulū distribuant, uel pro synagoga cuiuslibet consuetudine, uel pro singulorum quorumque gaudii laetitia hilaritudinis concepto iubilo. Quapropter Idea, spectrum, & exemplar hoc illud erit.

LIBER TERTIVS

זרקא **מקת שופר ישר סגלה**
 ויקבוץ את **חכמים** חלום
שופר ישר פורגדול געיא
 ויאמר להם **צאו**
ירח בו יומו קרצי פרה תלשא
לער יחורח וקבצו
מקת קרמא אולא שופר ישר
מפל ישראל בסת לחוק
מקת שופר ישר רביע שופרמחפר
את בית אלהים מרי
פשיט וקתקטו טרתא שופר ישר
שנה בשנה ואתם תמחרו
אתה מארד טרתא סות פסוק
לכבר ולא מחרו חלום
יתיב וקתקטו הרצא תביר
ני האמצע ישב אלהים

נְגִינָה מִקֵּט טֶרְחָא מִקֵּט
 אֲתַנְחֵתָא מִקֵּט הָאָרֶם אֵת
 הָאָרֶץ עַל-
 תְּרַסָּא שְׁנֵי צְרִישִׁים שׁוֹפֵר מִהַפֵּךְ
 הָנָה הַשְּׂמִים וְשָׁמִי
 שְׁנֵי פִשְׁטִין שׁוֹפֵר יִשְׂרָאֵל זִקְתָּ קֶטֶן
 הַשְּׂמִים לֹא יִבֹּל בְּלוֹת
 תְּבִיר מִקֵּט מֵאֲרִיד טֶרְחָא
 אֵת בֵּי- חֲבִית חֲזָה
 מֵאֲרִיד סוּת פִּסְקוּק אֲתַנְחֵתָא
 אִשֶּׁר בְּנִיתִי וַיֹּאמֶר
 מֵאֲרִיד טֶרְחָא מֵאֲרִיד סוּת פִּסְקוּק
 פִּנֵּי יִלְבוּ וְחֲנִיתִי לָךְ
 מֵאֲרִיד תְּרִין חוּטְרִין טֶרְחָא
 וַיִּקְרָא לָהּ גִּבָּה
 סוּת פִּסְקוּק שְׁנֵי צְרִישִׁין שׁוֹפֵר מִהַפֵּךְ
 בְּשִׁמוֹ זֶה יִנְחַמְנוּ

LIBER TERTIVS

שני פשוטיו של שלח קדמא
 ממעשינו ויתמחמה ויהזיקה
אולא דרגא תרין חוטרין
 האנשים רבא לו יין
סות פסוק מארד אשל שופר ישר
 וישת בהחלכו תנחה
רביע שופר ישר אתנה
 אותך בשבבר השמור עליך
רביע מארד סות פסוק
 וחקיצות היא תשיחר
של שלח אשל שופר מתפר
 וישחט ויקח משה

¶ Accipiant igitur a me obsecro Studiosi literarum hebrai-
 carum cultores hoc utile donum **Supillustris ADRIANE**,
 nobiliū eruditionū curator excellēissime, iam pridē sub tuo
 noīe per mille qngenta exēpla dispersum, & uel erga solius
 tui reuerentiā propēse moti, oīa mea boni cōsulant, q̄ duce
 q̄ auspice foeliciter hebraicę literaturę peritiā in oēs latinos
 incipiet propagari. Res arbitrato meo cōmoda uel maxime,
 posteritati, nobis aut plurimū honesta, nostrocq; seculo abscq;

uitio ingratiitudinis acceptanda, ut quæ sit à maioribus nostris Romane
doctis huc usque non attemptata. Libenter gloriabor in infirmitati-
bus meis, non quod aliquid aure popularis de tam inusitato nostris hebrai-
corum exercitio captare optem, ut solent de suis studiis, librorum incen-
darii Sophistæ. Sed quod inter doctissimos viros duriorum mihi provinci-
am & in antiquissimorum uoluminibus laborem triumphalem arrogare
sine dedecore liceat, qui iucundo & læto animo inter tot erumnas, tam diu-
turnas audaculorum impugnationes, & mendaciorum plenissimas diffama-
tiones, tanta nihilominus uigilantia, tam multo algu & æstu amantissi-
mis Hebraicæ ueritatis auditoribus, linguæ sanctæ publicam notitiam præ-
beo, ut per nos tãdem de sacris literis cognito quid sit in uero, non semp
oporteat quibuslibet ignaui gregis disputatoribus fidem habere, quibus ine-
ptissimis oēs nos ineptire iudicamur, cum ipsi sua opinione oīa intelligētes,
nihil intelligant. Nusquam uiri boni honorē minuo, procul esto à me. Sed ma-
lignos & putres philosophastros optimo iure noto, quod in suū ipsorū exitiū
temere captantes capiunt, & ut alter Perillus, ipsi quæ fecere taurū cum ma-
gno suo malo experiunt. Gaudeamus igitur hilariter, læte, iucunde, ob uir-
tute partem nobis gloriā, ac illis quibus posteris gratulemur propter tam oppor-
tuna sacratissimarū literarū seminaria quæ ADRIANI nostri iacimus au-
toritate. Non dubiū quin hæ radices non modo in furculos pullulent, uerū
etiā in proceras excreſcāt alnos syluas & lucos, in quibus ut Orpheus ad
Ilmarū & Rhodopen in Thracia, sic nos ad iugū Hercyniū atque Bacenas
in Sueuia, Pythagoreo more citharā nostrā docemus diuina Hebraeorū
carmina resonare, quæ symphoniam hic subiungimus. Diatonicū autē modū
lumen nobis attulit Bossioſthenius sacerdos. Harmoniam fecit Christopho-
rus Sillingus Lucernensis. Reliquā artē & quicquid ceterorū est unus ego
Reuchlin & condidi & edidi Anno Christi M. D. XVIII. Mense Fe-
bruario. Pro quibus laboribus CANDIDI LECTORES

quotquot futuri estis grati, mercedis loco uiuentem me atque
mortuum contra non olim Actæonios, sed nunc Ca-
pnionios Canes illos Calumnienses uiriliter de-
fendite, Felicitereque Valete.

Discantus

זרקא סגול מונח רביע

מהפך פשטא זקת קטן גדול זקת ררגא תביר

The Discantus section consists of two staves of music. The first staff contains the notes for 'זרקא סגול מונח רביע'. The second staff contains the notes for 'מהפך פשטא זקת קטן גדול זקת ררגא תביר'. The notes are written in a square style on a four-line staff with a C-clef.

Bassus

זרקא סגול מונח רביע

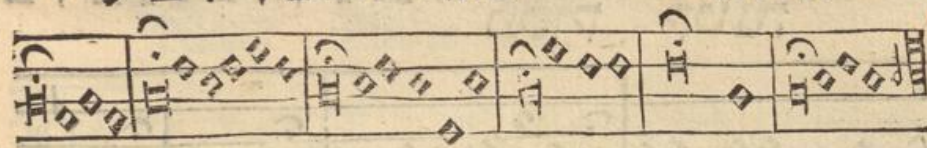
מהפך פשטא זקת קטן גדול זקת ררגא תביר

The Bassus section consists of two staves of music. The first staff contains the notes for 'זרקא סגול מונח רביע'. The second staff contains the notes for 'מהפך פשטא זקת קטן גדול זקת ררגא תביר'. The notes are written in a square style on a four-line staff with a C-clef.

Altus

זרקא סגול מונח רביע

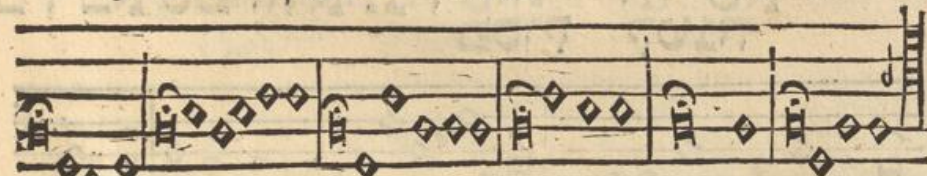

מחפר פשטא זקת קטו זקת גדול דרגא תביר

Tenor

זרקא סגול מונח רביע

מחפר פשטא זקת קטו זקת גדול דרגא תביר

Discantus

מִירְבָּא טַפְחָה אַתְנַח סוּת פְּסוּק
תְּלִישָׁא קְטַנָּה

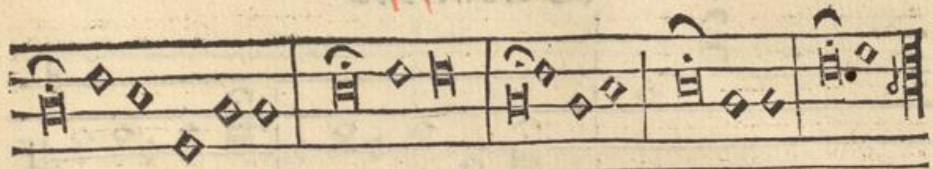
קְדַמָּא אֹלָא פוּר תְּלִישָׁא גְדוּלָּה

Bassus

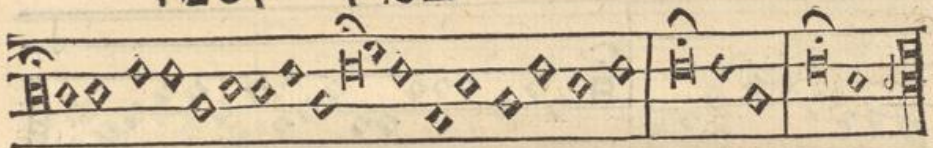
מִירְבָּא טַפְחָה אַתְנַח סוּת פְּסוּק
תְּלִישָׁא קְטַנָּה

קְדַמָּא אֹלָא פוּר תְּלִישָׁא גְדוּלָּה

Altus

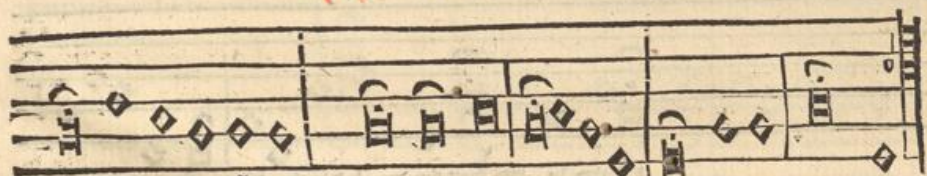

מִירְכָא טַפְחָה אַתְנָח סוּת פִּסּוּק תְּלִישָׁא קְטַנָּה

קְדַמָּא אֹלָא פּוּר תְּלִישָׁא גְדוּלָה

Tenor

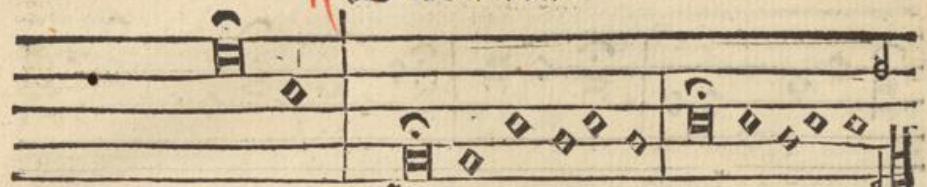
מִירְכָא טַפְחָה אַתְנָח סוּת פִּסּוּק תְּלִישָׁא קְטַנָּה

קְדַמָּא אֹלָא פּוּר תְּלִישָׁא גְדוּלָה

x iii

Discantus

גרשיים מירבא בפולה גרש

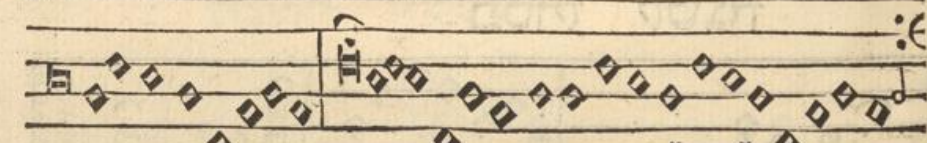
קרצי פרה

שלשלת

Bassus

גרשיים מירבא בפולה גרש

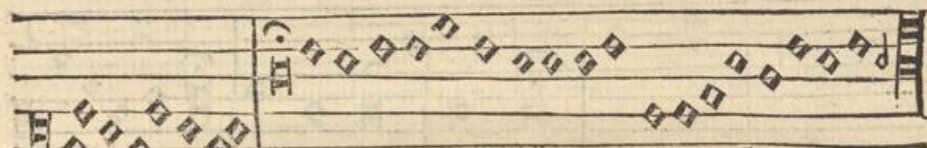
קרצי פרה

שלשלת

Altus

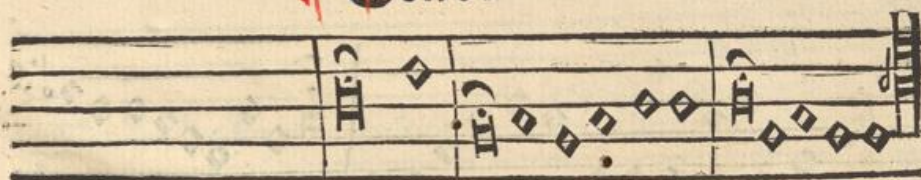

גרשיים מירכא כפולה גרש

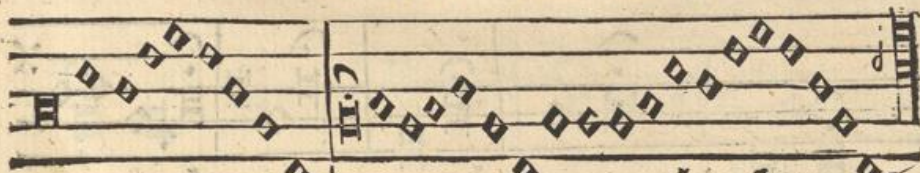

קרצי פרה שלשלת

Tenor

גרשיים מירכא כפולה גרש

קרצי פרה שלשלת

x iiii

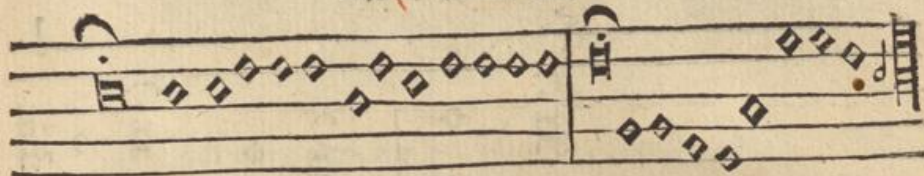
Discantus

קָרַעַ פֶּרַח יֵרַח בּוֹ יוֹמָא
מְכַרְבֵּל גְּעִיָּה מִקַּל סְמִידָה מִתַּג

Bassus

קָרַעַ פֶּרַח יֵרַח בּוֹ יוֹמָא
מְכַרְבֵּל גְּעִיָּה מִקַּל סְמִידָה מִתַּג

Altus

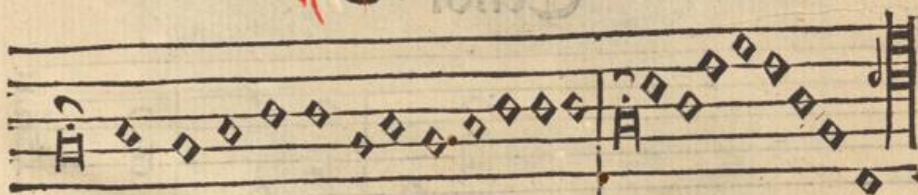

קָרְנֵי פִּרְיָה יִרְחַב בֵּן יוֹמָא

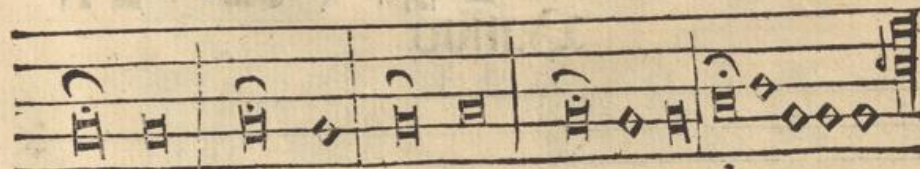

מִכְרַבֵּל גְּעִיָּה מִקַּל סַמִּיד מִתַּג

Tenor

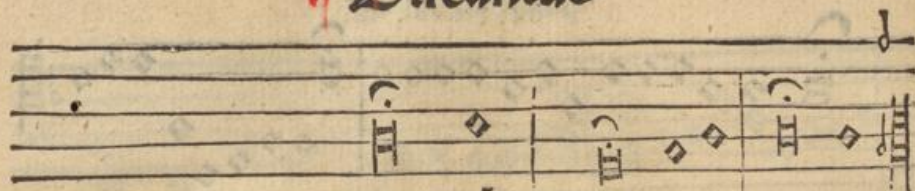

קָרְנֵי פִּרְיָה יִרְחַב בֵּן יוֹמָא

מִכְרַבֵּל גְּעִיָּה מִקַּל סַמִּיד מִתַּג

Discantus

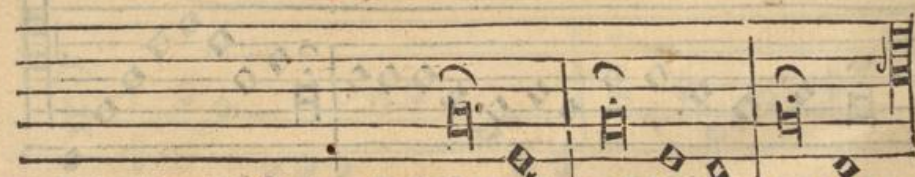
יְהִיב פְּסִיק לְגַרְמִי

Altus

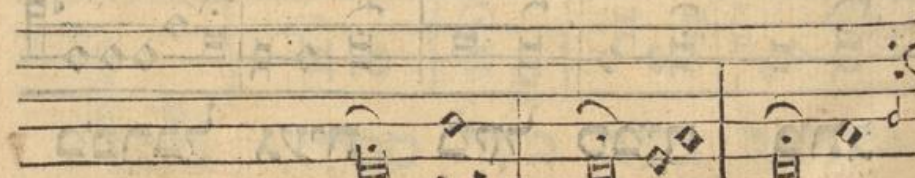
יְהִיב פְּסִיק לְגַרְמִי

Tenor

יְהִיב פְּסִיק לְגַרְמִי

Bassus

יְהִיב פְּסִיק לְגַרְמִי

IO. SECERIVS LAVCHEN.

Literarum Sacrarum Studiosis.

Qui cupit Hebræam sese duce noscere linguam
In capita primum, Biblia Hebræa secet.
Deinde Rudimenta Iudaica Capnionis.
Tum Septem Psalmos expositos relegat.
Extremum liber hic consummat rite laborem
Sermo uoluminibus quattuor iste patet.

Hagenoæ in ædibus Thomæ Anselmi Badensis
Anno M. D. XVIII. Mense Februario.

Sum Privilegio Imperiali.

IO. SEGERIVS LAVONEN.

Licet in Germania sit hodie
qui cupit Hebraicam de luce noscere linguam
In eam primam Hebraicam litteram
Dande Rudolphus in sua Capite
Tunc sequitur Plineus exponens utique
Examinibus hic cona tunc de laborum
Sed non minus quatuor sic patet.

Laborum in eadem Tunc Rudolphus
Anno M. D. XVII. Martij.

Imperialio Imperialis.

Landesbibliothek
Karlsruhe

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
KARLSRUHE

